

Kiadóhivatal:

Városháza-épület - Fischer Fülöp könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egyszerre 5 ft - kr
Félévre 2 - 50
Negyedévre 1 - 25

Hirdetések jutajegyzék mértékének

Nyitlár petítók

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischer Fülöp könyvkereskedésbe tartozók

Beszereklőség:

Magyar-utca 38. házszám.

Idő intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden küldemény.

Bérmegtartás levelek csak ismert kerek.

ből fogadtatnak el.

Készítők vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Dézsalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-azöveket hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

1892.

Az örök idő ismét egy évvel lett idősebb; ismét egy hosszú év merült az örök semmisség ürébe s ismét egy új év hajnalra tünt fel.

Egy év, minden öröme s fájdalommal dől a sírjába, hogy helyt engedjen az újdonszületett évnek.

Nem mondhatjuk a lefolyt évet egészen eredménytelennek, habár tagadhatlan az attól várt legnagyobb eredményt nem érték el.

A reform kérdések nagy része lett tárgyalva a lefolyt év alatt a törvényhozó testület előtt s egy része pedig a már lezárt s törvényt vált javaslatoknak életbe léptetését is meghozta a most lettint év. Ezek között magasan kiemelkedik a királyi táblák szervezése, mely jogszolgáltatásunk gyorsítását s tökéletesítését nem csak célozta, hanem biztos reményünk van hogy létesíteni is fogja; nem teljeült azonban azon ohaja a nemzetnek, hogy az államháztartás keresztül vitessék, ez egyelőre függőben maradt kérdés a közel jövőtől várja megoldását.

De talán e kérdésnél még égetőbb, még sürgetőbb áll előttünk a most beköszöntött új év első napjaiban már.

Az országgyűlés új ülés szakához megválasztandó országgyűlési képviselők választását érijtik.

Kétségkívül az, hogy minden választás lázas izgatottságba hozza a magyar választóközönséget, és mindannyiszor, ahányszor a különböző pártok kibontják a zászlót a bels mennek az alkotmányos harcába, a nemzet izgatott s óráról órára várja a harc mikénti kimenetelét.

De a most küszöbön álló választások, még inkább felizgatják a választóközönséget, nem csak azért, mert az ellenzék zászlóbontásánál már előzetesen is oly ígéretekkel lép a választóközönség elébe, melyet megtartani, még ha kormányképesnek lenne is, — keptelen volna; ha nem főleg azért, mert a jelenlegi választások eltérőleg az eddigiektől, korábbi időszakban fognak megejtetni.

E kivételes intézkedések megtételét a kivételes körülmények igazolják: a jelenleg feloszlott országgyűlés — bármennyire is szeretjük saját nemzetünk ambícióját megőrizni, — be kell vallanunk, oly lejtőre jutott, melyen tovább haladni nem lehetett, a tárgyalások folyása megakadt s nem maradt egyéb hátra, miní új országgyűlés egybe hívása.

A most megejtendő választások kétségkívül erős harcot fognak feltüntetni a Duna s Tisza mindkét partján, de a harcok diadalán ki sem kékedhetik, aki a magyar nemzetet ismeri s tudja, hogy ennek józan gondolkodás, az ország javát, a békés uton való fokozatos fejlődéstől teszi függővé, s

igy azon kormányt, mely a fokozatos fejlődést oly szembetűnőleg mosdította elő hazánkban, e választások alkalmával is támogatni fogja a nemzet.

Nagy és nehéz feladatok megoldása van még hátra, hogy hazánk mint jogállam is, de úgy is mint nemzetgazdasági állam, az európai concertben befolyásos szerepet játsszon: e feladatok megoldása nagy részben az 1892 évben megtartandó választások folytán a törvényhozó testületbe beválasztandó képviselők tevékenységére vár.

Ok lesznek hivatva a még elintézetlen s függőben lévő kérdéseket elintézni.

E nagy felelősséggel szemben, nagy felelősség nehezül a választóközönség vállaira is, de a józan, politikailag érett magyar választóközönség megfogja találni a legjobb módot arra, hogy a feladat nagyságához mért hazafiakat válasszon törvényhozókká

A beköszöntött újévet küszöbön állanak a választások; bontsuk ki a szabadságot párt zászlóját sorakozzunk az alá, s midőn boldog új évet kívánunk egymásnak, mondjuk jó kívánatainkhoz azt is, hogy a választások sikere hozza meg hazánkban a békés tovább fejlődést, hogy virágozzék a magyar hazs, s jólétnek örvendjen annak minden fia, hogy így beteljesedjék a jóslat, hogy: Magyarország lesz.

Palotai Csorba Ákos.

A „ZALA“ tárcája.

A sírokon.

Busongó nyugalom réleg hazája!

Mint más tarka mező virulzs viráman;

Am lenn, lenn a halál sötét alakját

Zárolt öledbe.

Tünlér fény az egész fölül, hű ragyogvány.

Mely, mint csalfa lidérc, hamar tovább száll;

Csak külszint mutogat s a jövődől

Árnyba takarja.

Szállj fel lellem a szép ejekbe bátran.

A mindig ragyogó derű körébe:

A hol nincs darva göröngy s a lant hurokáról

Mennyet dal zeng!

Szentgáli Molnár M.

Gizella.

— Elbeszélés. —

Írta: REINER ZSIGMOND.

A múlt század elején Árpádhalma a Korny család birtokát képezte.

Korny gazdag, pompás, tevényt kedvelő ur volt. Többek között egy elpusztított vadászlak helyébe pompás vadászkastélyt építtetett. A kastélyt nevével Kornicának nevezte el. Mielőtt azonban ezen művét befejezhette volna, a kéréselhetlen halál elragadta őt.

Özvegye, egy búszke, uralomvágyó nő vette át a birtokot. Két fia volt. Az idősebb, Károly, az általános örökös és Béla.

Károly komoly, nyugodt, türelmes ember volt, míg Béla tüzes, hevesvérű, szenvedélyes.

Károly atyjától a pompa iránt való szeretetet örökölte és ezért a kastélyt teljesen felépíttette, ott lakott és unalmát vadászattal űzte el. Árpádhalma csak nagy ritkán jött, mert anyja folytonosan gonyolta magába vonultsága miatt, míg Béla ábrándozónak, pompakedvelőnek tartotta.

Azonban még sem maradt mindig Kornicán, hosszabb rövidebb időre elutazott onnan. Így jutott el Budapestre...

Egy este a fővárostól nem messze fekvő nyaralók között sétálgatott.

A visszatérésre gondolt már, de az utat eltévesztve, nem tudta hova forduljon tudakozódás végett, hogy a várost rövid idő alatt elérje.

Eleinte nem sokat törődött vele, hisz az est oly szép volt!

A hold épp akkor bujt elő a hegyek mögül és halvány fényét ezüst fától gyanáni terjeszté a vidékre. A kertek balszamos fáival árasztották el a levegőt.

Mindez Károlyt ábrándozóvá tette. A rózsák és a vad jasmínok illata, a halvány hold, a szentjános bogár zöldes fénye, a cserebogarak zümögése, a dongók szongása, a levelek sziszegése, a szelős halk susogása; mindez oly jótékonyan hatott Károly lelki állapotára.

Hisz kit nem íhlet meg a csendes holdvilágos est, a patak csergedése, fölemle éneke, a rózsasültés?

Hirtelen megállott. Bájos, női hang hatott füleibez és felébredte őt merengéséből. Oly tisztán oly csöngően hangzott, mint az ezüstcsengőtű hangja; mintha a bokrokban daloló csalogány-nyal versenyezne!

A hang egy korból jött. Szerette volna látni azon anygalt, ki ily búsbajos énekkel arasztja el a levegőt, lelkeseadást őnt a kebelbe! Szerelmes belé, anélkül, hogy láta volna őt.

A leány hirtelen ehalgatott. A búvós dal helyett egy durva férfihang hallatszott, aztán minden csendes lön.

Károly búsan továbbalagott. Maga sem tudta hogyan, de egyszer csak odahaza volt.

Másnap este felé ismét a nyaralók közt látjuk őt.

Remélte, hogy ismét hallhatja a leány hangját. Reménye teljesült ismét hallotta az ismeretlen énekesnő kedves, andalító dalát.

A szomszéd kert sija kinyílt, egy új lépett ki rajta. Károly úgy tett mintha erre sétálna, felkiáltott:

„Igazmondás nem ember-szólás.”

Kedves szerkesztő collega! Kétséghívó van tudomásom arról, hogy Sz.-Fehérvárt december hó 28-án közgyűlés volt, mely országos érdekűvé vált az által, hogy Kossuth Lajos arcképének, — melyet Károlyi Gábor gr. ajándékozott a városnak — a teremben leendő ünnepélyes leleplezéséről folyt a vita.

Óriási ismert dolog lévén s a tárgyalás lefolyását is ismerhetik a vidéki olvasók a fő városi lapokból, azért nem is írom le a gyűlés lefolyását, csupán a főispánunk beszédét akarom önnel közölni, mert mint szomszédos megyéinkébe, feltétlenül érdekelni fogja az, hogy sokan rosz néven veszik a főispánunk, azt mit a gyűlésen tartott beszédében elmondott; pedig az igazat mondta; az igazmondás nem ember-szólás. A főispán teljes elismeréssel volt beszédében Kossuth érdemei iránt; de azt már csakugyan helyeselnünk kell, hogy az ki a király iránti hűségre meg nem esküdött, a ki a hazai törvényeket el nem ismeri, a ki az alkotmányos jogokat élvezni nem akarja, nem tarthat jogos igényt arra, hogy arcképe, — még ha oly nagy érdemei vannak is, mint Kossuthé, a teremben a király mellett álljon, azon király arcképe mellett, a kinek ő hűséget nem esküdött.

Téves tehát mindazok nézete, akik a főispánt elítélik, mert ő az igazat mondta.

De szóljanak a beszéd szavai. Ide iktatom a főispán beszédét, lehetőleg szó szerinti szövegében:

Fráth Miklós br. főispán előadván azt, hogy mikor 1888-ban Kossuth arcképének megfestése szüla jött, nem történt indítvány arra nézve, hogy az arckép ünnepélyes leleplezésére rendkívüli közgyűlés híressék össze. Majd Kossuth érdemeit sorolja elő s elismeri, hogy a nemzet hálával tartozik neki és jogjait megillette őt az a nemzeti kegyelet, mely iránta, mint nagy történelmi alak iránt számtalanszor nyilvánult. Azután áttér arra, hogy 25 éve lesz nemskára annak, hogy a nemzet kibékült királyával, a király hű magyar népével. „A jövő évben álljuk — úgy mond — ezen 25 ének jubileumát és én csak természetesen találok, hogy a vármegyék és városok tanácstermek részére meg akarják szeréni ez alkalomból felséges királyunk arcképét és azt ünnepélyesen akarják teleplezni. Itt is, uraim megindult a mozgalom és mint főispánjunkt kénytelen vagyok előttük kimondani, hogy azon esetben, ha Kossuth képe a teremben függ, az első fészek, ki ezen indítvány ellen felszólalni fogok és ha ezen

indítvány, hogy királyunk képe a tanács terem részére megszeressék, ennek dacára határozottá váltak, ez ellen fellebezni fogok és tudom, hogy nem leszek desaudálva, nem leszek meghazudtolva. Több mint 100 é múlt el azóta, hogy Mária Terezia királynéknak, kinek képe a terem díszíti, megjelent a magyar országgyűlés előtt fővel karján és appellálva a magyar hűségünkre, hűségre, segítséget kért a karok és rendektől. És mit tettek ezek? Készségesen, örömmel felajánlották a királynénak vértük és életüket. Nem követeltek önként, uraim, ily áldozatot, sem vért, sem életet, de kérem és követeltem önként, hogy ne hozzák ellentétbe azon kegyeletet, melyet Kossuth iránt érezünk, azon hűséggel, mellyel királyunk irányában tartozunk. Kossuth ilyenmő dicsőítésével ne sértsük meg szívet azon királyunknak, kinek jobbat és alkotmányosabbat a történelmünk Mátyás király óta nem ismer. De talán nincs igazam. Talán tévedek, talán elismeri Kossuth törvényeinket, közjogi alapunkat, alkotmányunkat, talán esküdött hűséget felséges urunk és királyunknak. Oh bár tévedtem volna, mily örömet kérnék bocsánatot, mily elragadtatással szavaiznám meg ez indítványt. A nép kibékült királyával s a király népével, egész népével és senki sincsen kizárva. Nincs választás reá, nekem van tehát igazam? Kossuth nem békült ki, nem ismeri el királyunkat, ha ez úgy van, t. törvényhatósági bizottság, nekem ki kell mondanom, hogy a tanács teremben, a hol mi mindannyian esküdtünk törvényeink alapján ülésezünk, tárgyalunk és szavazunk, ezen tanács teremben annak, a ki alkotmányunkat el nem ismeri, királyunknak hűséget nem esküdött, belépnie nem szabad, itt Kossuth képének helye nincs, ki kell mondanom, mint ő felsége által kinevezett főispánnak, felelősségem teljes tudatában, hogy ezen indítvány nem egyéb, mint alkotmányos formákba burkolt felség sértés.”

Hogy a város gyűlésének többsége a kép leleplezését határozatilag kimondta s hogy az elleten a határozat ellen a főispán fellebezett, azt collega ur is tudni fogja már.

Szomszédos collegája.

A csavargásról.

— Ajánlja a megyék figyelmébe. —

Ami sok társadalmi baj közt, melyek századunkban már aligha fognak szanáltatni, nem a legkissebbet képezi a csavargás rákénje. Ország-szerte ezer és ezer alakot látni bolyongani, kivált kisebb községekben, hol karavánoként jelennek meg a lakosság nyugtalanítására és kizostogtatására. Ép kéz lábú, izmos alakok, itt-ott valóságos athléták csattangolnak céltalan faluról falura, nem kéregetve, hanem egyenest követelve s jáj annak, ki őket elutasítani, vagy rendre inteni merészezné.

— Mily isteni hang!
 — Kit gondol, ha szabad kérdenem? Kérde az ur.
 — Az énekesnőt odaát a kertben.
 — Az Magyarország rózsája lesz.
 — Rózsája? Inkább csalogánya.
 — De rózsának hívják.
 — Miért?
 — Mondják, oly szép, oly elragadó, hogy párját alig találják az egész országban.
 — És mi a neve?
 — Azt hiszem, Gizella. — Jó éjt! — Az ember eltávozott.
 Tehát Gizellának hívják. Utóbb megtudta, hogy a kert egy kir. tanácsosé. Bölcskey a neve. Visszavocultán el egy rokonával és unokahúgával. Ezen unokanővér Gizella, a rokon pedig Gizella néneje.
 Károly meg is látogatta Bölcskeyt, de a tanácsos bidegen fogadta és hidegen is bocsáta el magától, egyszerűen kijelentve, hogy nem fogad semmifele látogatást.
 Károly meg sem tagított, minden este arra járt talán láthatja az ismeretlen angyalt.
 Végre kedvezett neki a szerencse. Az anyagi lény néjével templomba ment. Az isten háza telve volt néppel: ünnepély volt. A templom előtt több hintó állott: előkelő családok fogatai. A templomból a nép kijött, midőn egyik ló megvadulva, magával ragadta a hintót. Altalános zűrzavar keletkezett. Gizellát néjével tovaragadta a népar, midőn egyszerre észrevette, hogy néneje mellőle eltűnt. Károly, ki Gizellát nyomon követte rögtön felajánlotta szolgálatát, mit a leány el is

fogadott. Rövid idő múlva kiszabadultak a néparadtól.
 Midőn Gizella már biztonságban érezte magát, jutott eszébe megnézni az ő ismeretlen lovagját, kinek szép külseje, nemes vonásai, deli termete és megnyerő modora kellemes benyomást tettek rá.
 — Gizella kisasszony...
 — Kegyed ismer engem, uram? — kérde Gizella meglepetve.
 — Azon szerencsében részesültem, hogy nagysád nevé, de még inkább bájos hangját ismerjem.
 — De honnan?
 Károly mosolygott.
 — Kisasszony, ha azt akarja, hogy ne legyenek hivatalan hallgatói, akkor nem kell a csalógányi versenynek énekelni és azokat megszegyenoíteni.
 Gizella elpirult, zavartan nézett körül.
 — Nem tudom, hol maradhat néném!
 — Oh, kérem, ne busujon a miatt! Ha megengedi, ha kísérem én. Tudom, hol lakik.
 — Azt is tudja?
 — Igen, kisasszony, azt is tudom. Igaz, hogy a csalógányi fészke jól el van rejtve az emberi szemek elől, de éneke elárulja a rózsabokrot, melyben lakik.
 — Ez esetben nem fog többé a csalógány énekelni.
 — Az istenért, csak semmi fenyegetés! Különben is, tudjuk már a földmille fészket.
 Gizella nem felelt; nyugtalanul nézett körül, vajjon kíséronsze nem jön-e?

Elelmiszert el sem fogad, hanem készpénzt akar, melyet a mint a pár krajcar együtt van, azonnal a palinkas boltba megy, hogy itt csillapíthatatlan szesz-szomját némiképp enyhítse.
 Városokban a rendőrség nyomában van az ily depravált népségnek, de kün a vidéken ki törődik vele?
 Ezen ezer és ezer naplopó számára dologházak nem egy, hanem száz ilyen is kellenének, mert más, mint kényszermunka, nem képes őket viszáterelni a tisztas hivatásához.
 A megyék egyes járásaiban cirkáló 2-4 vagy 6 őrszem, melyet csendőrségünk szolgálatat nem lendíthet ez országos bajon.
 Hogy ez a kínos állapot erkölcsileg s anyagiilag mennyire károsította már hazánk lakosságát megmondani lehetetlen s cseppet sem csodálkozunk; ha itt lopásról, am tt meg gyujtogatásról hallunk beszélni.
 Dologházakat uraim!
 Ugyhiszem szívesen áldozna ilyenekre egész Magyarország. De nem csupán a nagyvárosokban kellene ilyenek, hanem legalább is minden megyében egy-kettő.
 Hogy mily látajú csavargóink vannak s hogy ezek a társadalom milyen osztályaiból kerülnek elő, arra prototypként csak egy esettel akarok szolgálni.
 Multkor beállt hozzám egy rongyos, visszatartozító külsejű fiatal köldus. Művelt emberre valló ékes beszédben eseteli azomorú helyzetét és segílyt kér.
 A feltűnősen szép beszéd kíváncsivá tett. Megkérdeztem, honnet jön kicsoda s mi járatban van. Az ipse erre mosolyogva mondá hogy biz nagy urnak a fia s hogy ő is nagy ur lehetne, ha lump nem volna.
 A megígért jutalom fejében aztán elmondá, hogy ő a Király Ő Felsége agánbirtokai élén állott igazgató egyetemen fia s hogy gondos nevelésben részesült. Beszel őt nyelven s már akademikus volt, mikor egyszerre — úgy mond — megszállta valamely rosz szellem, mely folyton arra unszolta, hogy kicsapongó, könnyelmű életmódra adja magát.
 — Uram — mondá — itt a bizonyítványaim. Nézze meg s meggyőződhetik róla, hogy igazat beszélek. — Soká otthon nem maradhattam mert szüleim nem nézheték viselkedésemet. Egyszer aztán megpróbáltam s beálltam katonának, de itt sem túrt meg ama szellem. A katonatisztek mindent elkövettek velem, de én nem voltam képes uralkodni magamon. A rendőrséggel is sokszor gyűlt meg a bajom. Elcsuktak zsványokkal s koplaltattak. Hasztalan mikor kikerültem a börtönből, ismét csak a régi lettem. Akárhányszor magamtól is undorodtam. Szerettem volna angol, francia nyelvben

Gizella lakásához értek; a bájos leányka meleg szavakban köszönetét fejezte ki a boldog Károlynak.
 — Viszontláthatjuk még egymást? — suttogott Károly.
 — Talán.
 — És halom meg a csalógány bájos énekét?
 — Talán.
 — Ma?
 Ezuttal Gizella nem felelt, hanem alig észrevehetőleg bólintott fejével s mielőtt Károly még egy kérdést intézhetett volna hozzá, eltűnt.
 Hogy Károly másnap este szintén ott bandukolt a kert körül, az természetes és hogy Gizella ismét hallatá szép dalát, szinten nem volt feltűnő.
 Károly szerette volna magát Gizellával észrevétni. Egyszerre csak a dal hangzott:
*Bánatosan zeny a madár
 Vesztett párját siratja.
 Bánatos az én szívem is
 Mert egy hűtlen megcsalta.*
 Erre Károly szép bariton hangján felelt.
*Majd eljön még azon idő
 Hogy szeretnél engemet
 De már akkor késő lesz,
 Hant borítja szívemet.*
 Hogy Gizella megértette, bizonyítja az, hogy ő is felelt reá: ismételte az utóbbi négy sort...
 (Folytatjuk.)

988 1-12

Newyorki Germania

Életbiztosító társaság
alapított 1860. évben.

Biztosítási állag 1889. végén M. 226.319,585
Tiszta vagyon 63.010,357
Európában elhelyezett tőkék 5.854,623

Kiváló előnyös díjtáblázatok és biztosítási módok

Magyarországi vezérképviselőség:
Budapest, VI. Gyarutca 13. sz.

960

RUMBOLD B.

ezim- és ezim-er-festészeti, papírmásé művek, zászló és díszítési cikkek gyára.

Alapított 1842.

Czim- és ezim-er-festészeti tárgyak, családi ezimerek, kamarási tablák és csaiadfak összeállítása és műfestés, plasztikus papírpép-művek

Mennyezet-díszitmények (rosetták és díszítési tárgyak, kölcsön és eladási árban.

Diszítések ünnepélyekhez

Választási Zászlók és Jelvények.

GYÁR:
külső vácsi-út 1722.
Telefon: 907.

IRODA:
IV. muzeum-körút 13.
Telefon: 52-09.

A L E G A L K A L M A S A B B

Karácsonyi- és új évi ajándék

egy finom és művészién kidolgozott fénykép

a legdizesebb kiállításban, ugyszintén egy életnagyságu

OLAJBAN FESZETT

arckép bármely fénykép után, sőt régi elavult képek után is a leghitebben, művésziés kivitelben festetnek.

Specialista kis gyermekek felvételeinél,

melyek egy másodperc-tíztrésze alatt eszközöltetnek a legjobb sikerrel.

Istvánffy I. műintézetében

valóságos academiái festő és fényképész.

Kneipp lelkésznek Eredeti tiszta lenből készült triko-egészségi fehérneműi.

Téli-czikk

egyenlő meleget tartó, kellemes ruhaviselet.

Első osztrák gépi triko és fehérnemű gyára

Kápfer és társának Bécs,
XVII. Ottakringertstrasse 20.

Főraktárak:

Nagy-Kanizsán: Irmler Józsefnél.
Keszthelyen: Mérey Ignácznál.
Kaposvárott: Löw Mórész és testvére.
Sümegeen Epstein Vilmosnál.

Kapronczán: F. Schwarz és fiainál.
Várasdón: Grünwald és Schwarenál.
Beloárdon: Plachte Edénél.
Kreuzon: Markó Breijer & Sohnál.

Csak akkor eredeti, ha a fehérnemű a lelkész ur aláírásával van ellátva.

Figyelemre méltó.

Előrehaladott, gyenge téli-idény
következtében leszállított árért készítek
téliruházatot.

Nagy-Kanizsa, 1891. december hó

KAUFMAN MOR szabó
(ezelőtt SZÉKELY és KAUFMAN)
Ebenspanger-féle házban

991

Képes Családi Lapok

Szépírói és ismeretterjesztő képes betlap.

Szerkesztő: Dr. Tolnai Lajos. Főmunkatárs: Dr. Váradai Antál.
Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Dr. Murányi Armin.

Előfizetési ára

1. Holgyek Lapja (hatalmas díval) 12 Regénymelleklettel együtt: 3 fnt.

Egész évre 6 fnt, Félévre 3 fnt. Megyédvire 1 fnt 50 kr.

A Képes Családi Lapok című betlap új negyedik lép. A magyar szepirodalomnak e hatalmas tárgyujját, a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét a következő írók és írók támogatják: Jókai Mór, Lanka Gusztáv, Balogh Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komocay József, Telegdy (Jostensky Danó) dr. Péter József, dr. Sziklay János, Inczédy László, Pálffy Lajos, Erdőy Dániel, Dengi János, Tolgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Nagy Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Poditay Jenő, Csorba Palotay Ákos, stb.; Beszterczy-Bajna Lenke, Böhmner Lina, Magyarvády Mária, Kulinday-Beszterczy Irma, Harmath Lujza, Hevessiné-Sikor Margit, V. Gal Karolina, Károvszky Ida, Mészáros-Károly Irma, Erzsike stb.

A Képes Családi Lapok az összes szépírói képes heti lapok között a legérdekesebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden változatát foglalja magában, a jelen eseményeit a leghitebb festők műveit mutatják be.

Holgyek Lapja című havonként kétszer megjelenő dívalmelleklete a legérdekesebb dívalmellekletek közül, s e mellett a magyar háziasszonyok valóságos szellemi tárája, a mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, a korlátok, a háziasszonyok és a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna, s nincs olyan téma, a melybe közérdeket, külön beköthető négy kötet érdekes regényvel szándékozunk meg ajándékozni az előfizetőt.

Zöld borítéka is tele van mulattató közlendőkkel, humoros apró hírekkel, sakk, kópé, szám-, kocka- és ponttalányokkal és szórjvényekkel, melyeknek megérte érdekes jutalmakat kapnak.

Mutatószámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindenki számára, a kik ez iránt - legelőször is - hozzáfordulnak.

A ki az egész évre szóló hat fntnyi előfizetési díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; a ki 3 fnt előfizetési díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 2 regényt; és a ki csak 1 fnt 50 krajai negyedévi előfizetési díjjal 20 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak a kiadóhivatal egy regényt küld ajándékként.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak ajándékként egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postatalányon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetést (a hónap bármely napjától) elfogad a Képes Családi Lapok kiadóhivatala Budapest, Nagykörút-utca 20 szám.

Teljes számu példányokkal még mindig szolgálhatunk.

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen regiónak bizonyult bedörzsolést okoz, köszöny a igazságátas stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a t. cz közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr., és a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. 970 3-17

Csak horgonynal valódi!

Szerkesztőség:

Magyar-utca 33. házszám.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Dézsalai takarékpénztarak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre	5 frt — kr
Félévre	2 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedéséhez intézendők.

Az országgyűlés berekesztése.

A királyi szó elhangzott, a trónbeszéddel berekesztette a legalkotmányosabb király a törvényhozás üléseit s az országgyűlés mindkét házát maga a korona király oszlatta fel, hogy egy újabb országgyűlést hívjon össze, melyben hű magyarjai, a magyar szent korona országainak jólétét előmozdító s a kor igényelte törvényeket megalkothassák, melyek a haza felvirágozását, a nemzet elhaladását és az országunk európai színvonalra emelését lesznek hivatva kereszttül vinni.

Az országgyűlés berekesztésével igen természetes, hogy a jövő országgyűlési időszakra leendő képviselők megválasztása következik.

A nemzet ismét azon politikai jogainak gyakorlásába lép, mely jog a legszebb polgári jogok egyike. Független, befolyástól ment, minden egyes választó, függetlenül befolyás nélkül gyakorolja minden választó polgár a legszebb politikai jogot s mi legkevésbé sem kételkedünk azon, hogy a nemzet választói színi is fognak a legszebb jogukat gyakorolni.

A magyar parlament egybeállítására megválasztandó képviselők választása rövid idő alatt meg lesz s midőn mi is kibontjuk a »szabadelví párt« zászlaját, nem leszünk egyebet, mint a politikai legszebb jogok gyakorlására hívjuk fel pártunk választóit, nem írva elő semmit, nem ajánlva semmit csupán pár szóval jelezve a mi álláspontunkat.

Meggyőződésünk az, hogy egy állam fejlődése nem lehet rohamos, hanem lépésről-lépésre kell megtenni, mindent arra nézve, hogy a fejlődés fokozatos legyen; — nem lehet és nem szabad a nemzetek életében rohamos átalakulást követelni, mert ennek a hatásnak feltétlenül visszahatása lenne, mint azt a történet ezred éves vérel írott lapjai nem egy helyen bizonyítják.

A fontolva haladás, a fokozatos fejlődés az, mi biztos eredményhez vezet. És mert ezt az elvet tagadni nem lehet, önkénytelenül következik ebből, hogy a fokozatos fejlődésre csak akkor, úgy és ott számíthatunk, ahol s a midőn a politikai érettség nyilvánul a képviselői választásoknál.

A magyar nemzet politikai érettségét a külföld maga is beismeri; ezt a politikai

érettséget mi büszkén emlegetjük, és épen e politikai érettségből él bennünk azon hit, erőt ad azon remény, hogy a magyar nemzet választó közönségének nagysága, ép úgy, mint eddigéle tette, most is a szabadelví párt zászlaja alá fog sorakozni, meggyőződve lévén a felől, hogy az eddig elért eredmények után a fokozatos fejlődés tovább vitelet csak is e párttól várhatja.

Nem dicsekszünk a multtal; tettek beszélnek a mellett; nem ígéretünk a jövőre, a mult kezekedik azért; és a magyar nemzet választói, ha egy futólagos vissza pillantást vetnek az eddig elért eredményekre, önmaguk vonhatják le a következtetést arra nézve, hogy a jövő biztos kezekben van a »szabadelví párt« kezei között.

A zászló kibontva feunen lobog sorakozunk alája, hogy midőn ütni fog az óra, amidőn az urna elébe kell lépniük tisztába lévén önmagunkkal, szemek előtt tartva a költő mondatát: »A haza minden előtt« annak jólétét előmozdítandólag adjuk szavazatunkat s azzal diadalra juttassuk a »szabadelví párt«-ot, kibontott zászlaját; mert ez a békés haladás, fokozatos fejlődés zászlaja, a mely elvezeti hazánkat az ígért azon földre, a hol a nemzet elmondhatja önmagáról; mi magunk tettük magunkat nagygyá, mi magunk tettük virágzóvá e hazát, melyről a költő éneklí: »E kívül nincs számodra hely.«

Lobog a zászló: három színében bent van a lángoló hazaszeretet, a választó polgárok önzetlen tiszta lelkének fehér színe, a remény a haza boldogsága iránt: ezt a zászlót lobogtatja a szabadelví párt e zászló alá sorakozunk választó polgárok!

Lobog a zászló, mely már oly sokszor diadalra lett vezetve a »szabadelví párt« rendithetetlen hűvei által, e zászló most is diadalmasan fog lengeni a befejezendő választási harcok után, mert az a zászló mely közül a nemzet többsége tömörül mindenkor kivívja a diadalt, s így mi erősen hiszük, hogy ez alkalommal is diadalra fogja vinni a választó polgársága »szabadelví párt zászlóját« Magyarországnak, melynek reményében lelkesedetten kiáltjuk fel a kibontott zászló alatt: »Éljen a magyarországi szabadelví párt, éljen a magyar felelős kormány!«

Palotai Csorba Akos.

A választások küszöbén.

Az ország minden részében megindultak a mozgalmak a választásokra nézve; az ellenzék már hetek óta különböző kerületekben akarja megvetni lábát, s nem egy-két választó kerület ámitgattatik a függetlenségi párt kiküldött emberei által, hogy fere vezetessék a jó magyar választó közönség; de dicséretére legyen mondván a magyar választóknak vajmi kevés helyen talált viszhangra eddig az ellenzéki vándor ügynökök működése.

A »szabadelvípárt« nem bontott zászlót mindaddig míg az országgyűlés berekesztve nem lett, mert nem akarta praecognálni a választók nézetét; most már az országgyűlés be van rekesztve, és az új választások küszöbén állunk, most kibontotta zászlaját a mi pártunk is.

Természetes, hogy az ország különböző vidékeiről a függetlenségi-párt magának oly tudósítókat szerzett, a kik aztán, a meginduló mozgalmakat különféle — a párt érdekében — szóló tudósításokkal közölték a fővárosi lapokban.

De történetek oly tudósítások is, melyek egyes kerületnek »szabadelví párti« képviselőire vonatkoztak, s a melyek részben időelőttiék, részben a fennálló körülményeknek megfelelőek nem voltak, s ebből aztán a választó közönség tájékozatlansága következett. Nem egy és két esetben történt, hogy a »szabadelví-párt« részéről is hamis hírek jutottak — persze más párt által — a fővárosi lapokba.

Igy történt az a »nagykanizsai választó kerületben« is, a honnét, avatlan emberek elárasztották a fővárosi lapokat azzal a hírrel, hogy a kerület jelenlegi képviselője: Hertelendy Béla ur, a keszthelyi kerületben fog fellépni.

Mi Nagykanizsán e hírek szárnyra keltéről, mi tudomással sem bírva, megdöbbenve olvastuk a fővárosi lapokban e híreket; és színtünk alapos meggyőződést szerezni a dolgok miben létéről.

E hó 3-án tehát Nagykanizsának hang és irányadó választóiból mintegy harmincz tag felkereste Babochay György urat, s itt megbeszélvén a lapokban közölt hírt, azon megállapodásra jutottak, hogy egy szűkkörü barátságos küldöttség menjen el az épen itthon lévő Hertelendy képviselőhöz s kérdezze meg tőle, mint gillettékesebb egyéntől, mit tartson a város és a kerület ezekről a hírekről.

A küldöttség tagjai: Babochay György, Pihál Ferencz, Rappoch Gyula, Varga Lajos és Dants Kálmán, megjelentek Hertelendy Béla ur lakásán, a ki előtt Babochay György nem keresett szavakkal, de a szivvel meglelve tolmácsolta a kerület azon szívélyes köszönetét, mely Hertelendy Béla működését méltán megilleti, s azután el-

BOR-KIVONAT.

Tökéletesen egészséges bornak pár perc alatti előállítására, a mely bor a természetes bortól mi-ben sem különbözik ajánlom ezt a **Jónak bjonyult** különlegességet.

Ara 2 kilónak (mely 100 liter bor előállítására elegendes) 5 frt 50 kr., a készítéshez szükséges vevény díjtalanul mellékeltek. A jó eredményért és egészséges gyártmányért kezeskedem.

Spiritus-meggazdálkodás

Éretik el az én utólérhetetlen **Erősítő-Essen-**zem által a pálinkánál; ez kellemes és metsző-ízű ad s csupán nálam kapható.

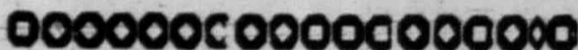
Ara 3 frt 50 kr. kilónként (600—1000 liter-hez alkalmazva.) Használati utasítással ellátva.

Ezen különlegességeken kívül ajánlok még **esszenciákat Rum, Cognac és Likörök** stb. készítéséhez utólérhetetlen minőségben. Utasító vények díjtalanul csomagolástnak a küldeményhez. *Arjegyzék díjtalanul.* 954

Pollák Károly Fülöpp

Esszenc-különlegességek gyára, Prágában.

Szolid képviselők kerestetnek.

Máriaczei Gyomorcsöppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nékülzetlenül és általános ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegségek tünetei: étvágytalanság, gyomorgringés, bűzös lehellet, lefultság, savanyu lefűződés, hasmenés, gyomorgégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörccs, székülés.

Hatástos gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gúszták, májbajok és hámrhoidáknál.

Emlétt bajknál a **Máriaczei gyomorcsöppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg 70 kr.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszerész
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csöppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítottam.”

A **Máriaczei gyomorcsöppek** valóban kaphatók.

Kapható Nagy-Kanizsán: Práger, Béla, Belső Lajos gyógyszerésztárában.
Barcsón Kohut Lajos gyógyszerésztárában.

Sarg Glycerin különlegességei.

Feltalálása és Sarg F. A.

általánosan ismert, a legfelsőbb uralkodó ház több tagjánál, valamint más külföldi fejedelmi tagoknál. Ajánlva van: báró Liebigh tanár, Hebra tanár, Zeissl s Scherzer udvari tanácsos stb. által, továbbá Thomas bécsi udvari fogorvos és Meister gothai udvari fogorvos részéről s többektől.

- Clycerin szappan kapható papírban, dobozban, deszkacsomagban, vagy darabonként.
- Méz-Clycerin szappan dobozokban.
- Folyékony-Clycerin szappan üvegekben
- Toillete-carból-clycerin szappan.
- Encalyptus-glycerin szappan.
- Clycoblastol (hajnövesztést előmozdító szer.)
- China-glycerin-kenőcs. — Glycerin krém. — Toilette glycerin stb. stb.

Kalodont egészségügyi hatóságilag megvizsgált Clycerin-fogkrém,
Sarg F. A. Ha és társa es és kir. udv. szállítók Bécsben.

Raktár: Nagy-Kanizsán Schwarz és Tauber, Rosenfeld Adolf Ström és Klein, Marton és Huber és Prager Béla gyógyszerész úrnál. 957

Feltűnést keltő ujdonság nők részére!

Minden előképzettség nélkül lehet mértéket venni, mintáznia és szelni a cs. k. kir. szabadalmi törv. 375

Excelsior szabászati készülék

segélyével, akár **gyermekruhát** akarunk készíteni, akár **legfinomabb női ruhát**. A pontos és sikeres mértékvesésért és szabásért jótállunk. Ezer példát bizonyítja az

Excelsior szab. szabászati készülék

ezélszerű voltát. Ennek egy háziaraból se szabadna hiányoznia.

A kezelés igen egyszerű, sőt fiatal lányok részére is.

Az egész készülék ára, magyarázatokkal együtt minden nyelven csak **3 frt** — Szétküldés naponta kétszer utánvétel 3 frt 20 kr. előleges beküldése mellett a készülék bérmentve küldetik meg. — Kizárólagos főraktár alulírott szabadalom tulajdonosoknál:

KELETY és ROTHMANN. Bécs II. Untere Donaustrasse 49.

Főraktár: Magyarhon részére Budapestén Gottlieb Vilmosnál Andrást-ut 49. szám alatt.

PSERHOFER J.féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER, SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

„zum goldenen Reichsapfel.“

961

Vértisztító labdacsek, azelőtt általános labdacsek neve alatt; ez utóbbi

nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsek csodás hatást mutatnak és az összesen be nem bizonyítottak volna. Évtizedek óta ezen labdacsek általános elterjedésnek örvendnek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi-szerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsek házi-szerül ajánlatnak és ajánlottak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólik, vértőlulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsek oly könnyen hatnak, hogy a legcékélyebb fájdalmakat sem okozzák, s ennek folytán még a leggyengébb egyének de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacsek fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozának intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsekot egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888 okt. 22-én.

Tekintetes Úr!
Alőlirt kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vértisztító labdacseiből ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.
Neureiter Ignác, orvos.

Hrasche, Plońnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes Úr!
Isten akaratát volt, hogy az Ön labdacseit kezem közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban megbűltem olyanira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön családára méltó labdacseit nem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsek engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.
Knife Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

Mélyen tisztelt Úr!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagyapám nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórásban, már életét is megunta, melyről egyebként le is mondott, midőn véletlen egy dobozt kapott Ön kitűnő vértisztító labdacseiből s azoknak állandó használata folytán tökéletesen gyógyult.
Legjobb tisztelettel
Weinzeittel Josef.

Eichengraberamt, Góhli mellett, 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes Úr!
Alőlirt ismétellen kéri 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacseiből. El nem mulasztatom legnagyobb elismeréssel kifejezni ezen labdacsek értékelését és azok, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszéséről halnzalására Önt ezennel felbatalmazom.
Téjes tisztelettel
Hahn Ignác.

Gotschdorf, Keibach mellett, Szilézia 1886. okt. 8-án T. Úr!

Felkértem, miszerint az Ön vértisztító labdacseiből 1 csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön családát labdacseinek köszönhetem, hogy egy gyomor bajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsek nálam sohasem fognak kifogyani, a midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel
Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsek csakis a **Pserhofer J.féle**, az „**arany birodalmi almához**“ címzett gyógyszerésztárában, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacset tartalmazó doboz ára 24 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvétel küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldésse együtt; 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomaga 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomaga 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsek a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis Pserhofer J.féle vértisztító labdacseket követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos szer minden köszvényes és csúszos bajok u. m.: gerincez agy-bántalom, tagszagattás ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fulszagattás stb. stb. ellen. 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.féle. Ezek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelenczével 2 forint.

Általános tapasz Stendel tanártól. Utas és szűrés által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebés- vagy gynadt-mell vagy más ily bajknál mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.féle. Sok év óta a fagyos tagokras minden idült sebre, mint legizatosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifüvedv, egy általános ismert kitűnő házi-szer hurut rekadság, gyorsos köhögés stb. ellen, 1 üvegcseke ára 30 krajcz. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 krajczár.

Élet-esszencia (prágai csöppök), megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű aíteti bajok ellen kitűnő házi-szer. 1 üvegcseke 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Bullrich A. W. féle. Kitűnő házi-szer a rossz emésztés minden következményei, u. m. főfájás, szédülés, gyomorgörccs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen, 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalzsam, Egy üveg 50 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az általa képződő kellemetlen szagot ópen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, Egy üveg 40 krajczár bérmentes küldéssel 65 kr.

Helső vagy egészség-só kitűnő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajknál. Egy csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereltetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sakkal mérsékeltebbek.

Szerkesztőség:

Magyar-utca 33. házában.

Ide intéendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

Bérmertelen levelek csak lemeztel kezek.

bő fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület Fuchsai Fülöp könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyszeri ára ..... 5 ft. — kr.
Féléves ..... 2 — 50
Negyedéves ..... 1 — 25

Hirdetések jutányosok számításnak.

Nyitlár pottósora 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fuchsai Fülöp könyvkereskedésbe intéendőik.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Az országgyűlés berekesztése.

A királyi szó elhangzott, a trónbeszéddel berekesztette a legalkotmányosabb király a törvényhozás ülését s az országgyűlés mindkét házát maga a korona király oszlatta fel, hogy egy újabb országgyűlést hívjon össze, melyben hű magyarjai, a magyar szent korona országainak jólétét előmozdító s a kor igényelte törvényeket megalkothassák, melyek a haza felvirágzását, a nemzet előhaladását és az országunk európai színvonalra emelését lesznek hivatva keresztül vinni.

Az országgyűlés berekesztésével igen természetesen, hogy a jövő országgyűlési időszakra leendő képviselők megválasztása következik.

A nemzet ismét azon politikai jogainak gyakorlatába lép, mely jog a legszebb polgári jogok egyike. Független, befolyástól ment, minden egyes választó, függetlenül befolyás nélkül gyakorolja minden választó polgár a legszebb politikai jogot s mi legkevésbé sem kételkedünk azon, hogy a nemzet választói szintén is fognak e legszebb jogukat gyakorolni.

A magyar parlament egybeállítására megválasztandó képviselők választása rövid idő alatt meg lesz a midőn mi kibontjuk a szabadelvű párt zászlaját, nem tesszük egyebet, mint a politikai legszebb jogok gyakorlatára hívjuk fel pártunk választóit, nem írva elő semmit, nem ajánlva semmit csupán pár szóval jelezve a mi álláspontunkat.

Meggyőződésünk az, hogy egy állam fejlődése nem lehet rohamos, hanem lépésről-lépésre kell megtenni, mindent arra nézve, hogy a fejlődés fokozatos legyen; — nem lehet és nem szabad a nemzetek életében rohamos átalakulást követelni, mert ennek a hatásnak feltétlenül visszahatása lenne, mint azt a történet ezred éves vérről írott lapjai nem egy helyen bizonyítják.

A fontolva haladás, a fokozatos fejlődés az, mi biztos eredményhez vezet. És mert ezt az elvet tagadni nem lehet, önkéntelenül következik ebből, hogy a fokozatos fejlődésre csak akkor, úgy és ott számíthatunk, ahol s a midőn a politikai érettség nyilvánul a képviselői választásoknál.

A magyar nemzet politikai érettségét a külföld maga is beismeri; ezt a politikai

érettséget mi büszkén emlegetjük, és éppen politikai érettségéből él bennünk azon hit, erőt ad azon remény, hogy a magyar nemzet választó közönségének nagy többsége, ép úgy, mint eddigelő tette, most is a szabadelvű párt zászlaja alá fog sorakozni, meggyőződve lévén a felől, hogy az eddig elért eredmények után a fokozatos fejlődés tovább vitelét csak is e párttól várhatjuk.

Nem dicsekszünk a múltal; tettek beszélnek a mellett; nem ígérgetünk a jövőre, a múlt kezeskedik azért; és a magyar nemzet választói, ha egy tutólagos vissza pillantást vetnek az eddig elért eredményekre, önmaguk vonhatják le a következtetést arra nézve, hogy a jövő biztos kezében van a szabadelvű párt keze között.

A zászló kibontva, fennem lobog sorakozunk alája, hogy midőn ütni fog az óra, amidőn az urna elébe kell lépünk tisztába lévén önmagunkkal, szemeink előtt tartva a költő mondatát: „A haza minden előtt” annak jólétét előmozdítandólag adjuk szavazatunkat s azzal diadalra juttassuk a „szabadelvű pártot”, kibontott zászlaját; mert ez a békés haladás, fokozatos fejlődés zászlaja, a mely elvezeti hazánkat az ígérlet azon földére, a hol a nemzet elmondhatja önmagáról; mi magunk tettük magunkat nagygyá, mi magunk tettük virágzóvá a hazát, melyről a költő éneklí: „E kívül nincs számokra hely.”

Lobog a zászló: háromszíneben bent van a lángoló hazaszeretet, a választó polgárok önzetlen tiszta lelkének fehér színe, a remény a haza boldogsága iránt: ezt a zászlót lobogtatja a szabadelvű párt s zászló alá sorakozunk választó polgárok!

Lobog a zászló, mely már oly sokszor diadalra lett vezetve a szabadelvű párt rendíthetetlen hívei által, e zászló most is diadalmasan fog lengeni a befejezendő választási harcok után, mert az a zászló mely közül a nemzet többsége tömörül mindenkor kivívja a diadalt, s így mi erősen hiszük, hogy ez alkalommal is diadalra fogja vinni a választó polgársága szabadelvű párt zászlóját. Magyarországon, melynek reményében lelkesedetten kiáltjuk fel a kibontott zászló alatt: „Éljen a magyarországi szabadelvű párt, éljen a magyar felelős kormány!”

Palotai Csorba Ákos.

A választások küszöbén.

Az ország minden részében megindultak a mozgalmak a választásokra nézve; az ellenzék már hetek óta különböző kerületekben akarja megvelni lábát, s nem egy-két választó kerület ámitgattatik a függetlenségi párt kiküldött emberei által, hogy lére vezettessék a jó magyar választó közönség; de dicséretére legyen mondva a magyar választóknak vajmi kevés helyen talált viszhangra eddig az ellenzéki vándor ügynökök működése.

A „szabadelvűpárt” nem bontott zászlót mindaddig míg az országgyűlés berekesztve nem lett, mert nem akarta praecoupálni a választók nézetét; most már az országgyűlés be van rekesztve, és az újválasztások küszöbén állunk, most kibontotta zászlaját a mi pártunk is.

Természetesen, hogy az ország különböző vidékeiről a függetlenségi-párt magának oly tudósítokat szerzett, a kik aztán, a megindítandó mozgalmakat különféle — a párt érdekében — szóló tudósításokkal közölték a fővárosi lapokban.

De történtek oly tudósítások is, melyek egyes kerületnek szabadelvű párti képviselőire vonatkoztak, s a melyek részben időelőttek, részben a fennálló körülményeknek megfelelők nem voltak, s ebből aztán a választó közönség tájékozatlansága következett. Nem egy és két esetben történt, hogy a „szabadelvű-párt” részéről is hamis hírek jutottak — persze más párt által a fővárosi lapokba.

Igy történt az a „nagykanizsai választó kerületben” is, a honnét, avatlan emberek először látták a fővárosi lapokat azzal a hírrel, hogy a kerület jelenlegi képviselője: Hertelendy Béla ur, a keszthelyi kerületben fog fellépni.

Mi Nagykanizsán e hírek szárnyra keltéről, mi tudomással sem bírva, megdöbbenve olvastuk a fővárosi lapokban e híreket; és siettünk alapos meggyőződést szerezni a dolgok miben létéről.

E hó 3-án tehát Nagykanizsának hang és irányadó választóiból mintegy harmincz tag felkereste Babochay György urat, s itt megbeszélvén a lapokban közölt hírt, azon megállapodásra jutottak, hogy egy szűk körű barátságos küldöttség menjen el az épen itthon lévő Hertelendy képviselőhöz s kérdezze meg tőle, mint legilletékesebb egyéntől, mit tartson a város és a kerület ezekről a hírekről.

A küldöttség tagjai: Babochay György, Pálházi Ferencz, Rappoch Gyula, Varga Lajos és Dants Kálmán, megjelentek Hertelendy Béla ur lakásán, a ki elől Babochay György nem keresett szavakkal, de a sziv valódi melegevel tolmácsolta a kerület azon szívélyes köszönetét, mely Hertelendy Béla működését méltán megilleti, s azután el-

mondta, hogy a lapokból mily híreket olvasunk s minthogy azoknak szavai még hitel nem érdemeltek, a kerület egyes választói kéri, nyilatkozzék, mi és mennyi lehet valónak tartani e hírekből, minthogy az országgyűlés berekesztve lévén, most már a képviselő választási mozgalmak a nagykanizsai kerületben is megkezdendők lennének.

Hertelendy Béla a meghatottság hangján mondott köszönetet e szívességért és a küldöttséghez következő beszédet tartott:

Uram kedves barátim!

Megjelenéseket személyem iránt nyilvánuló megtiszteltetésnek veszem, melyért fogadjatok elismerés és köszönetemet. Midőn a most bezáradó országgyűlés után új választás előtt állunk, nagyon természetesen találom, hogy pártunk-jelöltje és a jövődéli képviselő személye iránt tisztába akartok lenni, e tekintetben legyetek meggyőződve s senkinek se legyen kételye, hogy valamint a közlekedés által küntető megválasztásom alkalmán sem volt más jelöltségem és képviselőségem élet-célja. Hanem egyenesen pártunknak kerületünkben akkori elnyomottossága hírt arra, hogy azokat elfogadtam és megtartottam, úgy jelenleg sem vesztnek egyéni ambíciók és a képviselői álláshozai rajongások, csak egy: és ez a szabadelvű pártunk kerületünkben is folytatónak megtartása, s minthogy megvagyok győződve, hogy kerületünkben e pártunk erős gyökere van, s tudom mily hővel és lelkesedéssel vagytok ti és kerületünk összes hívei e pártunk most is diadalra juttatásán, engedjétek meg azon hó óhajom kifejezését, miként ahhoz, hogy pártunk ismét diadalra jusson magunknak szerencsét kívánjuk s engedjétek meg, hogy kijelentsem miként a nagykanizsai kerületben a jelöltséget el nem fogadom s ekként, hogyha a képviselő jelöltség más személyre esik, hogy ennek választását és zászlója a szabadelvű-párt zászlója győzelmet mint szerény közharcos én is elősegíthessem, s ekkor örömem lesz azon történeti tényben, hogy a nagykanizsai választó kerületben a szabadelvű-pártunk kiemelését és fennmaradását az én csekély személyem hidalta át egy jobb jövőre, melyre nem csak kedves hazánk, de városunk és választó kerületünknek éppen a mostani politikai viszonyok között oly nagy szüksége van! Az Isten tartson meg benneteket s tartsatok meg engem is tovább barátságokban.

A küldöttség visszatért az egyben gyűlt választókhoz és elmondotta küldetésének eredményét; mire az együtt volt választók egyhangulag oda nyilatkoztak, hogy most már a szabadelvű-párt jelöltjének kijelölése végett, értekezlet lesz egybehívandó.

Ezen nyilatkozat alapján vasárnap e hó 10-én az Arany-Szarvas vendéglő disztermében megtartandó nagyértekezlet lesz egybehíva, melyre a meghívások már szét is küldettek.

A meghívás szövege következő:

Az országgyűlés berekesztése folytán a képviselő választás ideje elérkezvén, a kanizsai választó kerületben megválasztandó képviselő kijelölése is szükségessé vált. Minthogy

közbeszülésben álló eddigi képviselők **Hertelendy Béla**, saját kijelentése szerint a n.-kanizsai választó kerületben mandatumot többé nem vállalt; — a képviselő kijelölése céljából **1892. január 10-én délután 3 órakor Nagykanizsán a szarvas vendéglő nagytermében tartandó értekezletre tisztelettel meghívjuk.** — Nagykanizsán, 1892. január 5-én. A n.-kanizsai választó-kerület több választója.

Nem kételkedünk azon, hogy a választók az értekezleten meg fognak jelenni, s ott a szabadelvű-párt végrehajtott bizottságát megválasztandják, melynek teendője leendő, a további intézkedések megtétele.

A szerkesztő.

A miniszter elnök új évi beszéde.

Szapáry Gyula gróf, miniszter elnök az új év alkalmából nála tisztelt szabadelvű párti képviselők szerencse kívánatára, melyet Bokross Elek a magyar képviselőház elnöke tolmácsolva, — következő beszédet mondott, a mely a politikai helyzetet teljesen megvilágítja, s melyet szívesen ajánlom olvasóival egész Terjedelmében megismertetni.

A miniszter elnök így szól: tisztelt barátim és képviselő társaim! Helyesen jegyezte meg a párt tisztelt szónoka, hogy az év fordulóján az idén sokkal fontosabb időszak képez hazánk politikai életében mint máskor mert összeeszik az egy országgyűlési ciklus befejezésével, és egy új országgyűlés összehívásával s azért ma nemcsak az a feladatunk, hogy visszatekintsünk a lefolyt év eseményeire, — hanem visszatekintsünk a lefolyt országgyűlés működésére. Midőn a jelenlegi kormány 1890. március havában elfogadta a látsát és én a kormány sevében programunkat a ház elé terjesztettem, két irányban jeleztem a kormány tevékenységének szükségét. Az egyik a helyes pénzügyi és közgazdasági politika követése, a másik a szükséges belreformok létesítése és keresztülvitele.

Nem lehet ugyan feladatunk, hogy a lefolyt országgyűlés működését bírálattal én mondjak; két kimagasló eredményt azonban a lefolyt országgyűlésnek, mint közszakalkotó eseményeket meg is tel kell az alkalommal is említenem. Az egyik a pénzügyi egységségi helyreállítása. A másik kimagasló és korszakalkotó esemény a kereskedelmi szerződések megkötése. Ha a lefolyt országgyűlés az ország konzolidációjára szükséges egyik feladatának az anyagi téren megtelet: a jövő országgyűlésre, mássépp oly fontos feladat vár és ez az ország fejlődésére szükséges bel reformok létesítése. — s ezek között első helyet foglal a közgazdasági reformja. Közgazdasági reform alatt nemcsak azt az egy törvényt értem, mely a vármegyék közgazdaságának rendezéséről szól, melyet a legutolsó ülészen beadtam. A törvényeknek egész sorozata szükséges a közgazdasági reform teljes keresztülvitelére. A vármegyeyi közgazdaságon és a közgazdasági bírásokon kívül itt van a városi törvényhatóságok kérdése, a községek rendezése a gyámsági és gondnoksági ügyek szabályozása, a tisztviselők jogviszonyának megállapítása. Már ezen felsorolt törvények is elég anyagot nyújtanak arra, hogy a többi törvényhozásai teendők mellett nemegy évi ülészeket, hanem egész országgyűlési ciklust igénybe vegyenek, pedig ezekkel nincs kimerítve a közgazdasági rendezésre alkotandó törvények sorozata.

A közgazdasági rendezésére vonatkozó és javaslatok tárgyalása fogja a legközelebbi országgyűlés egyik legfontosabb teendőjét képezni. És habár a törvényhozás folyó teendői is sok időt vesznek igénybe, a kormány 1890 tavaszán adott programjához hiven mégis azon lesz, hogy a javaslatok mielőbb tárgyalás alá kerülhessenek. Mert az országgyűlés feloszlására írt tett javaslatunknak is egyik főindoka éppen az, hogy a törvények mennél előbb tárgyalhatóságok.

A közgazdasági néve nagy fontosságú elvi kérdés volt, hogy mily alapon legyen az szervezés: fenntartatik-e a megyei tisztviselők választása, vagy pedig kiviszett állami községek teljesítés a közgazdasági feladatot? Az e fölött folytatott hosszú vitának az az eredménye volt hogy konstataitott, hogy a most befejeződő országgyűlésnek tulajdonképpen az állami közgazdaság mellett foglalt állást és hogy ez a kérdés az 1891. XXXIII. t. c. által el van döntve. A közgazdasági szervezés részletes keresztülvitelének tehát ezen törvény képezni alapját. Én meg vagyok győződve, hogy a nemzet most adandó szavazataival is szentesíteni fogja ezen elv helyességét.

Ezen nagyfontosságú teendőknél kivül még más nagyfontosságú teendő is vár a legközelebből újból összeülő országgyűlésre és az abból áll, hogy megtéessék a szükséges intézkedések a törvényhozó testület tekintélyének fenntartására. Helyesen jegyezte meg t. barátom, hogy nemcsak minden parlamentben, de minden alkotmányos testületben a legelső szabály az, hogy a tanácskozás szabályának teljes biztosítása mellett az elhatározásnál a többség akaratát legyen döntő és az irányadó. És ha ez áll, akkor a magyar törvényhozás ezen általános szabály alól kivétel nem tehet.

Ezenfelül a szólásszabadság tekintetében tartása mellett vannak határok melyeket átleníni sehol és soha sem szabad. A képviselői állás nem adhat jogot arra, hogy ott-oly kifejezések használata, melyeket semmiféle más testületben vagy tanácskozási teremben használni meg nem engedtetnek.

A nemzet nagy hatalmat ruház a törvényhozó testületre és ezért a nemzet által resz ruházott hatalmának fogva a képviselőház többsége feltétlenül érvényesüljön.

Tudom, hogy ezen intézkedéseket a házszabályok módosításával egyedül elérni nem lehet mert a házszabály határtalan, ha az kellőképpen nem alkalmaztatik. Az egyedüli orvososság csak az lehet ha a ház tagjai magok tartják tisztaságban azon testületet, melynek tagjai és ha valaki az ezen testület irányában tartozó tisztelet ellen vét, azt azonnal szigorúan megtorolni maga a ház tartja feladatának. A törvényhozás tekintélyének ny értelemben való fenntartása és a ház tárgyalási eredményének biztosítása lesz a jövő országgyűlés egyik feladata.

Midőn néhány nap múlva szétoszunk és az ország minden részében küldött előtt megjelenünk hogy a történetekről számot adjunk a törvény által választási joggal felruházott választóközönség fog határozni a fölött, hogy a létező politikai pártok közül melyikre kívánja bízni az ország ügyei intézését?

Minket, a szabadelvű párt híveit, elvi ellenét választ el azon pártoktól, melyek az 1892-ben létesített közjogi helyzetet elfedik. Az országgyűlési választások alkalmával 1891-és a hétszer nyilatkozott a nemzet, a mellett, hogy ezen közjogi állapot fenn kívánja tartani. Mindenkinek, a ki igazságos akar lenni, el kell ismernie, hogy ezen az alapon nemcsak anyagiilag évről-évre megzavartunk a magyar állam, de a kultúra terjedésében és a nemzeti szellem megerősödésében 25 év óta nagy haladást tett az ország.

Ez eredmények alapján tehát megnyugvással nézhetünk a jövő választások elé; hiszen számíthatunk arra, hogy e tekintetben a nemzet elhatározása nyolcadszor is az előbbiekhez hasonló lesz és hogy a közjogi alap hívei és védői a jövő választásoknál ismét nagy többséget fognak nyerni.

A mi már most azt illeti, hogy ama pártok közül, melyek a közjogi állapot elfogadják, melyik iránt viseltessék több bizalommal a nemzet, ezek közt a választás, úgy hiszem, nem lesz nehéz. Mert, hogy viseltessék a nemzet bizalommal oly párt irányában, mely saját magában nem bízik és ennek azáltal adja jelét, hogy szövetségét keres a vele ellentétben álló pártok bármelyikéül? A párt mely elvi alapon áll és férfiak, kik meggyőződésük alapján cselekednek, küzdenek elveik mellett akár többségben akár kisebbségben legyenek s a következtetés működés, mely elvhűség kifolyása, vonzó erővel bír és bizalmat gerjeszt s ily következtetés működés mellett egy kisebb párt is kitartással többségre vergődhetik.

De ezen a sok változtatás, melyeken a magát most nemzetinek nevező párt 16 év óta átment,

a mely idő alatt számtalanszor változott annak iránya, változtak az egyének és változott maga az elevenezés is, valamint azon szövetségek, melyeket ezen part jelenleg keres, a véle egészen ellentétes célokat követő pártoknál, nem kelthetnek bizodalmat, a mint a következés is mutatja, hogy ez a párt 16 év óta nem tudott gyökeret verni az országban. Ha a nemzet többsége, mint reméltem, ezen választásoknál, úgy fog határozni, hogy az országos szabad párt és az ezen párt kebeléből alakult kormány intézze tovább is az ország ügyeit, mi teljesíteni fogjuk kötelességünket híven és becsületesen. Követni fogjuk a szabadelvű irányt, mely pártunk létalapját képezi. Fenn fogjuk tartani a hazafias magyar szellemet, mely ezt a nemzetet eddig is nagy tettekre buzdította. Munkálkodni fogunk a haza felvirágzásáért és viszonyaink megszüldésére érdekében. Ez irányban számítunk a párt támogatására.

Most pedig fogadjátok úgy magam, mint minisztertanácsomban nevében legköszöntőbb köszönetemet azon szívveljes jókívánságokért melyeket irányunkban kifejeztetek. Oszintesség és bizalom legyen ezáltal is a párt és kormány közti viszony alapja és jellege. Ez vezéreljen bennünket ezáltal is és adja Isten, hogy ez irányban haladva megkezdett munkásságunk eredményre vezessen.

KÜLÖNFÉLÉK.

Teleki Sándor gróf levele.

— Költi: Bicski László —

Magyarországban nem sok olyan ember van, a kinek még a magánlevelei is közérdekűek volna. Ehhez fölül több sok meliek körülmény szükséges, mert a hír, név és a dicsőség csak megközelítőleg elégségesek arra, hogy a magánlevél a szónak nemcsak nemesebb, hanem üzleti értelemben is közérdekű legyen. Mert bizony a nagy közönség nem törí magát olyan olvasmányok után, a melyeknek csak az írója érdekes egyéniség. A nagy közönségnek olvasmány kell — a Ponsou du Terrail értelemben. És én egy szóval sem mondom, hogy a nagy közönségnek nincs igaz. Szivesebben elolvasnám én is Mikszáth Kálmán, vagy a Vajda János magánlevelét, mint például magamé az öreg Moltke tábornokét. Beszég kalandok a Mikes Kelemen levelei, de nem azért, mert a Rákóczy keserűs pajtása írta, hanem — hogy vannak azok megírva! Aztán van a mi nemzetünknek olyan relikviája is, a melyet nagyszerű ember nagyszerűen írt meg. Csak hogy a homályosság nagy atok. Nem merem kiírni, hogy kikre gondolok, mert bizony úgy járhatnék, mint ugyarabecstűt kollegám, Andronicus. S nem tudom, hogy az én replica tárczamat bevették-e a Nemzetbe. Veszedelmes vállalkozás volna éppen ezen cizk keretébe olyat írni, a melynek révén betörhetném a fejemet. Nem említek tehát nevet, csupán utalok rá, hogy vannak híres levelek, a melyek a nagy közönségre nézve nem érnek egy fakóvat. Az öreg Pulszky bizonyosan ellenkező véleményen van ezen levelek felel, de azért nem késtem, hogy nagy érdeklődéssel fog tudomást venni az alábbi két levélről. Különösen a gróf Teleki Sándor levele fogja nemcsak őt, hanem az egész országot is érdekelni. Telekinek minden során kapva-kapnak az újságok, mert ő amellett, hogy gróf Teleki Sándor, a vitézlő hőnévezetredes és egykori emigráns, kebelbarátja Dumasnak és Hugó Viktorinak, a mellett még magyar író is és pedig kicsoda pennájú író! Ha neki ülne egymaga kiállíthatná a „Fliegende Blättert.“ Be kár is, hogy nem állítja! de magyarul. Haj de már nagyon megrikultak a költői levelek: már hónapok, évek mulnak el, hogy nem repülnek fel a budapesti hírlaphoz Koltoról, Nagybanáról a tárczák. Nagyon ritkán egy-egy magánlevél: közlök is rögtön egyet melegeben.

A multkor Zilahy Agneshez kopogtatott be a postás egy ilyen becses levéllel; örömet hozva az özvegyasszony házához és segítséget a kolporteur kiadók ellen való küzdelemhez. Mert a „Valódi Magyar Szakácskönyv“ mellett való reklámok nem egyéb, mint harc az irodalmi keselyük ellen. Ezen urak ötven forintot ígértek a Zilahy Agnes könyvének kéziratáért, ötven forint végkielégítést egy szakácskönyvért, mely ha össze van nyírva, vágva, lopva, akkor is éventint 40.000 példány fogy el belőle hazánkban. De Zilahy Agnesnek volt esze, hogy egy tálcacsért nem

csinált üzletet. Gróf Teleki Sándor ezelőtt nyolcz évvel tanácsolta neki, hogy „írjon egy valódi magyar szakácskönyvet“ (ipsissima verba) s ő rögtön megírta, azóta kéziratban hevert a könyv, végre a „Magyar Nők Lapja“ vállalkozott a szakácskönyv kiadására, a melynek kiadóhivatától, mindazok kik a Magyar Nők Lapjaira 1/2 évre egyszerre előfizetnek — szakácskönyvet ingyért kapják.

De most átadom a szót gróf Teleki Sándornak: Zilahy Agneshez a „Valódi Magyar Szakácskönyv“ érdekében intézett levele így hangzik: „Nagy-Bányán, december 3-án 1891. Izen tisztelt asszonyom! Nagyon, igen szépen köszönöm a könyvet; jól ettem és jól laktam belőle. Mondhatom, hogy élvezettel olvastam leírásait azoknak a jó magyar ételeknek, a melyeket olyan jóízűen élveztem, míg gyomrom volt, annyira nélkülöztem a számkivetésben — most már, vén koromban, csak villa és kanál bregyen ehetem. És iszonyitok valami a szakácság művészetéhez Nagy mestertem volt, aki titkomba bevezetett: az öreg Dumas, aki Carem, Soyar magasztán állott és Brant Savarin tudományát tökélyesítette. Okos dolgok eszedektem, mikor megírtádnak tanácsoltam, hogy írjon „Szakácskönyvet“; valóban sikerült s olyan, mint egy pirosra fűlt pompás pulykapecsenye. Isten adja, üdvözlettel: Teleki Sándor gróf.

Mozart-adoma.

„Most, mikor a klasszikus zene művelői és kedvelői mindenfelé kegyelettel hűik meg Mozart halálának évfordulóját, midőn keseregve gondolunk arra, hogy a végzet oly hamar kioltá e lángesz életét; érdemesek tartunk minden eseményt és fogmat összejöjteni róla. Egy heven éves német lapban — olvassuk róla a következőket.

Midőn Mozart utóljára járt Berlinben, éppen este érkezett oda. Első kérdése is az volt a fogadó főpincéréhez: van-e ma este valahol zene? — Igen, éppen most kezdődik a német opera; felelt a pincér.
— Ugy? és mit adnak ott?
— Szoktatás a Szerailbol.
— Ugy? pompás.
— Igen csinos darab. Válaszolt megint a pincér. Ki is írta csak? Ejnye...

Mozart nem várta be, hogy kitálálja a pincér (a bejelentő cédulát sem rakták akkor tüstént az ember orra alá, hogy megtudják, kivel van dolguk,) hanem úgy, a mint volt, ment egyenesen a színházba. A földszinten váltott jegyet s megállt hátul, hogy senki se vehesse észre.

Csakhamar azonban magára vonta a közönség figyelmét. Majd tetszését fejezte ki egyes részeknél, majd elégedetlenségét. Zorítottodott, morgott, mikor a karmester nem helyes tempót vett, vagy az énekeső nagyon cifrazta az áriáját; mert ki nem alhatta a fölösleges csikornyát. Érdeklődése nőttön nót, felhe vülésében végre egészen a zenekarhoz ment s majd halkabban, — majd hangosabban dörmögött, ha valami nem tetszett neki.

A körülálló furcsa pillantásokkal mérték végig; nem tudták elgondolni, vajon nem habordott-e az a kopott felöltözű, igénytelen formájú emberke.

Végre jött Pedrillo áriája. Vagy a partitúra nem volt helyes, vagy a karmester akart okoskodni, hogy kijavítja az eredetit, elég az hozzá, hogy e gyakran ismétlődő szavaknál: „Csak a gyava cügged el, a második hegedűk Dist ját szottak D helyett.

Mozart most már nem tűrhette tovább. Majdnem hangosan kiáltotta oda a második hegedűsnek:

— A teremtettt! Nem vesztek mindjárt D-t?
Az egész zenekar oda fordult.

Néhány zenész megismerte őt. Erre hirtelen elterjedt az egész színházban a hír, hogy: itt van Mozart.

De még most jött a hadd el hadd. Az énekesek nem akartak kimenni a szinpadra. Különösen B. asszony, aki a szokét játszolta, vesztette el bátorságát.

Az igazgató meg volt rökönnyödvé. Sehogyszem birt színészeivel. Végre a karmesternek mentő gondolata támadt. A közönség már zugolódott. Félkereste tehát magát Mozartot, bemutatta magát s megkérte, hogy segítsen a dolgon.

Mozart fölment a szinpadra vele: egyenesen B. asszonyhoz.

Mit csinál madame? — szólit neki — Hiszen ön pompásan énekel!

De hogy jövőre még jobban menjen, hát én tanítom be önnek ezt a szerepet.

Ezzel szent volt a béke.

Sohasem adták ugy az operát, mint a következő felvonást. A berliniek ámulnak-bámulnak, mi lepte meg egyszerre a színészeket? Semmi, csak hogy ott volt a szarzó, a kinek híre már akkor élenken élt minden igaz zenekedvelőben, talán az egy Bécsset kivéve, a hol oly kevéssé értették meg halála előtt.

Z. L.

Érdekes irodalmi pályázat.

A „Képes Családi Lapok“ mint a legelterjedtebb és legnépszerűbb szépirodalmi hetilap kellemes ünnepi meglepetést szerzett olvasóinak s az érdekelt köröknek, a mennyiben karácsonyi számában, — mely nagybecsű közleményeivel s pompás illusztrációval amugy is egyike a legsikerültebbeknek — kettős pályázatot hirdet; és pedig egyet egy humorizsokra melynek díja 50 frank aranyban, és egyet egy népszerű egészségügyi cikkre, melynek díja 20 frank aranyban.

A „Képes Családi Lapok“ városunkban és megyénkben annyira el van terjedve, hogy alig van művelt család, melynek asztalán ne találók — s így bizton hisszük, hogy megyénk és városunk írói és íróái is részt fognak venni e nemes versenyben s rajta lesznek, hogy mint Jazon hajdani vitézei a csillogó aranyokat, habár nem karddal, de tollal megbódítsák s ezáltal városunk irodalmi hírnevét emeljék.

— Az országos képviselőválasztási időszak közeledésével gombamódra keletkeznek Budapesten a zászlógyárak, melyek — mint a multak tapasztalataiból tudjuk — silány készítményeiket hangzatos címek és látszólag előnyös feltételek mellett ajánlják de az elszállított zászlók nem csak méretlen nem felsinek meg a rendelésnek, hanem a szövetek színet is kimosás a legelső eső, s a megrendelő az ily rövid életű czekeköl semmiféle kárpótást sem nyerhetnek. Miért is az országos képviselőválasztásokra felhívjuk a v. bizottságok és a képviselőjelölt urak figyelmét az 1842. év óta Budapesten tennálloó Rumbolt B. zászlógyárra, melynek jó hírneve és szolid kiszolgálása országoszerre ismeretes, honnan minden megrendelés a legjobban szállíthatik.

Előfizetési felhívás.

Az új év beköszöntött; a kiadóság tisztelettel kéri fel a tisztelt olvasó közönséget, hogy mint eddig, ezáltal is a lapot támogatni és ismerősiek körében terjesztetni és hogy a „ZALA“ előfizetését mielőbb megújítani sziveskedjék, nehogy a lap szétküldése körül akadály legyen; mit annál is inkább kerülni óhajtánánk, mert a szétküldésnél nem akarnánk zavart előidézni.

Felkérjük azon tisztelt olvasóinkat is, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, hogy a hátralékos díjakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A „ZALA“ előfizetési ára, mit sem változik, s marad, mint volt eddig, és pedig:

Egész évre . . . . . 5 frt.
Fél évre . . . . . 2 „ 50 kr.
Negyed évre . . . . . 1 „ 25 „

A jegyző és tanító urak a lapot 3 forintért kapják, ha egész évre előre fizetnek.

A „ZALA“ kiadósága.

Szerkesztőség:

Magyar-utca 33. házszám.

Ide intézendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.Bérmegtelen levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület-Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 5 frt — kr
Félévre 2 — 50
Negyedévre 1 — 25

Hirdetések jutányosan számoltatnak

Nyiltár petitsora 10 kr.

Külföldiek, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

A trónbeszéd.

Ő Felsege az országgyűlést következő trónbeszéddel oszlatta fel:

Tisztelt urak, főrendek és képviselők! Kedvelt hiveink!

Miódön önöket ezen országgyűlés kezdetén a helyről üdvözöltük, azon reménynek adtuk kifejezést, hogy önök hazafiasságának és bölcsességének sikerülni fog a jelen országgyűlés hosszabb tartalma alatt sok függő kérdést megoldani, és ha nem is fejeztetett be minden kérdés tárgyalása, mely iránt kormányunk önöknek előterjesztést tett, szertezen országgyűlés alatt mégis fontos ügyek egész sorozata nyert megoldást.

Első sorban felemlítjük a pénzügyi egyensúly helyreállítását. Hosszu évek következtében munkájára volt szükség, hogy az ország fejlődésére és biztonságára szükséges beruházások folytán elváltat terhek kamatai, valamint az országban a kultúra fejlődésével növekvő szükségletei az ország saját erejéből legyenek fedeztetők. A törvényhozás áldozatkészsége megadta az ezen nagy cél elérésére szükséges eszközöket és sok évi fáradozás után az 1890-ik év volt az első, melyben a zárszámadások tanúsága szerint az ország összes szükségletei saját jövedelmiből fedeztetettek. Kormányunk és a törvényhozás feladata lesz arra ügyelni, hogy ezen elért eredmény fentartassék.

Megelégedéssel közölhetjük önökkel, hogy az összes hatalmakkal — kivétel nélkül — barátságos viszonyban állunk

Ezen barátságos viszony és szövetségeink biztosítékot nyújtanak nekünk arra, hogy a béke lehetőleg fentartassék és azon netaláni veszélyek, melyek az európai politika helyzetet fenyegethetnének, elháríthatassanak.

Saját érdekeink biztosítása azonban megkívánja azt, hogy véderőnk a szükséghez képest fejlesztessek s örömlünkre szolgál kijelenthetni, hogy a törvényhozás bölcsessége folytán hadseregünk és honvédségünk ezen cél követésében teljes megelégedésünkre évről-évre folytonos haladást tanusítanak.

A kereskedelmi szerződések, melyeket kormányunknak megkötöni sikerült s melyek a magyar országgyűlés által már elfogadtattak, még szorosabbra fűzendik azon politikai szövetséget, melyben a két szomszéd állammal állunk és így a béke fentartására irányozott általános önjátéknak is meg fognak felelni. Ezen nagy fontosságú szerződések által egyidejűleg rendeztetnek kereskedelmi viszonyaink Németországgal, Olaszországgal, Svájjal és Belgiummal, ezen szerződések különös értékkel bírnak azért, mert ezek által Közép-Európának nagy területén a kereskedelmi viszonyok állandósága hosszú időre biztosítottatik.

Az ország déli és délkeleti részén levő szomszédainkkal is előreláthatólag legközelebb meg fognak kezdeni a tárgyalások újabb kereskedelmi szerződések kötése iránt és készségünkön nem fog mulni, hogy ezen országokkal is állandó kereskedelmi viszonyt létesítsünk.

Nagy haladást tett az ország a lefolyt országgyűlés tartama alatt a forgalmi politika terén; egyes vonalak beváltása által az állami hálózat nagy mértékben kiterjesztett, ez által az egyenes tarif-politika érvényesítése vált lehetőssé, a személy- és áru díjazásának rendszerbeli átalakítása és leszállítása által s a általános forgalom nagy lendületet nyert s emellett az államvasutak jövedelme is növekedett.

helyi érdekű vasutak építése által pedig az ország számos vidéke a vasuti hálózattal összeköttetésbe hozott a végre a közutakról és vámokról alkotott törvény által lehetségessé vált a közmunkateher jobb kihasználása, mely intézkedés üdvös hatása az ország minden vidékén észlelhető.

A lefolyt években árvizek pusztítása által nagy csapások érték az ország több vidékét. Kormányunk kezdeményezésére és a törvényhozás hozzájárulása folytán ezen bajok egy része máris orvoslást nyert, a még hátralevő munka részint folyamatban van, részint az ez iránt szükséges javaslatok már elkészültek, úgy hogy rövid idő alatt remélhető, hogy az ország annyiszor fenyegetett vidékei ezen veszély ellen állandóan biztosítva lesznek.

Fontos intézkedések létesítettek a fogyasztási adók szabályozása és azok jobb kihasználása, valamint az italmérséi jog megváltása által, melyek nemcsak pénzügyi eredményüknél fogva bírnak fontossággal, hanem közgazdasági tekintetben is üdvös eredményeket idéztek elő. Mindezen eredmények csakis egy céltudatos közgazdasági politika követése által voltak elérhetőek.

A Horvát és Szlavonországgal fennálló pénzügyi egyezmény lejárván, sikerült ezt országos bizottságok tárgyalása alapján kölcsönös megnagyobbításra megállapítani, valamint hasonló módon intézkedni a horvát szlavon földterhelmentesítési pótlék feleslegének felosztása iránt; az ezen ügyek tárgyalásánál követett méltányos eljárás újabb bizonyítékát képezi azon jó egyetértésnek, mely Magyarország és Horvát-Szlavonország közt fennáll s mely öszinte örömlünkre mindinkább megazárul.

Az országgyűlés utolsó ülés szakának nagy részét azon törvényjavaslat tárgyalása vette igénybe, melyet kormányunk a közigazgatás rendezésére nézve benyújtott, ezen törvényjavaslat a jelen országgyűlés alatt nem emelkedhetett törvényerőre, de elfogadott és törvénybe iktatott a törvényhozás által azon nagyfontosságú alv, hogy a közigazgatás a vármegyékben állami feladatot képez, melyet kinevezett állami közegek intéznek s kormányunk feladata lesz a törvényhozástól nyert utasítás alapján mielőbb benyújtani azon javaslatokat, melyek a közigazgatásnak ez alapon való szervezésére és egyidejűleg a közigazgatási bíróság életbeléptetésére vonatkoznak.

Az igazságszolgáltatás terén ezen országgyűlés legfontosabb alkotása a bírói és ügyészi szervezett átalakulása.

A királyi táblák és főügyészségek szétosztása és az első bírósági és ügyészi szervezeti körében togoztatott beható változások szükségzerű alapját képezik a büntető és polgári alaki jog rendszeres reformjának.

Azon törvények, melyek a birtokviszonyoknak és a telekkönyvi állapotoknak mindinkább észlelése körökben togoztatott rendezését tárgyazzák, úgy a földhitelezés megszilárdítására, mint az ingatlanokra vonatkozó jogszolgáltatás biztonságosabbá tételére birtok jótékony kihatással és összevéve meg fogják könnyíteni a magánjog kodifikációja terén alkotandó reformok életbeléptetését.

A közoktatás és közművelődés terén is jelentékeny törvényhozási rendelkezések lettek megállapítva, melyek kétségkívül nagyban fokozni fogják biztosítását azon eredménynek, mely a kulturális állam egyik kiváló főadata.

És így dacára annak, hogy a kormányunk által előterjesztett minden javaslat nem volt letárgyalható, mégis fontos eredményeket képes felmutatni a lefolyt országgyűlés.

Tisztelt urak, főrendek és képviselők!

Önjátéknak lévén, hogy a kormányunk által előkészített reformjavaslatok az országgyűlés által mielőbb teljes higadtsággal és minden félbeszakítás nélkül legyenek tárgyalás alá vehetőek, kormányunknak az 1848. IV. és az 1867. X. törvénycikkekre alapított előterjesztésére az 1887. évi szeptember 20-ára összehívott országgyűlés korábbi feloszlását határoztuk el és szándékunk az új országgyűlést a törvény által meghatározott legrövidebb idő alatt összehívni.

A trón iránti hűség, a hazaszeretet és a törvénytisztlet mindig kiváló jellemvonásai voltak a magyar nemzetnek; a jelen nemzedék is számtalan jelét adván annak, hogy ezen őseitől öröklött tulajdonokat híven megőrizte, bizalommal és megnyugvással tekintünk a jövőbe mert mind a létező jogállapotok fentartásában mind az ország anyagi és kulturális fejlesztésében mindig biztosan számíthatunk a nemzet buzgó körreménykedésére.

Most pedig fogadják és vigyeek küldöiknek öszinte királyi üdvözlétnket és ezzel a jelen országgyűlést berekesztetnek nyilvánítjuk.

Az új országgyűlést

Összehívó királyi legkegyelmesebb kézirat, mely az összes törvényhatóságokhoz megküldetett, az öszirinti szövegében a következő:

"Kedvelt hiveink! Uralkodói köteleminkhez tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött öröklödni.

Mintán az 1848. évi IV. t. cikk 1-és §-a az országgyűlést évenként Pestre egybehívatui rendeli s miután azamos függőben lévő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürgősen követelik; Minisztertanácsunk előterjesztése folytán elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a jövő évi február hava 18-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest fővárosba egybehívjuk.

Minekfolytán nektek ezennel komolyan meghagyjuk: hogy haladéktalanul meggyétek mindazon intézkedéseket, melyek a törvény értelmében szükségesek arra nézve, hogy az 1874. évi XXXIII. t. cikk által rendelt módon és számban megválasztandó képviselőiket a fenkitett országgyűlésen megjelenhessenek, s a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindíthatassék.

Kihex egybírnat császári és királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradván.

Kelt Budapest fővárosban, ezernyolczszázkilencvenkettedik évi január hava 5-ik napján.

Ferenx József
Szapáry Gyula gróf.

A jelölés elő estélye.

Lapunk kedden megjelent rendkívüli kiadásából értesült az olvasó közönség, hogy kerületünknek köztisztviselőiben álló volt országgyűlési képviselője Hertelendy Béla ur kijelentéven, hogy a nagy-kanizsai kerületben jövőre mandatumot nem vállal, a választók egy nagyértekezletet hívtak össze e hó 10 ére, a kerület képviselőjének jelölését végett.

Mint hogy lapunk a megtartandó értekezlet előtt jelenik meg, annak lefolyásáról még ez alkalommal nem számolhatunk be azonban ismerve a lap kiadásának áldozat készségét, azton igérjük, hogy ez alkalommal az értekezletről ismét rendkívüli kiadásban fogjuk olvasóinkat értesíteni, valamint igérhetjük azt is, hogy a választási mozgalmak alatt időről-időre lapunk többször fog beköszönteni olvasóinkhoz.

A választás előestélyén vagyunk tehát, mert tudva van hogy a képviselői választások még e hó folyamában meg lesznek ejtve, most tehát csak arról van szó, kibén összpontosuljon a kerület bizalma.

Kétséget sem szenved az, hogy ha Hertelendy Béla ur vissza lépését ki nem jelentette volna a január 10 iki értekezlet jelölendi, azonban a tények után, a kerület más jelölt köré csoportosult. Hogy a nagy kanizsai kerület nagy többsége, az általunk lobogtatott szabadelvű párt zászló alá tömörül, azon senki, ki e kerület politikai érettségét ismeri, egy percre sem kételkedik, mert tudva van az, hogy kerületünkben a magát most „nemzeti pártnak” nevező párt részére, a mely oly sokszor változtatta már nevét mint a selyemboxár alakját semmitéle talaj sem létezik; de tudja azt is mindenki, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak alig vannak hívei a nagy kanizsai kerületben, s így a szabadelvű párt zászlajának diadala: kétségtelen.

A nagy-kanizsai kerület egyik szép jellemvonása az, hogy nem iparkodik idegen helyről hozni magának képviselő jelöltet; a nagy-kanizsai kerület ép úgy mint az előző volt választásnál, most is a kerület fiát, Nagy-Kanizsa mint a kerület székhelyének fiát akarja megtisztelni bizalmával azzal a bizalommal, melynél szebb nem érhet egy polgárt az ő polgártársai részéről.

Nem hivatalos jeles történik e kerületben, nem kölcsonús rábeszélés és kaptatás tömöríti a választó közönséget egy személy körül, — nem! A független választó polgárok maguktól saját meggyőződésükből, mely azt sugta nekik hogy a kerületbeli, nagy-kanizsai egyént tiszteljenek megbizalmukkal, tettek meg önmagukban a jelölést már előbb mint a nagyértekezleten, — a mint hiszik, — egyhangulag lesz a jelölés.

Hogy az értekezlet mily irányban lesz megtartva hogy a jelölést ki és mily azónoki bebeszéddel fogja megajteni, s hogy a választó közönség, mily egyhanguan fogja el fogadni a jelölést, azt ma még csak sejtjük; de — mert meg meg nem történt tény, le nem írhatjuk annyit azonban tudunk, hogy a választó kerület minden egyes polgára csak egy személy iránt lelkesül, a ki kerületünkbeli való, nagy-kanizsai, és a kit fényes tehetségei már eddig is oly magas állásra emelt, melyen a nemzet javára a haza felvirágzására leendő működése.

Wlassich Gyula egyetemi r. tanár neve oly népszerű városunkban és a kerületben, hogy nem találkozott eddig választó akivel csak érintkezünk, aki Wlassich Gyula jelölésével mellett nem lenne.

Eltekintve attól, hogy ő e város fia, e kerület gyermeke, eltekintve attól, hogy úgy eddig viselt hivatalaiban, a szakavatottságot, szorgal-

mat és tehetséget igazolta; s eltekintve attól, hogy mint Magyarország legnagyobb és legelső tudományos intézetében mint r. tanár oly odaadással vezeti az ifjúságot a tudományok mezéjén, — mely tulajdonok is már elég érdemek, — de eltekintve ezektől Wlassich Gyulának, ki magasló szellemi tehetségei, mely tudományosága, a kerülethez mindenkor tanuaitól rokonszenve, a városunk és kerületünk érdekei iránt folyton nyilvánuló érdeklődése: oly érdemek, melyeket a választó közönség jutalmazni ohajt és akar s a jutalmat a legszebb alakban kívánja érvényre juttatni azzal, hogy a legszebb polgári jogok gyakorlása alkalmával Wlassich Gyulát tiszteli meg. biza'mával, jól tudván azt, hogy midőn a kerület saját jelesét tiszteli meg, önmagát tiszteli meg az által.

Nincs tehát semmi kétségünk abban, hogy a nagy értekezlet Wlassich Gyulát fogja jelölni, mint a hogy jelöltje ő most már is, minden választónak s ezért, a jelölés előestélyén kiadjuk: „Éljen Wlassich Gyula, képviselő jelölt!”

Pálotai Csorba Akos.

Ne ámitsátok a népet.

(— a — s.) Már rég megszoktuk azt, hogy az úgy nevezett függetlenségi párt tagjai a hazafiasság palástja alatt álarcot téve fel, hogy el akarja valódi célját, mely nem más, mint az, hogy a kormányra juthasson, a fennálló kormány ellen régárukat szór, és ámitani iparkodik a népet oly kohlományokkal, melyeknek valótlanosságát az első tekintetre, minden tisztán gondolkodó fő beláthatja; s nem ritkán megisk a függetlenségi párt, hogy saját elmondott szavait megalafolja a következő mondataiban.

Most, hogy elhangzott a királyi szó, a trónbeszéd felolvasása az országgyűlést, a függetlenségi párt ismét megmozdított hadicseléhez folyamodott, ismét elkezdte a régalmazást, ismét elmondott kohlományait és ismét ámitani iparkodik a népet.

Az országgyűlés felosztása alkalmából ugyanis a függetlenségi párt az ő specialis organumában egy szózatot intéz a magyar nemzethez melyben egyik vádat a másik után szórja a magyar kormány ellen; de ez alkalommal ép úgy kilátszik a lólább, mint más egyebkor.

A legelső vád az, hogy a kormány és koronának az országgyűlés felosztását ajánlva, ez által vétették a nemzet ellen. Sajtsagos ökoskodást fejt ki e vádjánál a függetlenségi párt, mert beisméri előzőleg, hogy; az alkotmány errennéve (t. i. az országgyűlés berekesztésére) az alaki jogot megadja a koronának s még is megtámadja e jognak ez alkalommal történt használatát. Minden józan gondolkozású ember tudja azt, hogy ha valakit valami és megillet ő azt a jogot, akkor gyakorolhatja, a mikor épen neki annak gyakorlatba vitele célserűnek tetszik; a koronának e jogát elismeri a függetlenség, abban pedig csak nem gátolhatja, hogy e jogát januárban, vagy szeptemberben gyakorolja; és ha van jog hozá, — winthogy pedig van, azt beisméri a „Szózat” is, — akkor felelőseget hárítani a kormányra azért mert e joggyakorlását ép most és nem hat hóval később ajánlotta koronának, ép oly kevéssé lehet mint a mily alaptalan ez az állítás, hogy e tényével a kormány vétett a nemzet ellen, mert a jog marad örökké, s annak gyakorlata sem egyeseket, sem a nemzet zömét nem sértheti soha; is azt akarja bizonyítani a függetlenségi párt, hanem mivel azt látja, hogy az országgyűlésnek ily hirtelen történt felosztása által utja van vágya az ő üzelmének, felajdul s ámitani iparkodik szózatával a nemzetet, hogy sértés követtetett el irányába; nem gondolván meg azt, hogy a józan magyar népet frázisokkal elámitani nem lehet, át lát az a szótán, s felismeri a tóga aló kilátszó lólábat.

A második vád az, hogy a kormány idemnyitivel kormányoz, — nem lévén idő a költségek vetés megazavazására, — s ezt törvénytelennek mondja. Mi nem akarjuk a „szózat”-nak ezt a vádját elfogadni csak röviden annyit említnünk meg, hogy ez a tény, legkevésbé sem törvénytelen, mert minden állam kormánya, ha a költségvetés letargyalására elég idő nincs, idemny-

tít kér a törvényhozó testülettől s ezt tette nem csak most hanem, 1887-cen is, mit maga a „szózat is beismer” már pedig ha törvénytelen lenne az idemnyti megadás, vagy megszüntetése, a magyar törvényhozó testület, sem, most sem akkor (1887 ben) nem adta volna azt meg a kormánynak, Beismervén pedig maga a függetlenségi párt az 1867 iki idemnytit, ezzel saját vádját, mely a tény törvénytelennek mondja, — ütötte arcul; de itt sem ezt akarta mondani, illetve bizonyítani a függetlenségi párt szózata, hanem itt is csak vádat dob a világba a kormány ellen, hogy ámitásának lépne meg a nemzet. Ne higye, a magyar nem kiskoru gyermek, akit dajkamesékben szereplő mumusokkal ije-ztgetni lehet.

Szemeire veti a kormánynak a többi apró cseprő dolgok mellett azt is hogy Kosuthot hontalanná tette. Erre néve már oly sokszor nyilatkoztunk, s ezerszer bebizonyítottuk, hogy Kosuth in magát zárta ki a nemzet kebeléből, hogy ez alkalommal csak ismétlésekbe kellene eszünk ha e váddal erdemlegesen foglalkoznánk. Az ki létező törvényeket el nem ismer, az a ki az alkotmány keretebe belépni vonakodik az maga magát zárta ki a nemzet kebeléből; a függetlenségi párt ezen vádjára találoan ráillik Fidh báró toispán azon mondása, hogy ez nem fény, minőt az alkotmányosság köpenye alatti félség sértés; és mindenkézelett a pártnak ámitása, a kedélyek felizgatására.

Ne ámitsátok a népet uraim, mert az ámitgatás rendszeren meg szokta magát bosszolni az ámitgatásából felucsdó nép bosszuja pedig össze fogja törni még azt a képzelt népszerűségeket is, a melylyel oly fenn dicsekszik a „Szózat” a magyarnemzethez.

Előfizetési felhívás.

Az új év beköszöntött; a kiadóság tisztelettel kéri fel a tisztelt olvasó közönséget, hogy mint eddig, ezentul is a lapot támogatni és ismerőseik körében terjeszteni és hogy a „ZALA” előfizetését mielőbb megújítani sziveskedjék, nehogy a lap szétküldése körül akadály legyen; mit annál is inkább kerülni óhajtának, mert a választások ideje alatt lapunk hetenkint többször fog megjelenni és a szétküldésnél nem akaránk zavart előidézni.

Felkérjük azon tisztelt olvasóinkat is, kik előfizetéseiknél hátralékokban vannak, hogy a hátralékos díjakat mielőbb bektüdeni sziveskedjenek.

A „ZALA” előfizetési ára, mit sem változik, s marad, mint volt eddig, és pedig:

Égész évre	5 frt.
Fél évre	2 „ 50 kr.
Negyed évre	1 „ 25

A jegyző és tanító urak a lapot 3 forintért kapják, ha egész évre előre fizetnek.

A „ZALA” kiadósága.

H I R E K.

— **Vasary Károly** utódja. A bencések főapátjának megválasztása a husvét szünet alatt lesz meg Zalka János győri püspök elnöklete alatt. A szerzet mint halljuk jelölni fogja: **Fehér Ipoly** szegedkerületi főigazgatót, **Villányi Sámuel** esztergomi és **Franciscus Norbert** győri igazgatókat. A három jelölt közül fogja aztán ő Felsége kinevezni a főapátot.

— **Tisztelgés a táblai elnöknel.** **Blaskovics István** táblai elnöknel Pécsen a tábla tisztviselői az új év alkalmával testületileg tiszteltek, szerencse kívánataikat mondva. el. Az elnök megköszönvén a jó kívánatokat, kijelenté, hogy belátja miszerint a táblánál sok hátralék van, de ezt nem a szorgalom hiányának kelettróni, hanem azon körümenynek, hogy a személyzet kevés s azért ő már felterjesztést is tett a miniszterhez meg egy bíró és egy segéd személy mielőbb leendő kinevezése végett.

— **Jutalmazások a törvénytudóknak.** A karácsonyi ünnepek alkalmából, a helybeli törvénytudóknak **Bolyay Dénes** irdogazgatót 40 frt, **Horváth Ferenc** és **Grunner Armin** irnokokat egyenkint 25-25 frt, és **Kondcs János** azolgát 15 frt jutalomban részesültek.

Czigarettázók!

A ki ésszerűen cigarettázik, tudja azt, hogy a cigarettá jóságánál nemcsak a dohány, hanem a papír finomsága is mérendő. Ezért, de még egészségügy érdekében is ügyeljön minden cigarettázó, hogy a használandó papír finomsága minden kételyt kizáró legyen. Teljes megnyugvással és bizalommal használható a

„Les dernières Cartouches“ BRAUNSTEIN FRÈRES

PARISI GYÁRÁBÓL, 65. BOULEVARD EXELMANS

való cigarettapapír, melynek kitűnő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán finom, de mennyiségre nézve is mindig ugyanannyi papírt szállítson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogyasztóközönség sok félrevezetésnek van kitéve a vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártók cégük nevét ki nyomni, a mit pedig a tisztességes gyáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírnak kezdetben teljes lapszámait és annak minőségét is lezállítják és kevesebb, sőt egy papírt szállítanak. Ezekre utalván, bizvást hisszük, hogy minden értelmes cigarettázó a mi „Les dernières Cartouches“ jegyű árunkat fogja használni, mely évek óta bizonyult jobbnak, minden más cigarettapapírnál. Együttal figyelmeztetünk mindenkit, hogy papirosunk címlapján cégünk neve áll

793-22-25

BRAUNSTEIN FRÈRES.

Cigarettapapírunk és hüvelyek gyári raktára Bécében, 1. Schottentring 25. sz. alatt létezik.

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsolést oszáz, köszvény, tagzsugátás stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a t. cz közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr., és a legtöbb gyógyszerárban kapható. 970 3-17

Csak horgonnyal valódi!

A L E G A L K A L M A S A B B
Karácsonyi- és új évi ajándék
egy finom s művésziesen kidolgozott fénykép

a legdiszesebb kiállításban, ugyszintén egy életnagyságu
OLAJBAN FESZTETT
arckép bármely fénykép után, sőt régi elavult képek után is a legművebbben,
művészies kivitelben festetnek.

Specialista kis gyermekek felvételeinél,
melyek egy másodperc tisztázása alatt eszközöztetnek a legjobb sikerrel.
Istvánffy I. műintézetében
valóságos academiái festő és fényképész.

Képes Családi Lapok

Szerkesztői: Dr. Tolnai Lajos. Főmunkatárs: Dr. Váraí Antal.
Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Murányi Armin.
Előfizetési ára:
Hölgyek Lapja: négy forintteléltel és Regénymelleklettel együtt: egész évre 6 frt, Félévre 3 frt. Megyédévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok“ című hetilap új negyedbe lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét, a magyar szívet csaldoknoknak e szellemi kincset a következő írók (s irónok) támogatják: Fokai Mór, Leuka Gusztáv, Budayvánszky Gyula, Dalnady Győző, Mikszáth Kálmán, Komocsy József, Tóth László (Jászai Gyula), Péter János, Tölgyesi Mihály, Várkonyi Gyula, Pálffy Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Podiznyk Jenő, Csorba Palotay Akos, stb.; Beniczky-Bajsa Lenka, Bóthor László, Nagyvárady Mire, Kálffy-Beniczky Irma, Mericsky-Karossy Irma, Erzsike stb. stb.

A „Képes Családi Lapok“ az összes szepirodalmi képes beti lapok között a leglátványosabb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden világját felöleli; képei a jelen eseményeit s a legbiresebb festők megleleno divatmellekletei a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonyok valóságos szellemi titkára, a menyhenen a nevelés, az egészség, a gazdaság, kortársat, háztartás s a konyha tvén nincs olyan kérdés, a melyt ne tárgyalna, s nincs olyan titok, a melytől hölgyeink st be ne avatnák.

Regénymellekletei külön beköthető négy kötet érdekes regényvel s jándékokkal meg ávenként az előfizetőt.

Zöld borítéka is tele van mulattató késléményekkel, humoros apróságokkal, sakk, kép, szám, kocska- és ponttalányokkal és sörözvényekkel, melyeknek megfőtői értékes jutalmakat kápnak.

Mutatóvány-számokait ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez lánt - legérdekesebb levezetéseiben - hozzájárulnak.

A ki az egész évre szóló hat frtyú előfizetési díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 3. egyszí; a ki 3 frt előfizetési díszegyet 30 kr. kiegészítéssel és postaköltséggel együtt küld, annak 5 frtyú egyszerre beküld, annak két regény; és a ki csak 1 frt 50 krtyú negyedévi előfizetési díjat 20 kr. csomagolási és postaköltséggel együtt küld, annak 3 regényt, 3 regényre beküld, annak a kiadóhivatal egy regényt küld, ajánlva jutalmait.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési díszegyet egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postaköltséggel minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetőket (s azok bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala Budapest, Nagykorona-szám 20. szám.

Teljes száma példányokkal még mindig szolgálhatunk.

Fischer Fülöp

könyv- és papirkereskedésében
megszerezhetők a legújabb községi pénzkezeléshez szükségelt
nyomtatványok.

Megrendelhetők: napilapok, folyóiratok, divatlapok,
szaklapok

a rendes árak mellett, minden utólagos felszámítás nélkül
Továbbá kaphatók az ujonnan megnyitott m. k. állami

POLGARI-LEANYISKOLÁBAN
bevezetett

TANKÖNYVEK,

ugy az ezen iskolában használt **tüzetek** rajz- és írószerek
legjutányosabb árak mellett.

Szerkesztőség:

Magyar-utca 33. házszám.

Ide intézendő a lap szemléli részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentelen levelek csak ismertetésekből fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai és Déldunai tukarepöntzárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre . . . . . 5 ft — kr
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számítottak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp-könyvkereskedésbe intézendők.

A nagy-kanizsai választókerület szabadelvű pártjának értekezlete.

A nagy-kanizsai szabadelvű pártnak képviselőjelölt értekezlete január 10-én ment végbe.

A szabadelvű párti választók a kedvező idő dacára ez alkalommal a »Szarvas« szálló nagytermét zsúfolásig megtöltötték s a választó kerület még legtávolibb pontjáról is számosan jelentek meg az értekezletre.

Délután 3 órakor Varga Lajos pártelnök következő beszéddel nyitotta meg az értekezletet:

Tisztelt választó polgártársak!

Az országgyűlés berendezése folytán a nemzet a legszebb, a legfontosabb alkotmányos joga: a képviselő választások gyakorlata előtt áll.

Ezen fontos politikai eseménnyel szemben elérkezettnek láttuk az időt a nagy-kanizsai választó kerületben levő pártbíveinket képviselő jelölés és szervezkedés céljából összehívni.

Csekélységet még a mult választásból fennmaradt némi kapcsolat az értekezlet vezetésére szólítván, köszönöm e kitüntető bizalmat. *(Eljenzés.)*

Szívből üdvözlöm Önöket t. választó polgártársak s köszönöm, hogy a kedvező idő dacára oly impozáns számban voltak szívesek megjelenni.

Bizonyára már mindnyájukhoz érkezett híre annak, hogy eddigi szeretet tisztelettel képviselőnk Hertelendy Béla pártunk küldöttsége előtt kijelentette, miszerint kerületünkben a jövő országgyűlésre a jelöltséget el nem fogadja.

Mielőtt tehát az új képviselő jelölés kérdésre áttérnék, Hertelendy Béla visszavonulása folytán egy kötelességet, egy lojalitási actust vélek pártunk részéről irányában teljesítendőnek: a tőle való méltó elbucuzás s érdemei feletti őszinte elismerésünk és hálás köszönetünk nyilvánítását.

Azt hiszem tehát, mindnyájunk érzelmeit tolmácsolom, midőn eddigi szeretettel képviselőnknek mélyen érzett hálánkat és köszönetünket nyilvánítom és ezt méltó módon kifejezésre juttatni indítványozom. *(Élénk helyeslés és tetszés.)*

Ezután áttérek az értekezlet-talajdonképeni és főbenjáró tárgyra: a képviselő jelölés kérdésére.

En és elvárataim e tekintetben teljesen a közhangulat által vezéreltetjük magunkat és azt kívánjuk, hogy a képviselőjelölt ki-jelölésénél lehetőleg a közóhaj érvényesüljön. Ezért választókerületünk oly kiváló nyul a választókerület-vidéki területére, annak legtávolibb pontjára is intézett s a legzse-

sebb körre kiterjedő meghívónk kibocsátásával.

Mint hogy kerületünkben ezuttal a pártok viszonya is valamivel nyugodtabb, mint a megelőző választásoknál, úgy erre való tekintetből, másrésztől a részünkről váplált amaz őszinte törekvés által ösztönözve, vajha sikerülne a közóhajnak oly jelölten megállapodnia, ki nemcsak a szabadelvű pártnak, de az egész választó kerületnek díszre válnék: ebbe a jelölésbe talán a kerület ellenzéki elemei is készséggel belenyugodnának s egyhangú választás biztossíthatnák, a mi a választó kerület nyugalma, a választási izgalmak elkerülése, a társadalmi béke megóvása szempontjából választó kerületünkre nézve oly kívánatos.

Ez érzélem által indítatva intézek felszólítást önköz t. választó polgártársak, hogy nyilatkozzanak, kinek neve, kinek zászlaja, kinek jelöltsége mellett kívánnak csoportosulni! *(Erre a választók általános s egyhangú lelkesedéssel dr. Wlassics Gyulát kiáltják ki jelöltnek. Szűnni nem akaró lelkes éljenzés.)*

Az éljenzés lecsillapodtával Varga Lajos következőleg folytatja beszédét:

Örömmel veszzük tudomásul a Wlassics Gyula jelöltsége mellett nyilvánuló ezen általános lelkesedést, mely a mi óhajunknak is teljesen megfelel. Megvaltom, igazi becsüvgyunkat helyezzük abba, ha megénk jeles szülőtje képviselné kerületünket a parlamentben. — En oly férfinak ismerem Wlassics Gyulát, városunk kitünő fiát, kit szeret, tisztel mindenki pártkülönbség nélkül, kinek politikai hitvallása igaz szabadelvűsége s a legragyogóbb hazafiságra vall, ki nemcsak városunk, nemcsak kerületünk, de az egész ország érdekében nagy tevékenység, nagy alkotásokra van hivatva.

A Wlassics Gyula iránt nyilatkozó eme nagy bizalom, ragaszkodás és lelkesedés a legkövetlenebb forrásból származik. Mindnyáján ismerjük őt. Földünk, szülötünk ő. Szemeink előtt láttuk felnőni, ismeretekben gazdagon a nagyatermetű ifjút: láttunk a különböző pályák fényes betöltését, láttuk kifejlődni s kimagaslani a tudóst, a művészt és büszkeséggel töltene el bennünket a tudat, ha a parlamentben mint a n-kanizsai választó kerület képviselője domborodnék ki az államférfi *(meg-megújuló és szűnni nem akaró éljenzés.)*

Az ő neve és zászlaja alatt teljes erővel és lángoló lelkesedéssel indulunk az alkotmányos küzdelembé s az önök kipróbált hazafias lelkesedése és Isten segítségével mellett dr. Wlassics Gyula zászlaját diadalra vezetjük.

Az értekezlet egyhangú lelkes nyilatkozata alapján Wlassics Gyulát a nagy-kanizsai vá-

lasztó kerület szabadelvűpárt képviselő jelöltjének jelentem ki s őt a jelöltségről következő táviratban értesíteni indítványozom. *(Olvasás.)*

Nagyságos dr. Wlassics Gyula urnak Budapest, gr. Degenfeld-palota: A nagykanizsai választó kerület szabadelvű pártja mai impozáns értekezletén Nagyságodat egyhangú lelkesedéssel képviselő jelöltjéül kiáltotta ki és kéri, hogy bizalma, ragaszkodása és lángoló lelkesedése eme nyilvánulását: a jelöltséget elfogadni s ez iránt táviratilag nyilatkozzon szíveskedjék. Az értekezlet nevében Varga L. elnök. *(Tetszés és újabb kitörő éljenzés.)*

Ezután Varga Lajos elnök előterjeszti és indítványozza, hogy míg a válasz megérkezik, az értekezlet térjen át a szervezkedés kérdésére s e célból egy 250 tagból álló végrehajtó bizottságot alakítson. Ezen indítvány elfogadtván: a végrehajtó bizottság megválasztott.

E közben megérkezett dr. Wlassics Gyula válasza, a mely eképen szól:

Varga Lajos pártelnök urnak Nagy-Kanizsán. *(Fogadják kedves polgártársaim és szeretett földjeim legmélyebb köszönetemet kitüntető bizalmukért, Örömmel és lelkesedéssel veszem át a felém nyújtott zászlót, melyen az igaz szabadelvűség dícsénye ragyog. Örömmel jöközzök az a tudat, hogy a nagy kitüntetés abból a kerületből ért, a melynek hája voltam, vagyok és leszek, a melynek polgárai szívemhez e nagy világon legközelebb állnak. Vajha azonnal mehetnék körükbe, de becses engedelmükkel 17-én mindenestre megtörtöm Nagy-Kanizsán első programom beszédemet és 21-én tul szívem legbensőbb óhaját követve minden időmet a választó kerületben kedves polgártársaim között fogom töltöni. — A közeli viszontlátásig. Hazafias üdvözléssel, a legmélyebb hálával és baráti kézszorítással: igaz hívők Wlassics Gyula. (Leírhatlan lelkesedés és éljenzés.)*

Ezután Varga Lajos elnök indítványozza, hogy szeretett képviselő jelöltünknek eme válasza, melyben egész programm rejlik, kinyomtatassék, falragaszok útján kifüggesztessék s a választó kerület minden egyes községébe elküldessék. *(Helyeslés.)*

Végül elnök indítványozza, hogy a végrehajtó bizottság megalakulása céljából január 11-én d. u. 2 órakor a »Szarvas« szálló kisteremében alakuló gyűlés tartassék, mely indítvány elfogadtván, kéri a végrehajtó bizottság tagjait, hogy a gyűlésre megjelenni szíveskedjenek.

Egyszersmind felhívtam intéz a pártbívekhez, hogy a végrehajtó bizottság naponkinti üléseit ugyancsak s szálloda helyiségekben tartván, oit a párt ügyét illető mindenemű dolgokban mindenkor szívesen láttnak.

Ezzel az értekezlet Wlassics Gyula éltezésével 6 órakor feloszlott.

A végrehajtó-bizottság tagjai

Nagy- és Kis-Kanizsán.

Anek István, ör. Ács József, Bódis János Bagonyai György, Bokor Sándor, dr. Bartha Gyula, Breuer Mór, Berdin Márton, Berger Adolf, Beck Miksa, Bun Samu, Blau Lajos, Bettlheim Győző, dr. Benczik Ferenc, Babóchay György, Bachrach Gyula, dr. Blau Simon, Bogenrieder József, Blumenschein Vilmos, Belus Lajos, Bagonyai József, Cseemics Károly, Csorba Palotai Ákos, Csintalan Pál, Door István, Deutsch Lajos, Dancs Kálmán, Dauscha Ottó, Dolmányos Ferenc, Dolmányos József, Dolmányos György, Erdődy Lajos, Engländer Lajos, Engl Adolf, Ebenspanger Lipót, Ebenspanger Leó, Eperjessy Sándor, Farkas László, Fischl Pál, dr. Fárnek László, dr. Fülöp Kázmér, Faics Lajos, Fábian Ferenc, Fleischacker Ignác, Faggyas Lajos, Fischel Fülöp, Fried Ödön ifj. Gärtner Vilmos, Gaal György, Grünhut Henrik, Grünhut Alfréd, Gáspár Andor Ferencz, Gelsei Gutman Vilmos, Györfly János Gudlin László, Hütter Lajos, Herczeg Sándor, Harczag György, Hirschel Ede, Hirschler Ödön, Heimler József, Hegedüs László, Hertelendy Béla, Hlatkó János, Hlaba József Huszár Antal, dr. Hauser János, Knortzer György, Kránitz, Knausz Ferenc, Köhler Keller Ignác, Köhler-Nentwich Antal, Karczag Béla, Karczag István, Knausz Boldizsár Kossegnyér Miklós, Klein Ilés, Chimorányi Bódi, Krippel József, dr. Löke Emil, Lodner Ferencz, Lukács Gyula, Lengyel Lajos, Laski Ferencz, Löwinger Ignác, Löwi Adolf, Lengyel Ignác, Munkácsi Ferencz Marton László, Markó Antal, dr. Mayer Ferencz, Matkovich Sándor, Miltényi Sándor, Mátész Ádám, Milei György, Mihalecz József Máninger József, Nemeth Gergely, dr. Neusiedler Antal, Nemeth Ignác, ifj. Nagy Ferencz, Nih Norbert, dr. Neumann Ede, Ollop Ernő, Polin Péter, Perkó Péter, dr. Plihal Viktor, Peronssi István, Pländer János Prager Béla, Pkhál Ferenc, Posszavecz bátori Ferenc, Plosszer Ignác, Pinter Sándor, Plaff József, Pálffy Alajos, Rothschild Samu, Rosenfeld Lajos, dr. Rotschild Samu, dr. Rothchild Jakab Rechnitz V. Rosenfeld Ad. Rapoch Gyula, dr. Rätz Kálmán, dr. Szigethi Károly, Sauer Ignác, Simon Gábor, dr. Schwarz Adolf, dr. Szukics Nándor, Stern I. Mór, Stern I. Sándor, Sommer Sándor, Stolzer Gusztáv, dr. Schreyer Lajos, Samu József id., Szegő Gyula, Schercz Richárd, Székely Tivadar, Sebestyén Lajos, Sauer Lajos Szalay Sándor, Saller Lajos, Schável János lakatos, Steszli Ferenc, Sluk Nándor, Simán István, Schlesinger Mór, Seil János, Tóth József Kovács, dr. Tuboly Gyula, dr. Tripammar Rezső, Tripammer Gyula, Thonka Andre, Takács József, Tass Simon, Tiszán Mihály, Trajkó Lajos, Trajkó Péter, Unger Elek, Varga János, Varga Lajos, Vagner István, Verbovecz (sváb) József, Viola József, Weisz Tivadar, Weiser József, Varga István, Zerkovitz Lajos, Zrinyi József, Zelenák Antal.

A vidéki végrehajtó bizottság tagjai.

Lengyel köztség: Schmidt Ádám, Selempekker János, Unger Alajos, Szántó Gábor, Klein György, Klein József. — *Palin* köztség: Honerla Herman, Wolff Lajos. — *Korpaed* köztség: Ruff János, Wirth János, Peszt József, Schmiedt János, Lukács József. — *Füzülgy*: Müller József, Bedó Péter, Horváth Pál, Müller István, Lang János, Lang József, Bedó József. — *Német-Szent-*

Miklós: Peszt János, Rainer János, Schinperger János, Wirth János, Fáradi József. *Homok-Komárom*: Czifra János, Schwarcz János, Gudlin Gellért, Paus János. — *Obornak*: Kucs Pál, Perko István. — *Sat-Balázs*: Varga László István, Varga László József ör. Szondy László, Blumenschein József, Blumenschein Jakab, Muszet Ferenc, Héder Ferenc, ifj. Varga József, Gaál Mihály József, Szücs Mihály, Csizmadia Mihály, — *Bocskai*: Árok István, Kovács István, Pásztor Péter, Domina István, Lazar Soma. — *Börzönze*: Bánfi Ferencz, Horváth József, Bánfi József. — *Kaczorlak*: Horváth Ferenc, Hompö József, Tóth János, Balaks József. — *Magyar-Szerdahely*: Német István, Sáringer Károly, Balla István, ifj. Tóth Ferencz, Sonkoly János, Jakabb Sándor. — *Pölöskefő*: Hajmágy Ferencz, Györkös Ágoston, Tóth József, Kovács György, Szivapali József, Gelse: Kugler Sándor, Balog János Völe József, Csizmadia Ferenc, dr. Viola Ignác, Kovács bábos Zsigmond Hegyi Bálint. — *Gelse Sziget*: Hóll Gábor, Dudás Sándor, Berkenyész Ferenc, Gudonyi József, Kirnechlechner Károly, Horváth György rostás, Kirnechlechner Ferenc. — *Kilimán*: Pörccz József, Molnár Péter, Bedó Vince. — *Alsó-Rajk*: Tóth Pál, Tóth Illés, Tóth Ferenc. — *Sárszeg*: Pandur Ferenc, Német Antal, Szolóki Nándor. — *Nagy-Récsé*: Köhne Ferenc: Német János, Dobrin Benő. *Kis-récsé*: Kherdl Imre Tóth János. — *Szent-Jakab*: Póka János, Póka István, Dömötörfi János. *Csapi*: Német János, Dezeries János Örg. Kovács János, Matos Jeromos, Szommer Ignác. — *Bakónak*: Balogh István, Tóth Imre, Dienes Béla, Tóth Márton József, Papp Mihály, Salamon Antal. — *Merenye*: Niczinger János, Niczinger József, Csánk Béla, Vencel Hajós. — *Ujlak*: Kőnczönt János, Récei Ferenc. — *Orosztony*: Halász István, Sbinovosky Jenő, Böcsögy János, dr. Agost Zsigmond, Kohn Gáspár, Oroszi József, Kisfaludi Árpád. *Kerecseny*: Szabó András, Kiss László, Schmal János. *Nagy-Réde*: Kézári György, Novák Vendel. *Kis-Rada*: Doepeck János. *Baksáháza*: Herczeg Vendel. *Dióskál*: Bodó József, Galudalic, Alajos Grosz Lajos, Szladovic Sándor, Köller Imre, Vigh Gábor, Tollár István, Virág Gyula, Grunner Károly. — *Eger-Aracska*: Neumann Károly, Wolf József, Grunner Ernő, Leitner Simon, Gyárfás Samu. — *Palkonya és Szent-Márton*: Balog Hosszu János, Tollár György. — *Szabar*: Gyuk István, Durgó Gábor, Schaffor Károly, Kintli György, Polgár Ignác. — *Esztergály*: Német Imre, Mészáros Ferencz, Prinzer János. — *Szentpéterur*: Nagy József, Ridlmayer Károly, Zobb József, Ungár Samu, Kráncz László, Öreg Garai József, Öreg Fekete János éri, Zobb László, Zobb János, Gerát József, Öreg Éri József, Ifj. Éri József, Deli József, Balázs József, Salamon Károly, Zobb György. — *Gétye*: Molnár István, Kovács László, csurgó, Salamon János. — *Igrice*: Tömpe György, Horvát János éri, László Gábor. — *Rád*: Böhm Zsigmond, Nagy Károly. — *Vörö*: Herman László, Küllös János, Nagy János. — *Sándorháza*: László József Öreg, Raffai Bódi, Raffai Sándor, Raffai Károly, Simon Károly, Horvát Bódi. — *Sz. András*: Sándor János, Medgyesi Ágoston, Herczeg István, Kolarics József, Balassa Imre, Herczeg Menyhárd. — *Pacsa*: Kollár János, Illés István, Talabér László, dr. Frommer József, Müller László, Német András, Far-

kas János, Szoma József, Farkas Károly, Lugosi György. — *Pacsa-Tüttös*, Farkas János, Páffi László, Pócsa Ferencz. — *Porréte*: Pirk Márton, Tóth János, Kiss Gábor. — *Felső-Rajk*: Véssey László, Grunner Lajos, Vörös József, Vig Adám. — *Szent-Mihály*: Zitter Vilmos, Stern Zsigmond, Szép János, Kis János, Sipos György, Balázs József, Bene József.

Január 11-én a központi bizottság megalakult és megválasztotta a vidéki bizottságokat, e hó 12-én pedig N-Kanizsa város Babóchay György elnökele alatt a város szűkebb körű bizottságát szervezte, melynek ugy, mint a vidéki bizottságoknak tagjai, a nagybizottsággal érintkeznek folytonosan.

A párt irodája az „Arany Szarvas” vendéglő 11. emelet 27. számú szobájában van és a bizottság permanens ülését naponta reggeli 10—12 és d. u. 3—6 óra között tartja.

Pártunk jelöltje.

Ha valaha és valahol nyilvánult egy kerületben a lelkesedés egyes polgár személye iránt akkor ez a nagy-kanizsai választó kerületben történt meg e hó 10-én d. u. 5 órakor, a Nagy-Kanizsai „Arany Szarvas” vendéglő dísztermében, hol a szabadelvű párt tartotta meg országgyűlési képviselő jelölő értekezletét.

A tágas terem már a kora délután megtelt választó polgárokkal, s mire elérkezett az értekezletre kitűzött óra, ugy tömve volt a terem, hogy egyetlen ember többé bele nem fért volna. Nagy-Kanizsa város, és a vidék, — még a legtávolabbi községekből is képviselve volt a választók által; mert a n-kanizsai kerület ugy a város mint a vidék oly ragaszkodással van a jelölendő iránt, hogy véteikédni akart Nagy-Kanizsa városával a lelkesedésben, mely városnak szülőltje a mindenki által jelöltnek tartott: derék hazafi s polgár iránt nyilvánult.

A teremben csupán választók voltak s talán keveset mondunk, ha a jelen voltak számát 7—800-ra tessük; ez már többsége kerületnek és ha a értekezlet napján a kora hajnalott a ké ő délutánig tartott szakadó havazás, a felső vidéket nem gátolja a megjelenésben, a teremben be sem fért volna a választó közönség.

A karzatokon a nem szavazó fiatalok foglalt helyet, hogy tanuja legyen az ünneplés jelölésnek.

A kis karzaton aztán megjelentek: Varga Lajos párt elnök, Plihal Ferenc, Ebenspanger Leo, Rappoch Gyula és Györfly János, kiket zajoson megéjenzelt a jelen volt közönség.

Varga Lajos a lelkesedés hangján, szónoki igaz páthosszal beszédet tartott a választókhoz.

Még el sem hangzott a párt vezér szónoklatának utolsó szava, mikor a jelen volt összes szavazók, mintha egy ajak kiáltotta volna háromszor döngé el: „Éljen Wlassich Gyula!” A terem falait megrázta a lelkesedés e kitörése, mindenki levette a kalapját üdvözölőleg integetett fel a kis karzaton levő vezér férfiak felé, ismételten háromszor élenezve meg Wlassich Gyulát. A lelkesedés minden arcon sugárzott, és ha a jelölt e kitörő lelkesedést láthatta volna csak akkor lehetne neki fogalma arról, mily szerettel csüg e kerület az ő sze-

nyélén, kihez bizalmával fordulva nyújtja neki a polgári kitüntetés legszebb palmarát: a képviselői mandatumot.

A kitörő lelkes éljenzések után Varga kijelenté, hogy a párt e lelkesültségét, táviratban ohajtaná a jelöltet tudatni, s midőn a jelen voltak a szándékot éljenzéssel fogadták, felolvasta a távirati szöveget, melyet egyhangulag elfogattak, s Györfly János azonnal a távirati hivatalhoz vitt.

Most Varga pártelnök szükségesnek tartotta, hogy egy végrehajtó bizottság állítsa össze és pedig tekintettel a kerület nagyságára s a szavazatok számára egy 250 tagból álló bizottságot ajánl, fel is olvasva a névsort, melyet előzőleg több bizalmi férfiaval megállapított. A névsor egyhangulag elfogadtatván a végrehajtó bizottság megalakult.

Ezután elnök kijelenté, hogy a jelöltől kétségteljesen rövid idő alatt távirati válasz fog jönni, felkéri a jelenlevőket, hogy maradjanak együtt s várják be a válasz megérkezését.

A választók az étterembe vonultak ahol Hlatkó János pincéje és konyhája szolgáltatta a jó italok és ételeket, melyet a jelen voltak vidám társalgás között költöttek el.

Még nem volt 6 óra midőn villám gyorsan terjedt el a hír, hogy a távirati válasz megérkezett. A közönség sietett a terembe s a kis karzaton megjelent Varga Lajos párt elnököt s az öt kísért fentebb említtetük bizalmi férfiakat harsány éljenzéssel fogadta a melynek elhangzása után Varga Wlassich Gyulának távirati válaszát olvasta fel a melynek minden egyes mondatát megszakította a ki ki törő harsány háromszoros éjenzés.

A távirat felolvasása után ismét kitört a lelkes éljenzés, melynek elhangzása után elnök kijelenté, hogy az ki lesz nyomtatva az utcákon kifüggesztve és a lapokban közölve s a választóknak megküldetik.

A választó közönségben még egyszer kitört a lelkesedés, megéljenzete szeretett képviselő jelöltjét, és Varga Lajost a párt fáradhatatlan derék elnökét, s 6 óra után a jelölt éltetése mellett elhagyta a termet.

Es most csak egy hang rezzgi át a legutolsó kerületben, és ez úgy szól:

„Éljen Wlassich Gyula, képviselő jelölt.”
Palotai Csorba Ákos

Az ellenzék jelölése

Hogy mennyire igazunk volt nekünk midőn lapunk múlt számában azt mondtuk, hogy a nemzeti — vagy jobban mondva Apponyi-féle párt számára a mi kerületünkben nincs talaj, és hogy a függetlenségi és 48-as pártnak kerületünkben csak igen kevés híve van; fényesen bebizonyodott e hó 10-én, a midőn az ellenzék képviselő jelölt felállítására céljából értekezletet tartott.

A nemzet pártiak, mint ők mondják, — szűkkörü értekezletre gyűltek egybe; mi azonban tudjuk, hogy e szűk kör csak azért alakult oly szűkre mert nem találkoztak párt hívek: a függetlenségi és 48-as párt már szélesebb alaku értekezlettel dicsekedhetik, mert fejenként megolvastva voltak az értekezleten, bele számítva a szavazatkésztséggel nem bíró kíváncsiakat is, az értekezlet állott 72 tagból.

Érkezhet is volt a nyomott helyzet, a vezér férfiakon Remete Géza, a budapesti központ megbízásából nyitotta meg rövid

szavakkal az ülést, s annak elnökéül Oroszváry Gyulát ajánlván ez elfogadta s elfoglalta székét.

Majd a jelölt felállítására kerülvén a napi rend Remete ajánlta jelöltül Oroszváry Gyulát vagy esetleg Vízleendőy Józsefet.

Oroszváry kijelenté, hogy ő a központtól is kapott felszólítást a jelöltség elfogadására de személyi és tárgyi okoknál fogva melyeket el is mondott nem lép fel sajnálatlaltal constatatá, hogy a vidék értelmisége mely eddig a párttal tartott most teljesen közönbösen viseli magát, s mint sem hogy neve alatt tépessék rongyokra a függetlenségi zászló inkább ne is bontassék az ki.

Vízleendőy igen röviden megköszönte a bizalmat s kijelenté, hogy a jelöltséget ő sem fogadja el.

Oroszváry már fel akarta oszlatni az értekezletet s vég szavabarái még azt mondá, hogy ha az ellenzéknek nem lesz jelöltje a másik (t. i. szabad elvű) párt részéről oly jelölt állítatik fel, aki becsületes hírneves tudományos ember; s e szavak után az értekezlet már már eredménytelenül eloszlott, midőn felállott Hévíz parista tanár tiltakozott az ellen, hogy az értekezlet eredménytelenül oszljon el s indítványozta, hogy ha már a párt saját erejéből képtelen jelöltet állítani, egyesüljön az a nemzeti párthoz, melynek már van jelöltje s felkérte a nemzeti párt jelen volt képviselőjét Kovács ügyvédet, jelené ki mit határozott pártja a mai értekezleten.

Kovács ügyvéd elmondta, hogy a nemzeti párt szűkkörü értekezlete a párt központjából ajánlott Bóthy Ákóst szándékozik felléptetni, ha ennek személyében a függetlenségi is megbíznak vegyék fel egyúttal — a harcot.

Talán bele is ment volna az értekezlet a compromissumba; ha Remete Géza ellenvetést nem tesz, — mert ő — ugymond csak akkor fogadja el az egyesímenyt, ha a nemzeti párt központja oly jelöltet állít, kinek országo neve biztosíték, a szabadelvű párt jelöltjének népszerűségével szemben, és e részben Bóthy Ákóst elég jelentékeny jelöltnek tartja, de előbb adjon a nemzeti párt központja bizóstitéket arra nézve, hogy a vidéki választókkal szemben a választási szükséges eszközöket nyújtani fogja.

Remetének az álláspontjaira helyezkedett az egész értekezlet s így jelölt nem lett felállítva s nem is lesz, addig míg a nemzeti párt a „választási eszközöket” meg nem adja.

Ezek szerint ma még kerületünkben a szabadelvű párt jelöltjének Wlassich Gyulának ellen jelöltje nincsen.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Megyei gyűlés.** Zalavármegye főispánja ő méltóságától következő értesítést vettünk: Az 1892—1897-iki országgyűlés egybenívaráról szóló kegyelmes királyi meghívó levél kihirdetésének eszközése céljából *1892. évi január hó 14-én d. e. 10 órakor* Zala-Egerszegen az új megyeház termében *rendkívüli bizottsági közgyűlés* fog tartatni, melyre a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel s azon megjegyzéssel hívom meg, miszerint ezen közgyűlés tárgyait kizárólag a fentidézett legfelsőbb királyi meghívó-levél kihirdetése képezendi Kelt Zala-Egerszegen, 1892. évi január hó 6. *Szavits Benő s. k.* főispán.

— **Bibra Frigyes báró,** a városunk közönségének szives emlékeiben élő nyugalmazott honvéd ezredes, ki jelenleg Újvidéken él családjával, — mint lapunk szerkesztőjéhez írt levelében tudatja, — e hó folyamán városunkba érkezik. Az ezredes ur ez utja záradék ut lezárt a múlt évi január 26-án elhunyt fia, az ifjú báró Bibra sirjához, mely a kesergő szülőök egyetlen öröme s a bárói korona egyedül volt örökösét zárja keblébe. Hozson megnyugvást az apának a záradék ut, melyen a báró urat városunk közönségének figyelve és részvétele kíséri.

— **Jux-tombola.** A „Casino” f. hó 16-án, azaz szombaton jux tombolával egybekötött tartsasestély rendez.

— **A ker. jót. négyelet** folyó hó 9-én tartott tea-estély és táncval egybekötött — hangversenyén a közönség zsufolásig megtöltötte a polgári-egylet dísztermét; földszint, páholy karzat — mind el voltak foglalva. Anynyi szép leányt és asszonyt mar évek óta nem hozott össze egy mulatság sem. A műsor igen változatos volt, s a kifűnő kivétel érdemének országnak része a sokat fáradozott Pflanzner tanáré, ki az előképeket oly szépen rendezte. A virágok bőszeje című előképnél bizony ott láttuk városunk szép rózsáit, nelejtseit, liljomait, és a hangos virágot, mely utóbbit érthető, érces hangon mondott szavaiatval Dardz Malvin kisasszony-képviselt. — **Chinarány** Izabella k. a. zongora játéka nagy iskolaköztárságot, s azorgalmat árul el, egyszerű, minden cifrazás nélküli játéka kifűnő tehetségre val, — s hisszük, hogy városunk díszere nagybíró zongora művésznővé fejlődik. Játékokat jutalmul sok tapost és egy szép leher csokrot kapott. — A „Box és Cox” vigiátékanak mindhárom szereplője: **Kocsis Kálmán, Zóók József és Mantuanó Janka** k. a. s. jó alakításuk és szabatos játékért dícséretet érdemelnek. Az est legszebb részét nyújtotta a két kedves **Kovács** k. a. **Olga és Berta** ketős és soló éneke. Megnyerő megjelenésök, feszitelen, otthonia, modoros lelépés, csinos alak, s hízéges nélkül mondva ehhez kedves és szép arc, bár még gyenge, de tiszta s kellemes hang, ennek biztos, könnyed kezelése, nagy hivatottságot árul el a kisasszonyoknak; és a nagy közönség ki is mutatta teljes meglegedését, tapsolt és ujjazott hogy **Olga** k. a. kénytelen volt még két darabot elénekelní, melyek a műsorban felvéve nem voltak. Szeretők volna ugyan még **Berta** k. a. énekét is hallani, de dacára a sok tapsnak, s a kapott szép leher rózsá csoboninak, megtagadta tőlünk e kellemes élvezetet; **Olga** k. a. halásabb volt. Külföldben mindenkor szivesen hallgatjuk meg éneküket s azért kerjük s gyakoribb fellépést. A legszebb menyecske volt **Wolheim Sarolta** k. a. Minden jó barátom és jó akarómmak ílyet kívánok, de kiközlök, hogy nekik sem szabad nekem szebbet kívánni; mert én tüzről patantabb kaczkiasabb, csinosabb menyecskeiről még álmodni sem merek. Nöde szép volt, kedves volt ez este minden leány, minden asszony, mintha csak szépség versenyre gyűltek volna össze. A műsor befejezte után megkezdettek a melábus lassu és ropozós gyors csárdásokat, s jartak kevés megszakításal míg a tombola játék tartott — egész világos reggelig. A tombola tárgyakat ajándékozók névsorát csak vasárnapi számunkba hozzuk, — most csak az előképeknél szerepelt kisasszonyok névsorát adjuk: A virágok bőszeje című előképeknél szerepeltek: **Pränger Ida** feherliliom, — **Mesteri Mátild** turban virág, — **Manhardt M.** piros rózsá, — **Metzl Hermin** buza-virág, — **Wajdits Irma** vadrózsá, — **Preisner Mariska** vadrózsá, — **Mantuanó Giza** nelejtis, — **Tóth Mariska** jaszmin, — **Samueli Olga** napraforgó, **Wolheim Fanni** sárga-rózsá, — **Wittlinger Irma** nárcis, — **Grunner Gusztó,** **Wassil Mariska,** **Wajdits Ika** szentgyörgy-virág, — **Neusiedler Irma** jácint, — **Horáth Klara** szelencze, **Györfly Gizella** piros-rózsá, **Pilch Erzsike** vadrózsá, — **Lázár Iza** szentgyörgy-virág, **Csizmadia Vilma** nelejtis, — **Borits M.** nelejtis, — **Segertz B.** ibolya, — **Bárány Juliska** szegfű, — **Bárány Vilma** rózsá és **Weissenbeck Irma** k. a. **Dardz Malvin** k. a. szavait, **Olop Ernő** ur zongorázott. A meny megérkezése című előképnél közreműködtek: **Dr. Szigety Károlyné,** — **Darász Vilma,** — **Goldstein Emília,** — **Wolheim Sarolta,** — **Farkas Vilma** és **Rutka Etelka** kisasszonyok, — **Unger Ullmann Elek,** — **Belas Lajos,** — **Pihál Viktor,** — **Gáspár Árpád,** — **Ebenspanger Ernő,** — **Radó Kálmán,** — **Tóth István,** — **Dr. Fried Odón,** — **Dánielisz Lipót** és **Tamá Gyula** urak. K. B.

— **Uj törvényszéki bíró.** A n.-kanizsai törvényszékhez 6 Felsőge, az itteni kir. ügyészségnél alügyési minőségben alkalmazva volt dr. Kiss Istvánt nevezte ki. Öszintén gratulálunk az új törvényszéki bíró urnak, kiből a törvényszék tevérsé, munkás és értelmes tagot nyer, a ki bevállalja a nagy-kanizsai bírák díszes körébe a egyik munkás tagja lesz e mint a törvényszéknek.

— **A nagy-kanizsai főgymnasium** segély-, ének- és zenegyűléte javára 1892. január 27-én Nagy-Kanizsán „Polgári Egyesület” nagytermében táncvígalmommal egybekötött zartkörű táncvígalmat rendez. Személjegy 1 frt — páholv 10 frt, felülfizetések közönnel fogadjatnak, kérdete 7 és 10 órákor. A Várhalmi Zárda. Attenhofer N. töl. Előadja a főgym. zenekar Nyitvány. Thern K. „Tihány ostroma” című dalművéből. Hangszerelte V. R. Előadja a főgym. zenekar. A Munkácsi Rab, Jókai Mórtól. Szavalia Totola Károly 8. oszt. tanuló. Magyar népdalok. Cimbálon előadja Hajgató Béla 5. o. tanuló. Atránd, Beriotól Hegedűn előadja Bun Károly 8. oszt. tanuló, zongorán kíséri Böhm Himér 8. oszt. tanuló. Magyar népdalok. Előadja a főgym. énekkar. Loco. Vig monolog Gál M. töl. Szavalia Landler Jenő 7. oszt. tanuló. Idyle. Hoffmann K. Op. 54. Hangszerelte V. R. Két hegedűn előadva zenekar kísérettel. Polka Française Goll I. Op. 52. „A jó zsúri mama.” Atiria és hangszerelte V. R. Előadja a főgym. ének és zenekar.

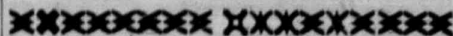
— **A polgári leányiskola,** mely most nyílt meg, mint értesülünk oly helyiségben van, a mely nem csak tisztelenségénél fogva esik kifogás alá, hanem egészségi szempontból sem engedhető meg, hogy abban növendékek csak egy óráig is tartózkodjanak. Mint tudjuk *Rapoch* Gyula ügyvéd s vele 30 szülő által aláírt beadvány nyújtott be a városi iskolaszékhez, hogy a helyiség iránt sürgősen intézkedjék, mert a növendékek egészségi állapota követeli azt;

ugyancsak ily értelemben távirati uton felkéréteit a tanfelügyelő is, hogy ő aki oly annyira szívén viselte az intézet felállítását s oly bokros érdemeit szerzett magának a polgári leányiskola létesítése által, felügyeleti jogánál fogva hasson oda, hogy az intézet megfelelő helyiséget kapjon. Azon ellenvetésre, hogy a városnak nincs más helyisége azzal érvelnek s igen helyesen a szülők, hogy a városban jelenleg is 13 üres lakas van, ideiglenes a város ezen lakások valamelyikébe helyezheti el — bérfizetés mellett — az intézetet. Ha már a város oly sokat költött és költ tényleg a népevelés ügyére, — ez a kis-bérösszeg nem határoz s legalább a növendékek egészséges helyiséget kapnak. Mint haljuk; ha legközelebb intézkedés nem történik, a szülők a közoktatási miniszterhez fordulnak a baj orvoslása végett. Felhívjuk e körülményekre úgy a városi iskolaszék — mint a városi tanács becses figyelmét.

— **Pályamunkák.** A zalamegyei általános tanító-testület 5 franc aranyat tűzött ki ezen tétel kidolgozására: „Miké az eszközök szolgálatát a tanító tekintély emelésére?” Pályázati határidő 1891. december 31-ike. A kitűzött határidőig Udvardy Ignác megyei tanintézet elnökéhez 5 pályamunka érkezett be a következő jelleggel: 1) A tekintély varázspönyeg, mely viselőjét a könyvet tisztelének tárgyává teszi. 2) Veritas etiam si jukunda non est, mihi tamen grata est. 3. Ész, erő és szilárd akarat minden nehézséget elhárít. 4) Ignoti eulla cupido. 5) A tanító erős míg az iskolára szorítkozik, elveszti hatását és tekintélyét, minél inkább eltávolodik attól. A pályamunkákat a közönni választmány legközelebb ki fogja adni egy bíráló bizottság.

— **A balaton belaglott.** Tiszta sima jege ugyancsak pompás mulatóhelye volt a letolyt hűnepek alatt a keszthelyieknek. Gyermekek, ifjúk de még úregyek is százával leptek el a jeget, kik vagy köröscolyáztak, vagy szánkáztak, vagy ezukáltak kinek-kinek tetszése és kedve szerint.

A kíséretet képező mamák a csónakázó egyleti pavillon futótt szalonjából szemlélték a testet edző jég sportot, melyben leánykájuk — illetve fiacskájuk oly élvezettel vesz részt.

Előfizetési felhívás.

Az új év beköszöntött; a kiadóság tisztelettel kéri fel a tisztelt olvasó közönnéget, hogy mint eddig, ezentul is a lapot támogatni és ismerőseik körében terjesztetni és hogy a „ZALA” előfizetését mielőbb megújítani sziveskedjék, nehogy a lap szétküldése körül akadály legyen; mit annál is inkább kerülni óhajtánánk, mert a választások ideje alatt lapunk hetenkint többször fog megjelenni és a szétküldésnél nem akarnánk zavart előidézni.

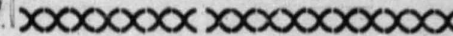
Felkérjük azon tisztelt olvasóinkat is, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, hogy a hátralékos díjakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A „ZALA” előfizetési ára, mit sem változik, s marad, mint volt eddig, és pedig:

Égész évre	5 frt.
Fél évre	2 „ 50 kr.
Negyed évre	1 „ 25 „

A jegyző és tanító urak a lapot 3 forintért kapják, ha egész évre előre fizetnek.

A „ZALA” kiadósága.

Fischel Fülöp

könyv- és papirkereskedésében

megszerezhetők a **legujabb községi pénzkezeléshez** szükségelt **nyomtatványok.**

Megrendelhetők: **napilapok, folyóiratok, divatlapok,**

•• **szaklapok** ••

a rendes árak mellett, minden utólagos felszámítás nélkül.

Továbbá kaphatók az ujonnan megnyitott m. k. állami

POLGÁRI-LEÁNYISKOLÁBAN

bevezetett

TANKÖNYVEK,

ugy az ezen iskolában használt **tűzetek** rajz- és írószerek a legjutányosabb árak mellett.

Szerkesztőség:

Magyar-utca 38. házszám.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók meg.

Készítések vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal:
Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 5 ft — kr
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekra vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

A választó polgárokhoz.

Wlassics Gyula dr., egyetemi tanár, a nagy-kanizsai kerület szabad elvű pártja által kikiáltott szeretett képviselő jelöltünk ma, vasárnap folyó évi január hó 17-én délután 2 órakor érkezik a vasúttal városunkba.

Hogy az indóháznál leendő fogadtatása úgy a megtisztelt személyéhez, mint a kerület tekintélyéhez méltó legyen óhajtható, hogy a fogadtatásnál városunk s a kerület választó polgárai együtt legyenek; miért is, felkérjük a polgárokat, hogy a fogadtatásnak minél hatásosabbá tételére végezzék, d. u. fél 2 órakor az indóháznál megjelenni szíveskedjenek.

A fogadtatás és ünnepélyes bevonulás után a képviselő jelölt, délután 3 órakor tartja meg programbeszédét az „Arany-Szarvas” vendéglő nagytermében.

Pártunk jelöltje itthon.

Ma érkezik meg városunkba annak nagy nevű fia, a nagy-kanizsai szabadelvű párt képviselő jelöltje dr. **Wlassics Gyula**, a magyar tudományos egyetem nyilvános s rendes jogtanára.

A város szélétében hosszában tünepies színt öltött; háromszáz lógók lengenek a házak tetőin, ablakaiban, s a járó kelők öröm sugárzó arccal olvassák a lógók feliratát:

„Eljen **Wlassics Gyula** képviselő jelölt!”

Mindenki talpon van; minden számbavehető ember tisztában van magával az iránt, hogy az a férfi, akit a nagy-kanizsai választó kerület a választó polgárság legszebb bizalmával ajándékozott meg, ép oly szeretettel csügg szülő városán s az ahhoz tartozó kerületen, mint a mily ragaszkodással van e kerületnek minden egyes polgára **Wlassics** személye iránt.

Mindenki meg van győződve, hogy a **Wlassics** neve alatt kibontott zászló din-din-fog jutni — s tudja mindenki, hogy **Wlassics** a magyar parlamentben is ép oly híres fia lesz szülőföldének mint volt akkor, — midőn még közöttünk élt s hogy e kerületnek érdekeit ép úgy

szívén fogja viselni, mint a mint szívén viseli a haza közügyeit.

És mert erről és így van meggyőződve mindenki, a város és a kerület választó polgárai versenyeznek, hogy miként tünethessék fel külsőleg is szeretett képviselő jelöltünk iránti határtalan tiszteletüket, szeretetüket.

A szabadelvű párt végrehajtó bizottsága a polgárság lelkesedéséből meríti buzgalmának fokozódását s **Wlassics**nak oly fogadtatása lesz ma, minőt alig ér meg egy egy képviselő jelölt a saját kerületében,

Már kora reggel a kerület vidékeiből, még a levélvolabbi éjszaki vidékekről is nagy számban gyűltek városunkba a választók, kikhez csatlakozik a város választó polgársága.

A képviselő jelölt délután 2 órakor fog megérkezni a vasúttal; midőn is az indóháznál nem csak a város, hanem a vidék választó polgárai is fogadni fogják.

A választó polgárság nevében **Babócsay György** polgármester üdvözlöli a megérkező képviselő jelöltet, mire aztán a közönség díszes fogatok soraival, lovas bandérium mellett kíséri be **Wlassics**ot a fellebogozott utcákra a város belsejébe, az „Arany-Szarvas” szállodába, a hol a képviselő jelölt tartózkodni fog.

A „ZALA” tárcája.

Nyíl és dal.

— Angulból —

Nyilat lőök el könnyedén,
Hová röpült nem sejtetem,
Utánna néztem, hogy haladt,
De eltűntek egy perc alatt.

Daloltam egy dalt könnyedén,
Hová röpült nem sejtetem,
Mert hol van a szem, mely köveasse
A dalt, ha ellazdult messze, messze?

Ilő mulék a egy régi fában
Nyílomat vártam megtalálom;
S a dalt híven megőve, épen
Lelém egy hű barát szívemben.

György Ilona.

Gizella.*)

— Elbeszélés. —

Iris: REINER ZSIGMOND.

(Folytatás.)

Néhány nap mult el. Károly elhatározta, hogy véget vet kinyitának: aikei a rubiconon, mely ezuttal a kert kerítése volt.

Nagy könnyúsággal ugrotta át a kerítést és néhány perc múlva Gizella mellett termett.

— Isteneim kegyed merészelt? — dadogott Gizella.

— Mit nem mer a szerelem?

— A szerelem? — szólt zavart hangon Gizella.

Károly érezte, hogy elhamarkodta a dolgot. No de már kimondotta!

— A vágy hozott engem ide, — szólt — nem bírom tovább tünni, hogy oly közel és mégis oly távol legyek nagysádhhoz.

— De a veszély? —

— Micsoda veszély?

— Meglepetés, lefelfedezés...

— Ilyen veszélytől nem félek, mert nem rossz szándékkal jöttem ide! —

Ismét elmult néhány nap. Ismét oly gyönyörű szép est volt, mint akkor! A méla hold szépen sütött a szunnyadó földre. A lugas levelein át bekandikált a hold, halgatta azon boldog, halk

csereget, melyet az a szerelmes pár ott a lugasban folytatott...

— Mily boldog vagyok! — suttogott Gizella.

— Hisz csak fölünk függ, hogy ezen boldogságot még tartósabbá tegyük.

— Ah, Károly, képes volna te erre?

— Képes-e? Nincs oly hatalom, mely eegem abban megakadályozna! Hisz egyszer csak kell, hogy lehulljon a titkosatos lepel...

— Már le is hullott, — szólt a bokorból egy durva férőhang és Bölcsey tanácsos állott a boldog szerelműek előtt.

— Mit jelentsen ez?

A szerelmes gerlicék meglepetésőli alig bírtak felelni. Végre Gizella mégis megszólalt.

— Kedves bácsi...

Bölcsey azonban nem hallgatott rá, hanem Károlyhoz fordult.

— Micsoda ön?

— Én Korny Károly gróf vagyok!

— És mit keres éjnek idején kertemben?

Károly hallgatott. Bölcsey azonban folytatta.

— Különben is, est úgy is tudom! Ön már egyszer nálam volt. Urügyet kéresem, hogy hátszamba tolakodhassék; ez nem sikerült és így módot kéresem céljainak elődésére és egy lapódzók éjnek idején hátszamba, mint egy tolvaj!

— Úram! — kiáltott fel Károly megértődve.

— Már ismerjük az ilyeneket! Ha a rókanak nem sikerül nyilvánosan elrabolni a kis csibeket akkor csöbhez folyamodik. Ezt a társadalomban „nemes szenvedélynek” hívják, áldosata pedig

*) Lásd lapunk 1-25 számát.

A program beszédet d. u. 3 órakor tartja meg *Wlassics*, ugyancsak az »Arany Szarvas« vendéglő nagytermében, miután *Varga Lajos* a szabadelvű párt derék elnöke rövid beszédet intézett hozzá s bemutatta őt a kerület választóinak.

Este 8 órakor lesz az összes választók banketje, szintén az »Arany Szarvas« termeiben, melynek előkészítésére a végrehajtó bizottság egy négy tagú bizottságot kértfel. A banket ára személyenkint 2 frt.

Tekintve azon érdeklődést, melyet a város minden egyes polgára tanúsít az ünnepség iránt s tekintetbe véve, hogy a választó polgárok lelkesedését, városunk hölgyei még inkább fokozni törekvesznek, a végrehajtó bizottság lovagiasan akarja viszonozni a nők lelkesedését s azért elhatározta, hogy az ünnepélyesség alatt a karzátokat a nők számára tartja fel, ahová belépti jegy mellett mehetnek fel a nők.

Hogy a *Wlassics* személye iránt mily ragaszkodással viseltetnek még a nők is e kerületben, fényes bizonyítékát láttuk mi e hó 14-én: a midőn egy fiatal csinos polgárleány kereste fel mamájával szerkesztőségünket.

Az úde arcú csinos leánya lesültött szemekkel állt előttünk s mamája bemutatása után, féltékeny nyujtott át egy papírszeletet, kérve, hogy az arra felírt kis költeményt, melyet ő maga szerzett s a melyet kortes nótának szánt, vegyük át, s közöljük lapunkban.

A kérelem oly naiv s a leánya oly csinos volt, hogy nem térhettünk ki a leánykának a mama által támogatott kérése elől s ime ide iktatjuk a polgár leányköltséges dalát, mely így szól:

Wlassics nóta.

*Fényes csillag tűnt fel a mi egynkre;
Ez a csillag, a kerület jelöltje;
Wlassics Gyula itt született közöttünk;
Nem is lesz más, senki csak ő követünk!*

A kis költő jóslatának beteljesedését minden választó polgár reméli is e kerületben s azért most, midőn szeretett képviselő jelöltünk körünkbe érkezik, a lelkesedés egész kitörésével, reményeink teljes ségében kiáltjuk egyhangulag fel:

„Eljen *Wlassics Gyula*!”

Palotai Csorba Ákos.

A magyar tenger szemről.

(A magyar földrajzi Társulat 1891. mártius 7-én a Balaton tüzetes földrajzi tanulmányozására *Lóczy Lajos* elnöke alatt dr. *Borbás Vince*, dr. *Daday Jenő*, dr. *Encz Géza*, *Fenyessy Ferenc*, *György Aladár*, *Herman Ottó*, dr. *Jankó János*, dr. *Hosnyay Lajos*, dr. *Istvánffy Gyula*, *Konkoly Th. Miklós*, *Krassay Jenő*, dr. *Márky Sándor*, dr. *Staub Mór* és *Szilágyi János* dr. tagokból álló bizottságot küldött ki, mely a munkálát maga között felosztván, már a lefolyt évben tanulmányokat tett a magyar tengerről.)

E tanulmányok eredménye a Magyar Földrajzi Társulat ülésin lettek bejelentve, melyek közül felelte érdekes az elnök *Lóczy Lajos* egyetemes jelentése; ebből közöljük azon részt melyben a Balaton multjáról elméldve kiterjeszkedik azon kombinációra milyen lehetett a Balaton hajdan; a kitűnő szakavatottsággal irt jelentés a Balaton tájékát így írja le:

„Az egész Dunántul harmonikusan elrendezett völgyelési vonalakkal van ászelve. A Rába, Mura, Dráva és Duna közti vidék hordja legjobban magán azt az orographiai típust melyet fölemlíteni ohajtók *Zala*, *Somogy* és *Fehér*-vármegyében a Balaton nyugati, déli és éjszakkelleleti környékét hoz-zura nyul: egyenes irányu csaknem egy közös völgyek jellemzik. A Valicska, a Kanizsa, a Zala-folyó, a Balatonba a Kaposba és Koppányba futó patakok *Somogy*-ban valamennyien bámulatatosan szabályos egy-közösséget mutatnak. A sárvíz és a Székesfehérvár-Budapest közti völgyelések a váli, a Martonvásári, az Etyeki és Zsámbék-Sóskuti patakok utjai felűnő egyenességűek.

Zalában E-D, *Somogy*-ban ÉÉNy-ÉDK., *Fehér* és *Pest*-megyében ÉNy-ÉDK. a parallel völgyek általános iránya. Az irány-változás nem rögtöni, hanem fokozatos. A Balatontól délre tekvő harmadkori halomvidéken, melynek közepes magasságát közelítőleg 200 m. el fejezhetjük ki a völgyirányok az egész Rába, Mura, Dráva és Duna közt tekvő térségét átszelik. Itt a Kanizsa, a Zala, a Koppány, a Kapos, és

a Balaton mellékvizeli közti alacsony, 152 m. magasságu völgyi vízválasztók olyan völgyelésekben vannak, melyekben a csekélyesség miatt a térszín esését alig lehet észrevenni. Öntözési vízelvezetési csatornák, malommarkok két helyen: *Zalamegyében* Kapornak és Pacza közt a *Koronczag* és a *Kanizsai* patak *Princzipál* csatornája között, *Somogy*-megyében pedig a kört-ei *Büdösgáti* víz és a karádi *Köröses* víz között átszolgálnak a vízválasztón; e helyeken lejt-méréssel sem lehet a vízvetőt egykönnyen meghatározni. Sőt e két helyen valószággal a vízi összeköttetés létezik a Zala és Kanizsa valamint a Balaton és a Felső Koppány között. A harmadkori halomvidék főbb völgyelése a *Bakonyt* és a *Vértést* is kereszttül vágják. Így a *Sárvíz* völgye éjszaknyugat felé egyenesen a móri hasadéknak tart; a *Váli* völgy meghozsábitása pedig a *Szár-galla* közötti alacsony résbe esik.”

Geographiai vizsgálatait, tovább fejtegetvén, áttér azon kérdésre: Volt-e a Balatonnak régebben magasabb vízálászai és ehhez képest nagyobb kiterjedésű volt-e hajdan e tó mint jelenleg? és a felvetett kérdésre következő felelet ad.

„Az elmúlt nyáron többször megfordultam a Balaton taván és partszélének nagyobb részét futólag megláttam: a szervezési teendők azonban annyira elfoglaltak, hogy saját feladatom érdekében keveset tehettem.

Megfigyeléseim közt azonban vannak olyanok melyek közlése általánosabb érdeklődést kelthet; ezek rövid megismertetését czélozzák e sorok.

Keszthely környékén ugyanis a Balaton hajdani viszonylagos magasabb állásának biztos nyomaira akadtam.

Ott hol a keszthelyi dolomit hegycsúcs (Pető-hegy 355 m.) aláfutó arkok a régi lejtőt meg nem bontottak vízintés vonalakat — szinlíket pillant meg a szem: e vonalék felett meredekebb a hegyszoldal hajlása. Hasonló szinlíket láthatni a tóról Szántódon Balaton-Füreden és az éjszaki part számos helyén.

A partra lépve a szinlök magasságában terraszokat ismerünk fel. Különösen két terrasz fordul elő leggyakoribban, az alsó mintegy 13 m. nyíre a felső 25–30 m. nyíre fekszik a tó szintje felett. Keszthely, Gyenes, Diás, Vanyarcz házái e két terrazon tekzenek. A 132–134 m-es abszolút magasságu helyek jellemlik meg a felső terraszt. Keszthely körül kemény homokkő és néhány ponton iriaz dolomit képezi a Balatonra tekintő közvetlen hegylejtőket. E helyeken élesebben maradtak meg a régi szinlök és terraszok mint egyebütt hol lágyabb pontusi agyag vagy agyagos homok van a partokon. Keszthelyen, Meszes-Győrökön és a Szt. Mihályi kápolna magános dolomit halmáo

többször egy tapasztalatlan leány es annak leg nagyobb kincse: becsülete és erénye!

— Uram, ön engem itt gyanúsít és oly kifejezésekkel illet, melyeket mint valótlanokat vissza kell utasítanom!

Bölcskey gunyosan nevetett, Karoly azonban folytató:

— Tudja meg uram, hogy én a legbecsületeisebb szándékkal jöttem ide!

— Hahaha! Azért jön hát éjnek idején ide, azért má-zik a falon át, azért, csábít el tapasztalatlan leánykát, — azért harol idegen lakásba?

— De uram! Halgasson meg!

— Ismerem én az előkelő világ módját és nem akarom, hogy az én házam is színhelye legyen az ily nemes szenvedélynek! Hagyja el szonnal házamat és ha még egyszer itt találom, lelövöm mint a kutyát!

— De nagybácsi! . . . . — könyörgött Gizella.

— Montam, hogy házamat tisztán akarom tartani! — szakította őt félbe Böcskey. — Holnap el hagyom házamat, mehetsz a hova akarsz, mert én csak becsületes személyeknek adok szállást!

— De nagybácsi. . . .

hogy meghalgyasson! Én, *Korny Karoly* gróf ezennel kijelentem, hogy *Bölcskey Gizella* kiaszszony az én arám!!

— ? ! ?

— Karoly . . . szólt féltékeny Gizella.

— Tan nem akarod?

— De igen.

— Tehát halja uram, ő is beleegyezett.

Gizella az én menyasszonyom és így kötelességem, hogy őt megvédjem. Holnap elviszem innen fogadok neki szállást és rövid idő múlva egybekelési ünnepélyünket fogjuk megünnepelni! . . . Azt hiszem, ezuttal gyanúsításura megadtam a kellő feleletet!

Bölcskey szótlanul állott ottan. Belátta, hogy nagyon heveskedett és bocsánatot kért Karolytól, sértő szavait pedig visszavonta. A házba mentek, hol Karoly megtudta, miért oly féltékeny a tanácsos háza becsületeére.

Néhány hóval ezeött egy fiatal ember jelent meg Pesten. Az is meglátta Gizellát, köveite is őt lépten nyomon, annak dacára, hogy Gizella vissza utasította minden ajánlatát. A fiatal ember azonban nem nyugodott, hanem megvesztegette a cseléd-éget, hogy őt éjnek idején bocsásák be a házba. Egyik szolga azonban tudtára adta Böcskeynek a tervet, ki az este megjelenő ifjúnak becsületesen adta ki az utlevelet. Az ifjút azóta nem is látta, nem is tudta, hogy kicsoda, — csak azt, hogy nemes, ósrégi család sarjádéka.

Egy hétre ez esemény után volt az ifjú pár menyegzője. Még csak ezután jelentette Karoly

anyjának az eseményt, valamint azt is, hogy ifju nejevel nemsokára meglátogatja őt.

Anyja nem is felelt a leveleire.

Karoly ismerte anyját: büszke, nagyravágyó nő, kit roppant ulbant az, hogy Gizella nem magán-csaladából származott szülök gyermeke.

De azért mégis meg akarta anyját látogatni. Midőn egy fél napi járasra volt Arpadhalmatoí, egy lovas által jelentette jövetelét, de midőn most sem kapott választ, tanácsosnak jatta egyenesen Kornicára menni — Ide szerkesztésben meg is érkezett.

Innen aztán ismét küldött egy levelet, melyben jelenti, hogy másnap ő és neje meglátogatják. Nemsokára meg is jött a felelet, mely a következőkép hangzott:

„Ha hitvesedet fogadnám, annyit jelentene, mintha beleegyeztem volna házasságodba, pedig ez részemről sohasem fog megtörténni. — Ha jönni akarsz, jöjj nélküle, kit sohasem fogok családomhoz számítani.

Korny grófján.

Karoly még egyszer elolvasta a levelet: nem hitt szemeinek. Aztán kénytelen-kelletlen közölte Gizellával a levél tartalmát, de indoklál azt emlíette, hogy anyja azért oly akaratatos, mert nem mutatta be neki a menyegző előtt . . . .

(Folytatjuk.)

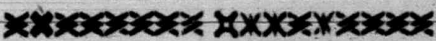

mely szigetként emelkedik ki a Balaton nádásaitól és vizenyős alluviumából legvilágosabbak a magasabb viznyívának a régi nyomai. A teraszok felszíne teljesen azonos a mai partmellékkel, melyen Meszes Győrök és Keszthely körül a tó vízverése széles padkát vájká a kemény homokkőből és azt helyi örmeékkal csak vékonyan fedi el. Utó és Anadonta hegyvidékek is találhatók a teraszokon; fekete humusz réteg borítja lapjaikat. A Szt. Mihályi halom színlőt teraszai messzire láthatók minden oldalról körülveszik a halmot mely 31 m. nyire emelkedik a tó vízjele fölé. A vanyarék hegyláda-on hasonló magasságban mint a Szt. Mihályi dombon homokkőben és dolomitban világosan mutatkoznak a teraszok.

Mindezen észleletek alapján, még nem mondja ki ugyan a jeles tudós, miy teraszok voltak hajdan a Balaton; de azt már következteti hogy a mostaninál jóval nagyobb területen állott a magyar tengerszem, s igéri, hogy a további kutatások folytán a felvetett kérdésre határozott válasz fog adni a tudományos világnak.

Minket közelebbről érdekelvén a Balaton, nem tartottuk felesleges munkának a jelentés e szép részét olvasóinkkal megismertetni.

Előfizetési felhívás.

Az új év beköszöntött; a kiadóság tisztelettel kéri fel a tisztelt olvasó közönséget, hogy mint eddig, ezentul is a lapot támogatni és ismerőseik körében terjesztetni és hogy a »ZALA« előfizetését mielőbb megújítani sziveskedjék, nehogy a lap szétküldése körül akadály legyen; mit annál is inkább kerülni óhajtánánk, mert a választások ideje alatt lapunk hetenkint többször fog megjelenni és a szétküldésnél nem akarnánk zavart előidézni.

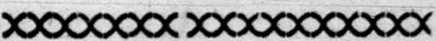
Felkérjük azon tisztelt olvasóinkat is, kik előfizetéseikkel hátralékokban vannak, hogy a hátralékos díjakat mielőbb beüldeni sziveskedjenek.

A »Z A L A« előfizetési ára, mit sem változik, s marad, mint volt eddig, és pedig:

Égész évre	5	frt.
Fél évre	2	50 kr.
Negyed évre	1	25

A jegyző és tanító urak a lapot 3 forintért kapják, ha egész évre előre fizetnek.

A »ZALA« kiadósága.

KÜLÖNFÉLÉK.

Több oldalról azon kérdés lett hozzánk intézve: való e azon hír, hogy a szerkesztő a további szerkesztéstől vissza akar lépni s városunkat elhagyni óhajtja? Erre a kérdésekre egyenkint felelni nem lévén időnk e helyen nyilatkozottunk ki, hogy legkevésbé sem volt eddig okunk arra, hogy a »Zala« szerkesztésétől vissza lépjünk, még kevésbé arra, hogy a várost elhagyjuk s mint a hír mondja a fővárosba, a miniszteriumnál állást foglaljunk el: midőn tehát e colportált híreket egyenesen légből kapottaknak nyilváníttuk, megnyugtattuk a kérdészel hozzánk fordult barátainkat s ismerőseinket, hogy a »Zala« ezentul is mint eddig a »szabadelvtű párt« különve marad és szerkesztését ezentul is vezetni fogja:

Palotai Csorba Akos.

A képviselő választás a nagykanizsai kerületben e hó 28-án lesz, A szavazás kezdése reggeli 8 óra, a helyi idő számítás szerint. Választási elnök: Eperjessy Sándor, küldöttségi elnök: Plihál Ferenc, jegyzők: Sebestyén Lajos és dr. Neusiedler Antal.

— A „Gyurgyáncei“ vadászterület új bérlelje Dr. Plihál Viktor ur, t. hó 14-én tartotta meg a jöhrü gyurgyáncei választatot, az ebéd vagyis az utolsó hajtás mint rendezes szokott lenni, a murakereszturi vasúti vendéglőben volt hol a vadászárság igen kedélyes hangulatban, vidám szigányzene mellett várta be a Kanizsa felé menő vonatot; ebéd közben megemlékeztek a vadászársak Plihál Ferenc kir. közjegyző urról, kihez tavirat meneszleteti Zala-Egerszegre hol időzött. — A jelen volt urak névsora a következő: Baranyai Béla, Belus Lajos, dr. Deassényi Árpád, dr. Kiss István, dr. Lőke Emil, Merkly Antal, dr. Neusiedler Antal, dr. Oszterhuber László, dr. Plihál Viktor, Prack Endre, Sümegi Kálmán, Szemző Gyula, dr. Tuboly Gyula és Weber Károly.

— Választási mozgalmak. A zala-szigron kerület volt országgyűlési képviselője Eitner Sándor folyó hó 10-én érkezett haza Sümegre. Az alomasnál impozáns közönség várta, kiknek nevében Pozsonyi József üdvözölte őt szívből takadt meleg szavakkal. Eitner Sándor val szolva meglepetésének és örömének adott kifejezést a szives fogadtatásért s igéri, hogy mint egyszerű polgár is ugy Sümeg városának, mint a zala-szentgróti kerületnek javát mindig szíven fogja hordozni. Ezután a jelen voltak lelkes eljenzése között tért lakására. — Il-én az ellenzékiek értekezletet tartottak, melyen megkísérlették a fuziót létrehozni a nemzeti párt és a függetlenségek között, ez azonban különösen a függetlenségek vonatkozásában miatt nem sikerült. Végül 10 tagból álló bizottságot választottak az ellentétek kiegyenlítésére azután az értekezlet szétoszlott. A kormánypart szívvél-jélekkel Eitner Sándor volt képviselőnk melé tömörül, kinek megválasztása teljesen biztosnak látszik.

— Színházat városunkban. A helybeli rendőrkapitányság, a székesfehérvári szintársulat kárelmére megadta az engedélyt a nevezett társulatnak városunkban március 1-től kezdve 8 heti időtartalomra színháadásokra.

— Kimutatás. 1891. December hóban visszaérkezett kézbesíthetlen küldeményekről, melyet a helybeli posta és táviradivatal leadó osztályánál t. hó 24 ig feladójuk által visszavehetők. Sternek Zsigmond Nagy-Ka izza, Dragonier Semeráj Zlatar, Reichenthal Mór Bonssel, Zákai Karoly Gellénhaza, Stevo Filipovic Sesztve, Sabolics Stefánia Bekésesaba, Nagy József Budapest. Kolar Pál Angyalföld, Grünfeld Adolf Bpest Birkner Lorinc Marburg, R. V. Körös, Kohó Janos Enying, Krausz József Bécs, Bpesti főmalom Csest, Tiszartó Babocsa, Grünbaum Pál Bpest, Justtus Adolf Pécs, Löw Adolf New York, Austerlitz Béla Dombóvár, Sipos [kavés] Győr, Bpesti hírlap Bpest, Karasz József Eger, Községi bíró Belizec, Prazer Sarolta Bpest, Benedek Mariska Papa, Reiner M. Kaposvár, Reisz Berhold Wien, Klein Károly Eszék toros, Teurszky György P. nosova, Valasek Janosné Bpest, Madarasz Balint Nagy-Kanizsa Grok Antal Eszék, Weiler Róza Bécs, Kánsi Izabella Klagenfurt, Paronna József Bécsújhely Müller György Berlin, Wajda Anna Bpest, Deutsch Samu Kreis. Postahivatal Pasztó, Valevián Julianna Kapronca, Kertész Odón Sümeg Publicistischer-Blätter Bpest, Takács Anna Banyaaluka, Bor Kalman Kaposvár, Berényi Pál Okka, Schwarz Betti Bpest, Neumann Frigyes Bpest, dr. Zed Paris, Bull Roza Budapest, Tammer Éva Ferdinandshot, Török Roza Bpest, Tarnik Béla Bécs, Oantblanc Confection Bécs, K. W. 10. Bécs, Szevedi József Muraszombat, Wanotti Pál Nagy Dobra, Svaozer Antal Moór, Weiss Miksa Károlyváros. A t. hóban visszaérkezett küldeményekről a térti jegyzek másodlala a levél és kocsiposta feladási osztályban bárki által megtekinthető.

— Az ellenzék városunkban s kerületünkben sehogysem tud összetákolódni s ha bár egyesek hajlandók volnának is ellenzéki jelöltet felállítani; nem tudnak hozzá embert kapni; mint tudjuk, e sorok írásáig, egyik ellenzéki párt árnyalatnak sincsenek jelöltjei. A függetlenségi párt nem is jelöl, az Apponyi-, vagy nemzeti párt egyik főembere Kovács ügyvéd pár nap óta a fővárosban időz, hogy a központtól jelöltet kérjen de még nem jött haza: mondják, hogy Beithy Ákost, vagy Jakabffy akarla lekérni a kerületünkbe ellenjelöltként. Vederemo, mondja az olasz, majd meglátjuk, ki lesz, ha általában lesz Wlassics Gyulának, biztosan megbukó ellenfele.

— A „Kölcsey-Egyesület“ Aradon, következő felhívás közlésére kérte fel szerkesztőségünket: A balszerencse egy tájó csapással Aradot a nemzet Golgotájává avatta. Itt halt vértanu halált hazánk szabadságának tizenhárom lánglelkü bajnoka. Aradmegyében lejeződt be, a szabad nemzetek hamulatát és rokonszenvét fölkelő küzdelem. A hálás nemzet a hősei iránti köteles kegyelet nyilváníttaképpen örök időkre szóló monumentális emléket emelt. De azt hisszük, hogy ennek az emlékek fölállításával a nemzet még nem róttá le minden tartozását, még nem hozta meg minden köteles áldozatát. Munkának nem lesz addig teljes, míg a dicső hősekre és a dicsőségteljes küzdelemre emlékeztető tárgyakat, az abban szerepelt vezetőkre és névtelen felistenekre vonatkozó emlékeket össze nem hordtuk. Rohamosan fogy a 48—49-iki eseményekben tényleges résztvevők csoportja és attól lehet tartani, hogy az eseményektől távol-eső nemzedék az egyes tárgyak becsét nem ismerve már, nem fogja a tárgyakat becsét nem ismerve, már nem fogja a tárgyakat és emlékeket a kellő tisztelettel tekinteni és Apolni és az elkallódástól megovni. A magánbirtokot tenyegető véletlenségek és csapások pedig néha végeképpen megsemmisítik azokat. Az aradi „Kölcsey-egyesület“ már eddig is érdekes és nagy becsű ereklyéket gyűjtött össze és öriz gyűjteményében, most pedig arra vállalkozott, hogy tőle kiteshető minden erkölcsi erejét, anyagi áldozatokkal támogatva ha kell, felhasználja, hogy Aradon a Szabadságharcú emlékek múzeumát létrehozza. Erre a célra irányuló nyilvános működését pedig azzal kezd, hogy ebben a tárgyban részint a sajtó útján, részint magán felszólítással, felhívást intéz a nemzet lelkes fiához és leányaihoz fölkerényen őket, hogy a szabadságharcunk korára és szereplőire vonatkozó tárgyakat és emlékeket ajándék vagy letétképpen a Múzeum részére átengedni és átengedtetni, ha pedig a tárgyakról életükben a kegyeletes vonzódás miatt megválni nem akarnak: azokat a múzeumnak hagyományozni kegyeskedjenek. Ugy a terv végrehajtásával megbízottak, mint a város és megye értelmiségét magában foglaló egyesület minden tagja és választmánya át van havta a kötelesegerzetűl melynek a történelem őket, a jövőre nézve a szent emlékek gondozásában, részesévé tette. Mint ereklyéket fogjuk őrizni a nemzetől ránk bízott tárgyakat s azokat az egész nemzet tulajdonának tekintjük, hogy a későbbi ivadékokhoz zárandokolva, látásukból merítsen lelkesedést élni és tenni a hazáért tanuljon érte meghalni ha kell! A letélt helyezett tárgyakról az örökösök jogait megvédő térítvényt adunk. Az ajándékozók nevét pedig Aranykönyvbe iltatjuk és a tárgyakon is megörökítjük annak nevével együtt, kire az illető tárgy vonatkozik. A tárgyakat a Kölcsey-egyesület elnökségéhez kérjük küldeni. Mi csak a dolog természetéből folyó köteleseget követjük, mikor az eszmét fölvetvén annak munkáisaivá szegődünk; a nemzet áll hogy bennünket támogasson és az ige testté váljék. Hordjunk azért össze Aradon minden emléket mely szabadságharcunk nagy napjaira emlékeztet! Aradon 1891. évi december hó. A Kölcsey-egyesület nevében: hazafias üdvözlettel Varjassy Árpád, kir. tanfelügyelő, egyes. alelnök, dr. Müller Lajos, köz- és váltó ügyvéd, kir. tag. Szöllösy Károly, polg. isk. igazg., egyes. titkar és jegyző, dr. Barabás Béla, egyes. ügyész, Laukó Albert áll. főreálisk. tanár, pénz- és könyvtáros. Dömötör László áll. főreálisk. tanár, biz. előadó.

A győri olvasó-egylet könyvtárának gyarapítására folyó 1892. évi február hó 1-én a győri vígadó termében táncvigalmat rendez. Vigalmi bizottság: dr. Németh Károly elnök, dr. Legény Béla, dr. Mihályi Ferenc jegyzők, Szily Zoltán pénztáros. Adámy Rezső hadnagy. Dr. Bánóczy Gyula. Békffy Béla. Gr. Eszterházy János főhadnagy. Dr. Fischer Gyula. Dr. Földváry Elemér. Gartner Ferenc hadnagy. Heis Pista. Heis Béla. Hoffmann József. Káloczy György. Kappel Béla. Dr. Kautz Gyula. Kania Vilmos hadnagy. Kegli Lajos. Vörös Boldizsár. Keserü József. Kuncz Jenő. Martinek Vilmos főhadnagy. Martinek Gusztáv hadnagy. Milkovits Imre. Molcsányi Béla. Itj. Müller Károly. Némethy Pál. Dr. Vízlendvay Imre. Itj. Ódor István. Schib Károly hadnagy. Stirling Kálmán. Szabadhegyi Akos főhadnagy. Szodritó Endre. Takácsy Géza. Ujházi Imre. — Családjegy 3 személyre 7 frt, személyjegy 3 frt, karzatjegy 3 frt. — Kezdeté este 9 órakor.

A „Pécsi kir. Táblai Értesítő” vel nagy szolgálatot tesz a „Pécs” a bírói és különösen az ügyvédi karnak, valamint a jogkereső nagy közönségnek is. A „Pécs” hetenkint kétszer jelenik meg és hetenkint kétszer közli a táblai értesítőt, külön egészét képező oldalon és pedig úgy a tárgyalásra kifüggesztett, mint az elintézt ügyeket névszerint felsorolva, mi az áttekintheti és eligazodást nagyon elősegíti. Ezenkívül a lap szerkesztője: Feiler Mihály, a táblai ügyekre vonatkozó bármely kérdésre **előfizetőinek** díjtalanul és készséggel ad választ. A lap előfizetését kétféleképpen 2 frt, ami csupán a táblai értesítőkért sem sok, mert azok igen sokba kerülnek és megérdemlik, hogy az ügyvédi és bírói kar által fölkaroltassanak.

A Sarg-féle Kalodont, ez a kitűnő fogtisztító és üdísaj-szer, miután legmeglepőbb rövid idő alatt az Osztrák-Magyar Birodalomban Németországban és Franciaországban meghonosult, győzelmi útján az egész művelt világban elterjedt, s most Olaszországban és Angliában is használatba vétetett. Valóban öröm gerjesztő s nagyon megnyugtató a tudat hogy egy belföldi találmány, oly rövid idő alatt nem csak a szaktekintélyek, hanem a nagy közönség elismerését is ki tudja vívni magának. Már maga ez a körülmény eléggé igazolja, hogy a **Sarg-féle Kalodont**, melynek elterjedésével egyetlen más fogszer sem dicsekedhetik, mindazon kívánatoknak megfelel, mely egy kitűnő fogszerhez köttetik. E szernek hosszas kísérlet után megállapított előnye a fogak és foghúsnak tisztasága és épsége fenntartásánál, a legkisebb ártalmas rész nélkül, valamint annak hasonlíthatatlan olcsósága, a **Sarg-Kalodont** bevitté úgy a palotákba mint, mint az egyszerű polgári házakba. E szer -- a még sajnós nem eléggé méltányolt jótétemény is megszerezte, — hogy a folytonos használat által a fogak tisztán tartása általános lett s nagyban gyakorlatba lett véve, mert a hol e szer, egyszer a második asztalon vagy az utolsó tárcában helyt talál, onét nem fog az többé hiányzani soha s nem fogja más ilyféle készítménynek átengedni.

(1) — **Kelety és Rothman** uraknak Bécsben. Az „Excelsior szabadalmazott szabászkészülék” megküldését köszönöm Önöknek s örülök, hogy értesíthetem arról, miszerint a mérték-vétel és szabás, e készülék által valóban igen jól sikerült. Bécs, 1891. október 16-án. Tisztelettel: **Darvas Julia** hatóságilag engedélyezett szabadalmazott női ipar- és francia nyelvtanító intézet tulajdonosa II. Kaiser Josefstrasse Nr. 23.

(2) — **Kelety és Rothman** uraknak Bécsben. Az „Excelsior szabászkészülék”, mely kizárólagos szabadalmat bír, örömmel s nagy érdeklődéssel vettem kísérlet alá, s azt találtam, hogy ez a találmány úgy gyakorlati alkalmazása, mint hasznossága által, a legnagyobb elismerést érdemli meg, s minden családnál be lesz vezetve. Az önök találmánya nekem nélkülözhetetlenné vált, az öltözékeknek elkészítésénél mutatkozó s könnyen fel fogható módosításnál fogva. Bécs, 1891. november 4. **Mirbach**, birodalmi grófnó.

— **Az országos képviselőválasztási időszak** közelédésével gombamódra keletkeznek Budapesten a zászlógyárak, melyek — mint a multak tapasztalataiból tudjuk — silány készítményeket hangzatos címek és látszólag előnyös feltételek mellett ajánlják de az elszállított zászlók nem csak méretlen nem felelnek meg a rendelkezésnek, hanem a szövetek színt is kimossa a legelső eső,

s a megrendelők az ily rövid életű cégekétl semmitéle kárpótlást sem nyerhetnek. Miért is az országos képviselőválasztásokra felhívjuk a t. bizottságok és a képviselőjelölt urak figyelmét az 1842. év óta Budapesten tennálló Rumbolt B. zászlógyárára, melynek jó hírneve és szolid kiszolgálása országszerte ismeretes, honnan minden megrendelés a legjobban szállítatik.

— **Miért lett** dr. Rosa életbalszama **Fragner** gyógyszerárban Prágában valódi és mindenütt ismert, házi szerre, s kiváló hatása a gyomor és altesti bántalmak minden esetében eszközölni ezt. Naponként szaporodnak a hála- és elismerő iratok. Dr. Rosa életbalszama kapható az összes gyógyszertárakban az osztrák-magyar monarchiában.

USARNOK

Herke Mihálynak

*Tisza mellett az alföldön,
Szegeden van lakásod?
Hozzánk küldött verseidet
Tisza mellett csinálod?*

*„Szép vagy alföld” amint mondál
Petőfi is egykoron
Verset írni e vidéken
Könnyű lehet — gondolom.*

*Hisz az alföld, már magában
Egy gyönyörű versézet,
Ki ezt véggig szemlélheti —
Irhat verset eleget*

*Nem kell ide plágizálás,
Nem a muzsá csókjai,
Mert ki — mit lát — azt írja le
Szépen szólnak hurjai.*

*„Verset írni — amint mondál
Briketi! egyébb semmi sem
Mert poeta, mint a gomba,
Terem már ma bősziben.”*

*Íparksodj hát! hogy a lantod,
Azt a gyanút lemossa,
Mít az egyik versed ejtett
Rajtad alföld lantosa.*

Farkas Károly.

Egyed bácsi tréfái.

Írja: **Rip-Rip.**

Nincs vigabb kedélyű, mulattatóbb ember egész Szerdahelyen mint Egyed János. Tréfiáért mókáiért szerette a falu kicsinytől nagyig. Bárki meg is hoszá, elfeledteti azzal a bánatot, bút, mindenki megijult megkönnyebült kedélylyel hagyja ott Egyed János uram házáat. A mult télen is több tréfas történettel mulattatott bennünket, melyek közül néhányat leírok, hogy — ha úgy tetszik — más is mulasson rajtuk.

A köszívü ember és gyermeke.

Ez a szomorkás történet Budapesten esett meg. Egy elegáns külsejű ur a váci köruton sétálgatott, esinosan fölöltözött gyermekét tartva karján. Egy nagyobb kétemeles ház előtt megállott, a lehető legdurvább módon tette le a gyermeket a káz lépcsőre és morgóván szólt hozzá: — Menny most magad fel a lépcsőn, én többé nem kinlódom veled! A gyermek szende, könyörgő hangon felelte: — Kedves atyám, kérlek vigyél fel! Hisz tudod, mióta egy kocsi elgazolt és lábomat kitértém cem tudek menni. Több kíváncsi ember csoportosult az esedező gyermek és kegyetlen atya köré. Midőn halották a gyermek bánatos hangját midőn látták, mint néz az ő kék szemével zsarnok atyára, miként kulesolta imára a reszkető kezét... az ellenszenv morája hangzott végig a növekvő néptömegon.

De a köszívü ember nem is ügyelt a nép morgására.

— Lári lári!... Az nem igaz, hogy nem tudsz menni! Ha nem megy azonnal fel a lépcsőn, eldöngöleg mint egy kutyát!... Nos?!... Takarodj!

— De atyám!... Nem bírok menni!... Gyenge vagyok... lábam kitört...

— Merő hazugság! — és az atya teljes erejéből ütött a gyermekre ki egy jalkiáltással elajult. A nép türelme elfogyott... megbotránkozva nézte a kínos jelenetet...

— Ez az ön gyermeke? — kérdi tőle egy ur.

— Mi köze hozzá? — volt a lakonikus felelet.

— Igen bácsi, ő az én atyám — én vagyok az ő gyermeke... anyámat is megölte... most meg engem akar meggyilkolni!... Segítsen rajtam!... Kérem?

Az atya fogait vicsoritotta, szemei vad tűzben égtek... ökökre fogta kezét és még egy ütést akart az ártatlan gyermekre mérni de az ur, ki a gyermek partját fogta, visszatartá a felemelt kart.

Ha nem hagy fel azonnal brutális, lázító alávaló modorával akkor rendőrt hivatok és becsukatom.

Az atyát a szavak még nagyobb felindulásba hozták, irtozásos erőmegfeszítéssel szabadította ki karját az uréból... egy ügyes mozdulat... és — egy tör van a kezében.

— Jaj, elővette törét... megöl... mint anyámat... meggyilkol mindenki, kérem meneküljenek!.. Vigyázzanak!..

A nép ijedve hátrált a vérengző tigris elől. Két ur maradt csak ott, hogy a tehetetlen gyermeket oltalmába vegye.

— El kell zárni a gazembert!... Rendőrt hívjanak!

— Nos ha becsukatnak, legyen is oka, hogy miért teszik azt?

Es villámgyorsan — a nélkül, hogy megakadályozhatták volna — legnagyobb erejéből markolatik döfte a tör — gyermeke szívébe.

Egy velőtrázó sikoltás hallatszott... a gyermek még csak azt bírta mondani: „Meggyilkolt” aztán élettelenül terült el a földön... meghalt.

Az ujonnan idecsődült népszerevezetelen rohant a kegyetlen atyára... ez pedig könnyedén gnyos mosolylyal az ajkán, felveszi a holt gyermeket, leemeli kalapját és így szól:

— *Uram, hölgyeim, ez itt egy fababa, én pedig hírsz habeszelő vagyok.* És ha sikerült tréfiámat egy kis ajándékkal akarják megjutalmazni, igen szívesen veszem!... Tableau!!

Felelős szerkesztő: **Cs. Patotai Ákos.**

Nyiltér.*)

Egész selyem mintázott Fouardekat méterenként 85 krtól egész 4 ft 65 krig (mintegy 450 különböző aránylatban) megrendelt egyes öltönyökre, vagy egész végekben is szállít házhoz szállítva, postabér- és vámmentesen **Heineberg G.** (ca. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Mintak postafordulóval küldetnek Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 938-6

* Az e rovath közzétételéért nem vállal magára felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölést orvász, köszvény, tagzsugátás stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a t. cz. közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr., és a legtöbb gyógyszerárban kapható. 970 3-17

Csak horgonnyal valódi!

Szerkesztőség:

Magyar-utca 33. házszám

Idő intérendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentelen levelek csak ismert kezekből fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmú hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenként egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre ..... 5 frt — kr
Félévre ..... 2 „ 50 „
Negyedévre ..... 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak

Nyiltér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Kerületünk ünnepe.

Wlassics Gyula képviselő jelöltünknek városunkba történt megjelenése valóságos ünneppé tette e kerületre nézve január 17-ik napját.

A kerület szeretett képviselője kit száz és száz hozzá ragaszkodó választó polgár és Nagykanizsa várának szép nagy számmal vártak az indóháznál d. u. 2 órakor érkezett meg. Az indóház perronján a kibontott háromszíni lobogók alatt félkörben sorakoztak a tisztelgők, míg kívül az indóház előtt mintegy 100 koei és szán rendezkedett sorba, elől zászlókkal ellátott lovas bandérium paripái prúszkoltak.

A vonat megérkezéssel háromszoros »Éljen Wlassics Gyula« hangzött fel, mire a képviselő jelöthöz Babocsay György polgármester intézett, rövid üdvözlő szavakat kifejezve a kerület öröme, hogy annak jelles fia, hazaérkezett; Wlassics megköszönte a nem várt megtisztelést, és kijelenté, hogy alig várta, hogy kezét szoríthasson barátjaival.

A képviselőjelölt a polgármesterrel Gutman Vilmos kir. tanácsos díszes szánjára ült, a tisztelgők is a zászlókkal díszlő szánokban foglaltak helyet s a bandérium elől lovaglása mellett megindult a díszmenet, melyet bevonulása alatt az indóháztól egész a »Szarvas« vendéglőig két sort képező beláthatlan embertömeg éljenzett, míg a felbologozott házak ablakából a szép nem lebegtetette fehér kendője a szeretett férfi elébe, kinek nemcsak mély tudománya s lángesze hódítá meg e kerületet, hanem ritka tapintata s elegáns társalgási modora még a nőket is kortesekké tette.

A választók a »Szarvas« dísztermébe vonultak, a képviselő pedig az első emeleti lakásában néhány vezérferfi társaságában rövid ebédet tartott.

A »Szarvas« vendéglő nagyterme, ez alkalommal kicsinynek bizonyult, — a nem választók a karzatokat foglalták el, melyek úgy meg voltak tömve, hogy a leszakadástól kellett félni; a kis karzatot, melyen a program beszédet volt elmondandó Wlassics, a párt vezérferfiak és a sajtó képviselői foglalták el: a teremben a zászlók alatt több mint 1000 választó szorongott úgy, hogy egy almát nem lehetett volna köztük a földre ejteni.

Varga Lajos a szabadelvű párt fáradozója s oly sok érdemeket szerzett előzők a kis karzatot rövid szavakkal értesítvén a választókat, hogy a képviselő jelölt azonnal meg fog jelenni körükben, indítványozta, hogy Wlassicsnak a terembe leendő meghívására küldöttség menesszessék.

Varga Lajos így szól:

T. polgártársak! Azon örömdetes esemény folytán, hogy szeretett képviselőjelöltünk programbeszédjének megtartása végett körünkbe érkezett, nem csak a bevett szokásnak hódolok, de az iránta viseltető nagy tiszteletünknek óhajtok kifejezést adni, midőn indítványozom, hogy egy követség által hívjuk meg őt ide gyűlésünkbe a választók közé.

Ez időre a gyűlést felfüggesztem.

Az elküldöttek kíséretében belépett képviselő jelölt Varga Lajos párt elnök üdvözölte a nála megszokott nyomatékos beszéddel, melynek érez-hangja elhatott a terem legvégső sarkáig, s mely beszédében köszönetet mondván Wlassics Gyulának, hogy elfogadta a jelöltséget, felkérte, miszerint program beszédét elmondani sziveskedjék.

Beszédének több vonala ezek:

Kiemelve és nagyraecsisülve azon kiváló szerencsét, melyben szeretett képviselő jelöltünknek körünkben jövele által részesültünk: büszkeséget helyezek abba, hogy őt Önöknek bemutathatom. Isten hozta szeretett képviselőjelöltünket (Viharos éljenzés) és most milyen tisztelt képviselőjelöltünk és kedves barátom — hozzá fordulok.

Testveri kézzel és érzéssel nyújtottuk át az alkotmányos polgár legszebb és legértékesebb ajándékát a közbizalmat. A mily nagy igaz és lelkes volt érzelmének a nyilatkozása. Ép oly nagy lón, az öröm a megelégedés és boldogság érzete sziveinkben, hogy te azt benső szeretettel fogadtad s annak elnyerését nagy kiünne téssnek tekinted. Oly eredmény er, melyet mint vívmányi kell üdvözölnünk s melylyel szemben mindnyájan átérzünk abbeli kötelességünket, hogy a százlót melyet lelkesedésünk kibontott magasan hordozzuk és diadalra vezessük.

En a gyermekkori barátság melegevel, a férfikor igaz lelkesedéssel üdvözöllek s mondok köszönetet szives megjelenéséért.

Bizalommal és reménnyel eltelve nézek a jövőre s hiszem, hogy maholnap mint a nagykanizsai választó kerület képviselője fogod a szabadelvű párt sorait díszíteni, és én nemcsak városunknak mely eddigelé egyedül saját erejére támaszkodva, polgárainak lankadatlan szorgalma és alázatossága folytán küzdötte fel magát, de e kerületnek is, mely annyi érdekszálal fűződik városunkhoz, leszesz kulturális és anyagi érdeke istápolója, sőt hiszem, hogy oly viszony fejlődik köztünk mely a társadalmi béke és egyetértésnek összekötő kapusa lesz.

Légy üdvözölve körünkben és enged meg, hogy tisztelettel felkérjelek, miszerint a ki, fényes hírnevet, nemes jellemet és lángoló hazaféltésűd által lángra gyújtottad lelkesedésünket, megjelenésed és szeretetreméltóságod által meghódítottad sziveinket: gyujtsd meg elménkben is a tiszta látás takláját a politikai kérdésekről adandó nyilatkozatoddal, s légy szives elmondani program beszédedet.

A beszéd után felhangzott lelkes éljenzés lecsillapultával, siri csend lett a teremben s Wlassics elmondotta beszédét, melyet a legnagyobb figyelemmel hallgatott mindenki s közbe közbe, kitörő »Éljen« kiáltásokkal szakított meg a hallgatóság.

Wlassics programja beszéde.

Uraim. Tisztelt Polgártársak! Az első gondolat, mely ajkamba adja a szót, a legmélyebben érzett hála kifejezése.

Fogadják Tisztelt Polgártársaim összesen és egye-kint legelőször köszönetemet azért a kitüntetésért, melyél értékesbbet alkotmányos országban még a legérdemesebb polgárnak sem nyújthat a polgártársi elismerés.

A bizalom, melynek oly fényes nyilvánulását találkoztam ma, már régtől — mondhatnám — ifjuságom szeg napjaitól kísér engem.

Miként a kedvező széllel a tenger hullamai közt járó hajó vitorláit dagasztja: úgy kísér és emel engem folytonosan életem pályáján az én polgártársaim bizalma, kegyessége, szeretete. Önök között nevelkedtem. Itt életem át a legszebb, legönzetlenebb kornak az ifjuságnak édesalmait. Itt oltották keblembe a munka és kötelesség csüggedetlen szeretetét. Itt érlelődtem férfivá. Itt alkottam meg eszményeimet a melyek nélkül úgy a köz- mint a magánélet sávr. Itt találkoztam én mindig buzditással, jóakarattal, érdemeimet messze tuhaladó elismeréssel.

Visszont én a távorban is hűen őriztem lelkeimben a vérség szent köteleket, mely engem ehhez a földhöz csatol. Az Önök öröme az én egyeds öröömöm, az Önök bánata az én egyeds bánatom.

Ime a gyökér, melyből azok az árszak sarjadzanak, a melyek minket aranykapocsnál szilárdabban fűznek össze s a melyek — nem érem Istenemtől. — meglazulni nem fognak soha.

Ime magyarázata annak, miért ért engem, az igénytelen közharcost Magyarország egyik legnépesebb és legintelligensebb választókerületének bizalma.

S most engedjek meg, hogy ebből a bizalomból folyó első kötelességem teljesítéséhez fogjak és előadj-m T. Polgártársaim előtt politikai nézeteimet — letegyem Önök előtt politikai hitvallásomat.

Mióta közügyekről gondolkozni és ítélni tanultam, politikai Alettem a szabadelvűség volt. Politikai gondolkodásomnak ezt az alapirányát szűb meggyém Deak Ferenc meggyének hagyományaképen itt ezen a helyen a munkás demokratia e tiszteletreméltó központján apáinktól sajátítottam el.

Ezért az én szabadelvűségem nem az a cillag polgáriás doctrinár szabadelvűség, mely az egész világra szóló tantételeket állít fel, melynek halvány a dogma és ennek alárendeli a nemzet egyéni sajátságait, ennek perzsgó életét, talán nagy történelmi küldetését.

Nem! Az ilyen politikai tankönyv szerint megfogalmazott pusztán az elvont logika segítségével szélsőség volt szabadelvűség nem az én politikai életelvem.

Az én szabadelvűségem az a magyar, hagyományyszerű, a történelem szelleme által megszentelt szabadelvűség, a mely mint a magyar alkotmány alapvonása megtéremtette s hazát, lentartotta annyi balsors között és ennek a századnak is nagy újja születési korszakát jellemzi. Az a szabadelvűség, a melynek vezéreszilaga a magyar politika nemzet felvirágzása.

Ez tehát nem valami homályos doctrinár fogalom. Fényes világításba helyezi azt a történelmi háttér is. Nem is ma kell ezt felállítani és új éllul kitűzni. Minden gondolkozó magyar honpolgár tudja érzni, hogy ez a mi államalkotó és államfenntartó erő. Apáink legdicsebb öröksége. Nekünk csak a folytonosságot kell méltóan képviselni. Szabadelvűségünket ehhez a szent hagyományhoz híven nem a vakmerő-felforgatásban hanem a cultura fejlődésével összhangban álló

korszerek reformok mérséklettel párosult bátor egymásutánjában kell keresnünk és találnunk. A mennyire erősítjük egyoldalról a kormányhatalmat — a mely nélkül az államkormány nemzeti küldetésünket meg nem valósíthatja, — oly mérvben terjesszük ki más oldalról a polgári és politikai szabadság jogokat.

Rajtunk a sor, hogy a magyar szabadelvű hagyományok szelleméhez méltók legyenek e nemzedék alkotásai úgy az államban és vallásban mint a társadalomban.

Teljes határozottsággal teszem tehát a hitvallást, hogy *politikai uralkodó elem, a hagyományos magyar szabadelvűség leendő.*

Miként vének ennek az alap irányomnak a legközelebbi jövőben megfelelni — szíves engedelmükkel ennek szentelen beszédem hátralevő részét.

Mielőtt azonban a törvényhozási megoldásra váró néhány több kérdésre térnék át: legyen szabad a törvényhozás egyik lényezőjének, az országgyűlésnek pártjairól néhány észrevételt tennem.

Nem kell mondanom, hogy teljes tisztelettel a más politikai pártokon átlók irányában, de férfias őszinteséggel mondom el nézetemet.

Alkotmányos ország politikai életének fejlődésére semmi sem bír oly áldásos betolyással, mint az egészséges pártalakulás. Nem mondhatnám, hogy oly szerencsések volnánk ebben a tekintetben, mint pl. Anglia a hol a legközelebbi actualis kérdések közül csoportosuló Tory és Whig párt szokta egymást felváltani. Hol a politikai váltogazdaság ennek minden előnyeivel érezhető.

Nálunk a pártalakulás egészséges, fejlődése nézetem szerint több akadályba ütközik.

Az első akadály az, hogy az Ausztriával tenálj kapcsolat közjogi rendezésének módja képez egyirányban a pártok között határvonalat.

Következésképpen a legközelebbi országgyűlés napi rendjénem nem levő kérdések, osztja szét a pártokat.

Viszonyaink között csak egy esetben volna indokolt napi rendje hozni a kiegyezést.

Akkor ha be lenne bizonyítva, hogy hazánk a fennálló kapcsolat jelenlegi rendezése mellett fejlődésben van megakasztva, hogy a nemzet léteje megátáradva. Ily esetben nem lenne szabad visszaretenni még nagy áldozatok árán sem a közjogi kérdés előtérbe állításától. Mert a nemzet léte mindenképp!

De az utolsó 25 év története megmutatta, hogy Magyarország e megye nagy szülőjének, a haza hőlcének névhez illedő közjogi alkotás alapján, oly hatalmas, virágzó és független államra fejlődhetett, a minő imádozt hazánk tényleg három század óta nem volt. Tenyek bizonyítják, hogy belpolitikai életünkben a magyar államszervezésnek mi sem áll utjában. Állam háztartásunkban a pénzügyi egyensúlyt helyreállíthattuk. Belpolitikai igazgatásunk egyetlen egy ágában sem tapasztalhatjuk, hogy önálló fejlődésünket, intézményeink magyarságát a közjogi alap csak feszélyezné is. Társadalmunk, tudományos életünk kulturánk valóban nemzeti jellegű, fejlődésében az 1867. XII. tc. sohasem akadály.

A nemzet, ily fejlődési szakában napirendre hozni a közjogi kérdést egyértelmű a nemzet fejlődésének megakasztásával. Egyértelmű az intenzív politikai munkásság szünetelésével — nem is szólva arról hogy az európai helyzet mást követelt most tőlünk, mint hogy a personal unió vagy a red unió harcában mericsük ki erőnkét.

A másik hátránya a közjogi pártalakulásnak az, hogy teljesen heterogen elemek szerveződnek egy pártba. Nem mondom meglepőt, sem újat — maguk függetlenségi barátaink sem tagadták soha — hogy partjukon a legosdibb conservatismus a legutolsó radicalismussal találkozik. De nem tartom szerencsésnek a törvényhozási megoldásra váró nagy feladatok sikere szempontjából azt sem, hogy a kiegyezési alapon álló szabadelvű párt mellett ugyanazon alapon álló oly ellenzéki párt szervezkedett, mely minden nagy belpolitikai kérdésben — a lényegét és nem a választási kampagn tulzástait értem — megegyez a kabinetet támogató párttal. A külsőségek inkább az elvek mesterséges legközelebbi kisse szubjektív természetű kihagyásai. Néhány képzelt, de a valódi világban elmosódó árnyalat képezi a választalakat.

Bizonyos üvegházi erőltet, apolási és növesztési módszer jellemzi a pártot. És azért — dacára a pártion hely foglaló nagy parlamentáris tehetőségekné — a magyar közvélemény e művészi és mesterségesen kifaragott alapra helyezett pártot a legletszövegebb jelszavak dacára élet-

erős, a nemzet szívében és gondolkodásában gyökerező pártul elismerni nem tudja ő, mert megszokta, hogy természetes erőtel duzzadó évi különbségek bírnak pártelválasztó tulajdonságokkal.

En úgy vagyok meggyőződve, hogy most, midőn a magyar nemzet egész jövője attól függ, mennyire tudjuk a megyar jog és cultur államot kiépíteni, oly idők következtek Magyarországra a melyekben több haszna volna az országnak abból, ha a pártok arra helyeznék inkább a súlypontot, miben egyezünk mint arra, hogy miben különbözünk. Arról van most szó, hogy a nagy megpróbáltatások idején egy minden ízében teljesen kész nyugat európai magyar nemzeti állam álljon a művelő világ ítélszéké előtt. Nemcsak felfegyverzett, de a modern nemzetilek biztosítékaival felvértezett erős magyar állam. Enagy feladatok elérésére az országgyűlésnek igazi nagy nemzeti munkateleppé kellene alakulnia, hol állami feladataink sikerének nem a pártszenevedély tesz szolgálatot, hanem az erőnek, a tudásnak és szakértelemnek a párt szenevedélytől felszabadult nemes versenye.

A szabadelvű párt megmutatta, hogy a reformkorszak feladatait átért és a munkához komolyan hozzá is látott, kipróbált vezére, a talentumok miniszteriuma, a párt által elért több nagyeredmény elég biztosítékot nyújtanak arra, hogy a szabadelvű párt a jövő nagy feladatait és teljes sikerrel fogja megoldani. — Ebben a reményben csatlakozom a párthoz és kívánom szolgálai esekély erőm és tehetségem sserint a nemzeti reform munka feladatait.

A pártok állásáról szóva, nem mulaszthatom el abbéli reményemet kifejezni, hogy a jövő országgyűlésben küzdelmeinkben nem használunk más eszközt, mint a parlamentarismus eszközeit. Uraim! nem hihetem el, hogy magyar hazafiak rendszerrel emeljük az obstructiót. Hogy ugy elleletkezzenek megakadályozzák, hogy a parlament kisebbség zsarnokságának meghonosításával tönkre tegyék parlamentarismusunkat. — Hogy öntudatlanul szolgálják az anarchiát vagy az absolutismus — meri csak e két eredmény lehet annak ha a kisebbség a többség akaratanak érvényesítését obstructióval megakadályozza. Angliával együtt a mi hazánk a két legújabb alkotmányos állam. A nagy államoknak az extravagantiákban is több szabad. De nekünk minden erőnk legdeagabb kincünk, büszkeségünk a mi elismert alkotmányos érzésünk, parlamentaris jó hírnevünk. Ne szenevedeleljünk meg dicsőségünk templomait! Ne romboljunk össze alkotmányunk alapkövét!

Attérve a belpolitika terére legyen szabad röviden jelezni az irányt, a melyet követni ohajtok.

Az államháztartásban a pénzügyi egyensúly helyreállítatvan, elérkezett a nagyobb reformok ideje. Rendezve lévén a pénzügy az ismert jelszó szerint immár „lehet csinálni jó politikát”. De azért nem szabad olyigényekkel telelőpünk, a melyek az egyensúlyt megzavarhatják.

Visszont az állami fejlődés követelte oly hasznos-beruházások a melyeket épen a legszélyesebb takarékoság követel, viszaradiunk neuszabad.

Hála Isten oly pénzügyminiszterünk van, a ki széles államférfiúi látókörét minden budget tételbe beviszi és ebben az országban senki sem áll nála távolabb a szükkeblő fiscalis felfogástól és attól a mechanikai takarekosagától, melynek csak egy eredménye szokott lenni, hogy nagy államéredkeket kockáztat. — Nyugodtak lehetünk abban az irányban is, hogy a valuta rendezésre minden előkészület megtörténik és bizonyára, mihielyt a kellő aranykészlet meglez, a legalkalmasabb európai constellatiót fogja pénzügyminiszterünk erre a nagyfontosságú közgazdasági művelekre kihasználni.

A kereskedelmi, közlekedésügyi és ipari politika szintén oly férfiu kezében van, a kinek neve egész programm.

A magam részéről a szabad kereskedelmi és forgalmi politika híve vagyok. De tudom, hogy a nemzetközi viszonyok hatása alól kar nélkül egy állam sem szigetelheti el magát. Örömmel üdvözölhetjük a szerző létes kereskedelmi politikát, — mert ez jelentékeny közgazdasági vívmány és ugy gabonánk, mint szarvasmarha kivitelünkre is örvedetes lendületet jelent.

A magánvasutak államosításával a magyar közgazdasági politika lehatalmasabb eszközének jutott birtokába. Mindent el kell követnünk, hogy az államosítást a kormány és törvényhozás tovább teljesse és végre a mi meggyünk, a mi kerülletünk is előzhesse azokat a személyi és áruforgalmi előnyöket, a melyeket más vidékek a magánvasutak államosításából máris régen élveznek.

Az ipar politika terén át teendő az, hogy ama föltételek birtokába jussunk, a melyek a magyar ipar igazi felvirágzásra vezetnek.

Virágzó ipar nélkül a magyar állam közgazdasági élote az időjárás szeszélyének van kiszolgáltatva — mert csaknem minden erő forrása a földmivelésben van.

A földmivelés terén egyébiránt szintén az eddiginél nagyobb arányú kezdeményezésre van szükség. Sajánszerű agriculur állam vagyunk, magában a parlamentben annyi kiváló földbirtokos ül és talan a legkevésbé eszmecserének tárgyat épen a földmivelési kérdések képezik. Néha fél óra alatti vége van a földmivelési tárca budget-tárgyalásának.

E terén a magam részéről különösen sürgetni fogom a mezői rendőri törvény megalkotását.

Az egyházi és vallási kérdésekben a vallási béke sérletlensége lévén alapelvem, az állam és egyház közötti legjobb egyetértés mellett fogok küzdeni. Erre a legjobb mód, ha minden vallás máltányos érdeke kielégést nyer, az állam pedig a legnagyobb erkölcsi kincs a vallás és teiktismereti szabadság eszényi világába nem avatkozik.

Nem kerültek el figyelmemet azok a viszásságok, a melyek a párbér, congrua és kegyuraság kérdéseiben felmerülnek. Ezeknek máltányos és igazságos reformját sürgetni kívánó kötelességemül ismerem.

Attérve már most azokra a teendőkre, a melyek kell, hogy a jövő országgyűlésnek mintegy signaturáját, jellegét alkossák. Ertem a közgazgatási és az igazságügyi reformot.

A jelen kabinet e két irányú reformot tűzte feladatául.

Megjegyzem, ha én közgazgatási reformról szólok, nemcsak a vármegyei közgazgatási rendezését értem. Ez csak egy láncszem abban a sorozatban, a melyet a közgazgatási reform gyűneve politikai életünkben képvisel. Különösen csak egy részlet az a kérdés, hogy választással vagy kinevezéssel töltjük-e be a joghatósággal bíró állásokat. Elvileg ebben a kérdésben a lérvényhozás már döntött. Ugy a választás, mint a kinevezés csak eszköz. A lényeg az, hogy jó tisztviselők legyenek.

Olyan tisztviselők, kik nemcsak burekraták, irdavezetők, hanem a népi igaz atyjai. A kik a kellő skaktudománnyal és tapasztalattal bírnak. A kik törvény és rendelet szerint járnak el és nem kivételekkel kormányoznak.

Nem lehet feladatón a választási vagy kinevezési rendszer előnyeit és hátrányait fejtegetni. Csak azt akarom es ezt szükséges is kiemelnem, hogy én a kinevezési rendszer fogatom el, de csak ugy, ha intézményszerű biztosítékokat állít fel a törvényhozás arra nézve, hogy életelés megyei eszleg járási önkormányzat pezsgő léte veszi körül a kinevezett hivatalnokot. — Olyan önkormányzat a mely hivatra lesz a kinevezett hivatalnokot ellenőrizni, felelősségre vonását kezdeményezni és egyuttal befolyjni az ügyek menetébe is.

Életerős önkormányzati élet nélkül én is cszedelemnek tartandó a kinevezést. Es épen ezért kíváló gondot fogok arra fordítani, hogy az önkormányzat minden biztosítékát fenalítsa a törvényhozás.

Kiváló súlyt helyeznék arra, hogy a tisztviselők jogviszonyai akkép rendeztessenek, hogy a kinevezett, hivatalnok ne vádjon pusztá eszközöz a kormánynak, hanem az államkormányt eljogulatlan végrehajtója legyen. Hatalmas biztosíték leud a közgazgatási bíróság is.

A közgazgatási és közjogi sérelmeket kell, hogy bírói forumuk legyen. A kérdés nehéz es szöveteényes — de a megoldása már tovább el nem halasztható.

A vármegyei közgazgatási rendezésénél még fontosabb nézetem szerint a helyes községi rendezés es a városi törvényhatóságok reformja. A község áll hozzánk legközelebb. Legtávolabb a megye, ennél közelebb a járas.

Eljárjuk, de el is várhatjuk, hogy oly kormány javaslatokkal fogunk e terén találkozni, a melyek a községi önkormányzat minden igényt kielégítik. A melyek életképes, pezsgő községi életet teremtenek. A melyek a városi élet felvirágzására vezetnek. Athentől és Rómától kezdve a mai napig a cultura gyupontjai a városok voltak. Magyarország jövő nagysága, cultura emelkedetése városai életének a polgári értékek fejlődésének arányától függ. A városoknak má már nálunk kiváló feladat jutott a magyar nemzeti politika szolgáltatásban. Magyarország edő bástyái alakultak a városok.

Mily lélekemelő a városok magyarra fejlődésének története? Kezdetben idegenek voltak a városok polgárai. Többnyire német városok utánzott királdtság levelei és jogkönyvei, idegen szokások és erkölcsök voltak a városi élet tényezői. Ma a magyarság büszke városa. Ilyeneké alakulnak még a legnagyobb nemzetiségi vármegyékben is. A városi életet fejleszteti, izmosítja minden magyar kormányának, az egész magyar társadalomnak vissza-utasíthatatlan kötelessége. Különösen ha a rendszerre kerül a sor, nem szabad *shablonok, egyenlő elbánság kedvéért* elerőltetni azokat a városokat, amelyek az ország határszélén keletkezve valódi végvárosai a magyar államnak. Missió telepei a magyar nemzeti államemlékének! Ezért külön tekinteteket érdemelnek.

Még sok egyéb teendő is van a közigazgatás területén különösen a *gyámügyi és gondnoksági ügyek rendezése* — de ha az általam felöröklött időjárom a legközelebbi országgyűlés ügy becsületesen teljesítette kötelességét.

Legutóbb hagytam, a mirói hajlamom, tanulmányaim és különböző hivatás körben teljesített szerezni működésem alapján tan már előbb kellett volna szólnom. Ertem az igazságszügyi politikát.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy az igen tisztelt igazságszűgyminiszter urnak nagyszabású reform programját céltudatos conceptióját olyannak tekintem, a mely igen helyesen hosszú időre elénk szabja a teendőket. A mai alkalom és beszédem általános kerete igazságszűgyi politikánk részletes megbeszélését meg nem engedi. Csak néhány szempontot emelek ki. Először is helyeslem az igazságszűgyminiszter urnak a reformok egymás utánjában kitűzött sorrendi politikáját.

Hejyeslem, hogy a sorozat első lépcsőjén a bírói szervezet kiépítése képezte, z ez a dolgok természetes rendje. Előbb atkalmassá kell tenni a bíró, szervezeti a perjogi reformokra — ezek azután következhetnek. — Előbb a házi alkalmassá kell berendezni, hogy abban kényelmesen lakhassunk.

A jövő országgyűlés igazságszűgyi főteendője tehát az alaki jogi reform lesz. Ugy a fővádi, mint a polgári eljárás terén óhajtom, hogy a teljes szeres reformot vígyék keresztül.

A büntető törvény novellája és a büntetőjogi reform szintén a legközelebbi országgyűlést fogja foglalkoztatni, Idejét látom annak is, hogy az ügyvédi rendtartásról szóló törvényt egy alapjában új törvény váltsa fel. Gy törvény mely igazi autonómiát ad, mely a kar tekintélyét, igazság-szolgáltatási és társadalmi állásának színvonalát emeli. Erre egyébiránt a leghatásosabb tényező maga a perjogi reform a szobéliség és közéletesség leendő. A magánjogi codificatio terén a jövő országgyűlés feladatául az igazságszűgyminiszter legutolsó pozsonyi beszédében a család és örökjog nevelkedését jelelte meg. Habár az egész codex hiánya mélyen érezhető, de egy sem inkább mint a család az örökjog bizonytalansága!

Ime főbb vonásokban a teendők és az irány, melyet követni óhajtok. Itéljék meg t. Polgártársaim, hazafias itéletük előtt mely tisztelettel hajlok meg.

S most szívem legbensőbb érzelme késztet arra, hogy a mely gondolat az első szót adta ebben a teremben akjarmra, ugyanaz a gondolat szalga záró szavamat is.

Legyen ez mély halála e kerület hű fiának polgártársai, földijei, barátjai, testvérei megtisztelő bizalmáért.

Barmi legyen T. uraim küzdelmünk eredményeként a kitüntetés ily fényes nyilvánulása önmagában életem legfőbb öröme, büszkesége leendő.

Ha pedig küzdelmünk diadal koszorúja ebben a reám néve ünnepélyes pillanatban fogadom, hogy képviselő állásomban kizárólag csak egy személyes érdeket ismerek és ez az, hogy hazám és kerületem érdekében lelkiismeretesen, becsületesen híven megtegyek mindent, a mit Isten tudnom engedett. — (Szűnő nem akaró éljenzés).

Szűnni nem akaró éljenzés követte e valóban classicus és lelkesítő beszédet; mikor pedig a lelkesedés kitörésének hangja elhangzott, a választók körében egy székre felemelkedve Györffy János ügyvéd, következő beszéddel köszöntö meg a választók nevében az elmondott program beszédet:

Mikor a nagy-kanizsai választókerület szabadelvi pártja önnek a képviselőjelöltséget felajánlotta a bizalom, a szeretet, a ragaszkodás

őszinte érzelmei vezérelték elhatározását. Ez a buzgalom ez a szeretet és őszinte ragaszkodás nem a választási mozgalom rogtánzóit hevében született, az sokkal régebb keletű. Viasza nyulnak ennek a bizalomnak és szeretetnek gyökerei a távollabbi múltba a midőn még közöltünk e kerületben elte gyermekéveit. A gyermekek után a viruló ifju kor derült évei következtek s a mosolygó gyermekre ifjúvá kövolyodva távozott körünkől a művészet és tudomány központjába.

A nagytrőró iju lángelke és szellemi ereje első helyet küzdött ki magának az ország első tudósi között s a mi szeretetünk mellett a büszkeség is kifejlődött lelkünkben gyermek kori barátunk iránt mert azt munkának tartottuk.

Ezekkel az érzelmeikkel hoztuk ma vissza Önt diadal menet élén városunkba hogy a miként miénk volt a múltban a magunkénak mondhasunk a jövőben is.

Fogadjá köszönetünket mélyen tisztelt hazafi, hogy a miként mi-nem tévesztettük Önt szemünk, ugy Ön nem feledkezett meg mi róluak.

Mi azt a kitüntetés szántak önnek a mi a haza polgáranak polgártársaitól a legnagyobb a törvényhozó polgár koronáját. Köszönjük, hogy ezt elítogadta, körünkben személyesen megjelent és politikai nézeteit előttünk kifejtési szíveskedett.

Az előtűnt most előadott politikai nézetei a mi politikai meggyőződésünkkel és helyeslésünkkel is találkoztak, az ön által hangoztatott elvekből teljes bizalom helyezünk s midőn ezt a választó közönség nevében kifejezném rz ünnepeles pillanatban a választó közönség ismételt köszönetét azzal az őszinte kívánsággal végzem hogy azt a zászlót, melyet önnek nevével kitűztünk, mely alá még eddig a választókerület választói pártkülönbség nélkül sorakoztak a választás napján a győzelem dicőségétől körül sugározva vehesse át kezébe s mi azzal a felkiáltással nyujthassuk éljen *Wlassics Gyula* a mi országgyűlési képviselőnk.

A képviselő jelölt meglatottan köszönte meg a bizalmat s a választók háromszoros éljenzése között elhagyta a termet.

A választók szét oszlottak, s este fél 8 óráig a város különböző részeiben hangzott fel az éljenzés.

Este 8 órakor a Szarvas vendéglőben 300 terítékű banket volt, melyen a város és kerület választói vetek részt.

A negyedik fogadásán *Babochay György* polgármester a Felsőge a királyra emelt poharat, első sorban tartván kötelességének megemlékezni Magyarország koronás apostoli királyáról, kinek minden magyar szívből kíván hosszú uralkodói életet. A pohár köszöntőt a jelen voltak állva hallgatták végig s annak befejezésénél háromszor éljenzték meg a királyt

Most *Bentsik Ferencz* ügyvéd emelt szót:

T. Uraim!

Romában hajdan az volt a szokás, hogy a ki consulságra vágyott annak magára kellett öntenie az alázatoság köpönyegét, meg kellett jelennie a forumon, és felhordva a saját érdekeit, kitarva a haza szolgálatában az ellenség-től kapott sebeit, kérnie kellett a polgárságot, hogy szavazzanak rá.

Ezer szernecse az összes képviselőjelöltek érdekében, hogy e szokás a képviselőválasztások idején nálunk ma minczen divatban.

Az összes jelöltek kivétel nélkül zavarban volnának. A legtöbb természetesen azért, mert nem tudnak, hogy honnan vegyék az érdemeiket felsoroljanak, mások azért, mert a saját érdemeivel eldicsekedni, a mi korunkban sokan nem tarják a jó ízléssel összeférőnek.

Azt azonban tűrnie kell a valóban érdemes jelöltnak is, hogy párthívei alkalma után az ő érdemeivel előhozakodjanak. Ezért kell most a mi t. jelöltünknek is elszenvednie az én felszólalásomat.

Mielőtt azonban felszólalásom tulajdonképeni tárgyára áttérnék, bocsánatot kell kérnem, ha önkögy italálják, hogy mai felszólalásom nem üti meg az ünnepély méltóságának megfelelő mértéket, de ezek az ellenzéki hírlapok engem felültettek: Annýit szidták a kormányt a teli

választások kegyetlenségéért, hogy én szentül meg voltam győződve hogy a Déli vasut, melyet a mi szeretett képviselőjelöltünk mai program-bebeszédében jól megképzásott, be fog havasni, és én csak mához egyhetre fogok abban a szerencsés helyzetben lehetni, hogy képviselőjelöltűnket felköszöntlessem.

Miután azonban az történt meg, hát elfogom mondani azt, a mit szívemben igazán érzek, ugy a hogy tudom.

Arról a t. uraim, hogy a mi szeretett jelöltünk már t. n. l. korában büszkesége volt társainak szemfénye tanárainak, hogy egyetemi éve alatt társai benné a hivatásának magaslatára feltörő jógást, tanárai a jövődö colégarát szemlélték, hogy az igazságszűgyi miniszteriumban és az ügyési korban előtűtött hivatalos működése alatt nem csak a kötelességet végezte buzgón, hanem emellett folytonosan gyűjtött kutatót, tanult szélesítette szemének látóhatárát, s tevékeny részt véve a törvény előkészítő bizottságokban, előkészítette a saját jövődö nagyságának is az alapját, s hogy ifju korában elérte azt a mértéket, — jeles ugyan de kisebb káibérbet tevétségek — egy egész emberéletén keresztül küzdekedni hiába, hogy t. i. irodalmi érdemeinek elismeréséül a tudományos akademiák megválasztotta tagjának, s a budapesti m. kir. tudomány egyetem büntetőjogi tanszékére kineveztetett tanárnak. — ezekről t. uraim nem beszélek.

Ezek ugyan az ő diszei, érdemei, melyek őt arra, hogy e kerület képviselője legyen, kiválóképen kvalifikálják, de ezekről én nem beszélek, mert ezeket önkö kik jelöltünk életének különböző phaszait velem együtt ezer figyelemmel kísérik, ugyis nagyon jól tudják.

Felszólalásomat tehát tulajdonképen csak ott kezdem, hogy hitem szerint kerületünk nagynevű régen elhunyt, de azért felejtethetlen emlékü volt képviselőjét: *Csengery Antalnak*, e kerület képviselői székében méltóbb utódá senki nem lehet, mint a mi t. jelöltünk a ki annak oldalánál növe, annak fejköltö gondolkodását irányának nemes szabadelvűségét örökölve lép ki a politikai életmezéjére.

Az ő munkáját, az ő szépen kezdett sikerrel folytatott, de bevezetetlen munkáját e kerület haladásának előmozdítása érdekében buzgóbb kezekre, hívebb munkásra bizni nem lehet mint ő rá, a ki e kerület iránti szeretetét az anyatejjel szivta, s bárhol járt, folyton apolta, s híven megőrizve ma is kebelében hordja.

Biztosabb zálogot mint képviselő arra, hogy önzést, saját érdeket nem ismerve, és semmiféle partialis érdeknek a nemzet nagy érdekeit alig nem rendelve látar jog haladni a nemzet szolgálatában azon az uton, melyet lelkiismerete neki kötelesség gyanúat kijelöl, nekünk senki nem nyujthat, mint ő, a ki hazaszeretettel tisztá jellemet, európai műveltséggel erős nemzeti érzéket egyesítve tud is lelkesülni, akar is, tud is munkálni, akar is, azért, és csakis azért, a mire e nemzetnek törekednie kell.

Biztosabb zálogot, mint képviselő arra, hogy a hol a nemzet nagy érdekei megengedik néha, hogy a kerület érdekei is kielégítést nyerjenek ott szive feldobog, lelke tette büzdül törekvéseink mellett; nekünk senki nem nyujthat, mint ő, a ki közülünk emelkedett ki, a ki kezében a munka tegyverével, szívében a tudományok lángoló szeretetével, agyában a tegyelmezett elme világosságával és rendszeretével, lelkében a soba nem hátráló kötelesség érzett szigorú pontosságával, e helyről szállt fel az életporos országútján az ismeretlenség homályából, a köz-és társadalmi élet magaslatára.

Mint ifju hagyta e helyet munkára készen; lelkében magas szárnyalású reményeinek kite-szített vitorláival, szívében munkája ósztónéül; az irányunkban érzett szeretetének melegével. S mint férfi tert ma vissza, magához láncolva a sikert, magával hozva a kiváló jogtudós európai híret, s híven őrizve munkája ósztónét; keblékek irányunkban táplált szeretetét.

Fejét irodalmi babérok övezik. Szavainak súlyát bárhol emelje fel, tartalmigazdaságukon kívül tudós társasági tagságának és egyetemi tanárságának tekintélye emelik. Ily férfira van szükség a hazának, a parlamentnek e kerületnek! — Ily férfira méltó disze a parlamentnek, jogos büszkesége kerületének, a mely őt küldi!

Azért midőn örömmel üdvözölöm őt, hogy kérelmünkre szellemének gazdag kincsait, nagy munkárejét, és ragyogó ékesszólását a jövő országgyűlés feladatainak meg oldására a mi

korzerű reformok mérséklettel párosult bátor egymásutánjában kell keresnünk és találnunk. A mennyire erősítjük egyoldalról a kormányha talimat — a mely nélkül az államkormány nemzeti küldetésünket meg nem valósíthatja, — oly mértékben terjesztjük ki más oldalról a polgári és politikai szabadság jogjait.

Rajtunk a sor, hogy a magyar szabadelvű hagyományok szelleméhez méltóan legyenek e nemzedék alkotásai úgy az államban és vallásban mint a családban.

Teljes határozottsággal teszem tehát a hitvallást, hogy politikai uralkodó elem, a hagyományos magyar szabadelvűség leendő.

Miként vélekednek ennek az alap irányomnak a legközelebb jövőben megteletni — szíves engedelmükkel ennek szenteltem beszédem hátralevő részét.

Mielőtt azonban törvényhozási megindulástól néhány több kérdésre térnék át: legyen szabad a törvényhozás egyik lényezőjének, az országgyűlésnek pártjairól néhány észrevételt tennem.

Nem kell meandónom, hogy teljes tisztelettel a más politikai pártokon által irányában, de férfias bizalmasan megmondom elnézetemet.

Alkotmányos ország politikai életének fejlődésére semmi sem bír oly áldásos befolyással, mint az egészséges pártalakulás. Nem mondhatnám, hogy oly szerencsések volnánk ebben a tekintetben, mint pl. Anglia a hol a legközelebbi aktuális kérdések közül csoportosuló tory és whig párt szokta egymást felváltani. Hol a politikai váltogathatóság ennek minden előnyeivel érezhető.

Nalunk a pártalakulás egészséges, fejlődés nézetem szerint több akadályba ütközik.

Az első akadály az, hogy az Ausztriával lenállo kapcsolat közjogi rendezésének módja képez egyirányban a pártok között határvonalat.

Következőleg a legközelebbi országgyűlés napi rendjén nem levő kérdés, osztja szét a pártokat.

Viszonyaink között csak egy esetben volna indokolt napi rendje hozni a kiegyezést.

Akkor ha be lenne bizonyítva, hogy hazánk a fennálló kapcsolat jelenlegi rendezése mellett fejlődésben van megakasztva, hogy a nemzet életereje van megtámadva. Ily esetben nem lenne szabad visszarettenni még nagy áldozatok árán sem a közjogi kérdés előterbe állításától. Mert a nemzet élete mindenképpen!

De az utolsó 25 év története megmutatta, hogy Magyarország e megye nagy szűböljének, a hazabölcsönök névhez tűződő közjogi alkotás alapján, oly hatalmas, virágzó és független államra fejlődhetett, a minő imádkozt hazánk tényeg három század óta nem volt. Tenek bizonyítják, hogy belpolitikai életünkben a magyar államiságme kré-nyesülésének mi sem áll utjában. Állam háztartásunkban a pénzügyi egyensúlyt helyreállíthatjuk.

Belpolitikai igazgatásunk egyetlen egy ágában sem tapasztalhatjuk, hogy önálló fejlődésünket, intézményeink magyarságát a közjogi alap csak feszélyezné is. Tarsadalmunk, tudományos életünk kulturánk valóban nemzeti jellegű, fejlődésében az 1867. XII. tc. sohasem akadály.

A nemzet, ily fejlődési szakában napirendre hozni a közjogi kérdést egyértelmű a nemzet fejlődésének megakasztásával. Egyértelmű az intenzív politikai munkásság születésével — nem is szólva arról hogy az európai helyzet mást követelt most tőlünk, mint hogy a personal unió vagy a redl unió harcában mericsük ki erőnk.

A másik hátránya a közjogi pártalakulásnak az, hogy teljesen heterogen elemek szerveződnek egy pártra: Nem mondok meglepőt, sem újat — maguk függetlenségü barátaink sem tagadtak soha — hogy partjukon a legosibb konservativismus a legutóbb radicalismussal találkozik. De nem tartom szerencsésnek a törvényhozási megoldásra váró nagy feladatok sikere szempontjából azt sem, hogy a kiegyezési alapon álló szabadelvű párt mellett ugyanazon alapon álló oly ellenzéki párt szervezkedett, mely minden nagy belpolitikai kérdésrenévre — a lényegét és nem a választási campaign túlságait értem — megegyez a cabinetet támogató párttal. A külfölmségek inkább az elvek mesterházas legközelebb szór kisse szubjektív természetű kihagyásait. Néhány képzelt, de a valódi világban elmosódó árnyalat képezi a választalakat.

Bizonyos üvegházi erőltett, apóliasi és növesztési módszer jellemzi a pártot. És azért — dacára a pártion helyt foglaló nagy parlamentáris tehetőségnek — a magyar közvélemény e művészi-párt és mesterségesen kifarragott alapra helyezett pártot a legtehetősebb jelzavok dacára élet-

erős, a nemzet szívében és gondolkozásában gyökerező pártul elismerni nem tudja ő, mert megszokta, hogy természetes erőtlő duzzadó élei különbözőségek bírnak pártéldásztól tulajdonságokkal.

En ugy vagyok meggyőződve, hogy most, midőn a magyar nemzet egész jövője attól függ, mennyire tudjuk a magyar jog és cultur államot kiépíteni, — oly idők következnek Magyarországra a melyekben több haszna volna az országnak abból, ha a pártok arra helyeznék inkább a súlypontot, miben egyezünk mint arra, hogy miben különbözünk. Arról van most szó, hogy a nagy megpróbáltatások idején egy minden ízében teljesen kész nyugat európai magyar nemzeti állam álljon a művelő világ ítélőszéke előtt. Nemcsak feltegyezt, de a modern nemzetilett biztosítékait feltekezett erős magyar állam. Enagy feladatok elérésére az országgyűlésnek igazi nagy nemzeti munkaleteppé kelléne alakulnia, hol állami feladatának sikerének nem a pártszervevény tesz szolgálatot, hanem az erőnek, a tudásnak és szakértelemnek a párt szellemétől felszabadult nemes versenye.

A szabadelvű párt megmutatta, hogy a reformkorszak feladatait azért é a munkához komolyan hozzá is látott, kipróbált vezére, a talentumok miniszteriuma, a párt által elért több nagyeredmény elég biztosítékot nyújtarak arra, hogy a szabadelvű párt a jövő nagy feladatait és teljes sikerrel fogja megoldani. — Ebben a reményben csatlakozom a párthoz és kívánom szolgálati csekély erőm és teltségem szerint a nemzeti reform munka feladatait.

A pártok állásáról szólv, nem mulasztatom el abbéli reményemet kifejezni, hogy a jövő országgyűlésen küzdelminkben nem használunk ma- ezközt, mint a parlamentarismus eszközeit. Uraim! nem bihetem el, hogy magyar hazafiai rendszerrel emeljük az obstructiót. Hogy ugy elleletkezzenek meggukrol, hogy a parlament kibebbség szarnok-ágának meghonosítását tönkre tegyék parlamentarismusunkat. — Hogy öntudatlanul szolgálják az anarchiát vagy az absolutismust — mert csak e két eredmény lehet annak ha a kibebbség a többség akaratanak érvényesítését obstructióval megakadályozza. Angliával együtt a mi hazánk a két legregőbb alkotmányos állam. A nagy államoknak az extravaganciákban is több szabad. De nekünk minden erőnk legdeagabb kinc-ünk, büszkeségünk a mi elismert alkotmányos érdeklünk, parlamentariz 15 hírnevünk. Ne szénegeteljenék meg dicőségünk templomát! Ne romboljuk össze alkotmányunk alapkövét!

Átérve a belpolitika terére legyen szabad röviden jelezni az irányt, a melyet követni óhajtok.

Az államháztartásban a pénzügyi egyensúly helyreállítván, elérkezett a nagyobb reformok ideje. Rendezve lévén a pénzügy az ismert felszó szerint immár lehet csinálni jó politikát. De azért nem szabad olyigényekkel telelőpünk, a melyek az egyensúlyt megzavarhatják.

Visszont az állami fejlődés követelte oly hasznos beruházások a melyeket épen a legesélyesebb takarékosság követel, viszarriadunk nezsabad.

Hála Isten oly pénzügyminiszterünk van, a ki szeles államférfiúi látókörét minden budget tételbe beviszi és ebben az országban senki sem áll náta távolabb a szűkebbül fiscalis felfogástól és attól a mechanikai takarékosagától, melynek csak egy eredménye szokott lenni, hogy nagy államérdekeket jócközzat. — Nyugodtak lehetünk abban az irányban is, hogy a valuta rendezésre minden előkészület megtörténik és bizonyyára, mihelyt a kellő aranykészlet meglesz, a legalkalmasabb európai constellatiót fogja pénzügyminiszterünk erre a nagyfontosságú közgazdasági műveletre kihasználni.

A kereskedelmi, közlekedésügyi és ipari politika szinten oly férfiu kezében van, a kinek neve egész program.

A magam részéről a szabad kereskedelmi és forgalmi politika híve vagyok. De tudom, hogy a nemzetközi viszonyok hatása alól kar nélkül egy állam sem szigetelheti el magát. Örömmel üdvözölhetjük a szerzőletes kereskedelmi politikát, — mert ez jelentékeny közgazdasági vívmány és ugy gabonánk, mint szarvasmarha kivitelünkre is örvendetes lendületet jelent.

A magánvasutak államosításával a magyar közgazdasági politika leghatalmasabb eszközének jutott birtokába. Mindent el kell követnünk, hogy az államosítást a kormány és törvényhozás tovább fejlessze és végre a mi meggénk, a mi kerülteünk is élvezesse azokat a személyi és áruforgalmi előnyöket, a melyeket más vidékek a magánvasutak államosításából más régen élveznek.

Az ipar politika terén át teendő az, hogy ama föltételek birtokába jussunk, a melyek a magyar ipar igazi felvirágzására vezetnek.

Virágzó ipar nélkül a magyar állam közgazdasági élete az időjárás szeszélyének van kiszolgáltatva — mert csaknem minden erő forrása a földmívelésben van.

A földmívelés terén egyébiránt szintén az eddiginél nagyobb arányú kezdeményezésre van szükség. Sajátszerű agricultur állam vagyunk, magában a parlamentben annyit kiváló földbirtokos ül és talan a legkevesebb eszmecserének tárgyát épen a földmívelési kérdések képezik. Néha fél óra alatt vege van a földmívelési tárca budget tárgyalásának.

E terén a magam részéről különösen sürgetni fogom a mezeti rendőri törvény megalkotását.

Az egyház és vallási kérdésekben a vallási béke sértelessége lévén alapvetem, az állam és egyház közötti legjobb egyetértés mellett fogok küzdeni. Erre a legjobb mód, ha minden vallás méltányos érdeke kielégítés nyer, az állam pedig a legnagyobb erkölcsi kincs a vallás és lelkiismereti szabadság esz-ényi viágála nem avatkozik.

Nem kerülték el figyelmetem azok a viszásságok, a melyek a párbér, congrua és kegyuraság kérdéseiben felmerülnek. Ezeknek méltányos és igazságos reformját sürgetni kiváló kötelességemül ismerem.

Átterek már most azokra a teendőkre, a melyek kell, hogy a jövő országgyűlésnek miniegy signaturáját, jellegét alkossák. Ertem a közigazgatási és az igazságügyi reformot.

A jelen cabinet e két irányú reformot tűzte feladataul.

Megjegyzem, ha én közigazgatási reformról szölok, nemcsak a vármegyei közigazgatás rendezését értem. Ez csak egy láncszem abban a sorozatban, a melyet a közigazgatási reform gyntarve politikai életünkben képvisel. Különösen csak egy részlet az a kérdés, hogy edlástással vagy kinevezéssel töltjük-e be a joghatósággal bíró állásokat. Elvileg ebben a kérdésben a törvényhozás már döntött. Ugy a választás, mint a kinevezés csak eszköz. A lényeg az, hogy jó tisztviselők legyenek.

Olyan tisztviselők, kik nemcsak burzokratak, irodavezetők, hanem a nép igazi atyjai. A kik a kellő szaktudománnyal és tapasztalattal bírnak. A kik törvény és rendelet szerint járnak el és nem kivételekkel kormányoznak.

Nem lehet feladatunk a választási vagy kinevezési rendszer előnyeit és hátrányait fejtegetni. Csak azt akarom és ezt szükséges is kiemelnem, hogy en a kinevezési rendszer fogadom el, de csak ugy, ha intézményeszerű biztosítékokat állít fel a törvényhozás arra neve, hogy életerős megyei eszleg járási önkormányzat passzó élete veszi körül a kinevezett hivatalnokot. — Olyan önkormányzat a mely hivatalos lesz a kinevezett hivatalnokot ellenőrizni, felelősségre vonását kezdeményezni és egynttal betölteni az ügyek menetébe is.

Életerős önkormányzati élet nélkül én is veszedelmennek tartanám a kinevezést. Es épen ezért kiváló gondot fogok arra fordítani, hogy az önkormányzat minden biztosítékát fealítsa a törvényhozás.

Kiváló súlyt helyeznék arra, hogy a tisztviselők jogviszonyai akkép rendeztessenek, hogy a kinevezett, hivatalnok ne edljon pusztán eszközölt a kormányt, hanem az államkormányt eljogulatlan végrehajtója legyen. Hatalmas biztosíték leendő a közigazgatási bíróság is.

A közigazgatási és közjogi séreimekek kell, hogy bírói forumuk legyen. A kérdés nehéz és szövevényes — de a megoldása mar tovább el nem halasztható.

A vármegyei közigazgatás rendezésénél meg fontosabb nézetem szerint a helyes községi rendezés és a városi törvényhatóságok reformja. A község áll hozzánk legközelebb. Legtávolabb a megye, ennél közelebb a járás.

Elvárjuk, de el is várhatjuk, hogy oly kormány javaslatokkal fogunk e terén találkozni, a melyek a községi önkormányzat minden igényt kielégítik. A melyek életkepes, pezsgó községi életet teremtenek. A melyek a városi élet felvirágzására vezetnek. Athentól és Romától kezdve a már napig a cultura gyupontjai a városok voltak. Magyarország jövő nagysága, kulturái emelkedése városai életének a polgári erények fejlődésének arányától függ. A városoknak má mar nálunk kiváló feladat jutott a magyar nemzeti politika szolgálatában. Magyarország rédö bástyáitól alakultak a városok.

kerületünk képviselőjében a haza szolgálatára felajánlotta, egyúttal lelkesedve emelt poharat azon kívánsággal, hogy Dr. Wlassics Gyula ur ő nagyságát a mi szeretve tisztelt képviselőjeli tünköt, mint e hó 28 dikától fogva kerületünk okvetlenül és egyhangulag megválasztandó képviselőjét az isten sokáig éltesse!

E szép és szónokai hatással előadott beszéd után az éljenzések lecsillapultával Wlassics következő szavakban köszönté fel a választókat:

Egy kiadó francia tudós azt mondja: „Mindenki annyit ér, a mennyi örömet élvezett élte kezdetén és a mennyi jószágban részesült.” Ha t. uraim azon írtékemmel egyetértenek, hogy méltónak tartanak hogy a szouéran történelemzői hatalomban önöket képviseljék: úgy azt én nem a hatalom születtet tulajdonságoknak hanem azoknak az örömeinek, annak a jószágoknak köszönhetem, a melyeket életem kezdetén itt ezen a helyen, ebben a kerületben élveztem. Mennyi öröm, mennyi jószág, mennyi éden emlékszem? — A zöld asztalnál megköszöntem, amiért képviselő jelöltjékké kizemelési megkedtek. Engedjék meg, hogy itt a fehér asztalnál — az öröm asztalánál — ne a képviselő jelölt, hanem az önök testvéreje köszönje meg a sok örömet, a sok jószágot. Az önök testvéreje vé, az önök vérebből mondja azért köszönését, hogy az öröm és jószág becsület, a munkát szerető, szabadelvű gondolkozásu emberré neveltek. Ezt én csak polgártársaimnak köszönhetem és ezért a választó kerület minden egyes polgárára, mint testvéremre emelem poharamat.

Majd Györfly János emelkedett fel a következő beszédben méltatta a kerületnek volt derék képviselőjét Hertelendy Bélát:

Az hiszem mindenki emlékszik a legutóbbi kanizsai képviselőválasztást megelőzőt hangulatra. Az a hangulat nem volt új, úgy szólván firől fira ivadokról ivadokra szállott az előbbi képviselőválasztások idejéből, melyekben mindig megbukott. Mire az 1887-iki képviselőválasztás ideje elérkezett akkorra már a szabadelvű párt a folytonos vereségek következtében egészen elcsüggedt elkedvetlenedett elálmosodott. Nem remélt sikert nem hitt a győzelem lehetőségében ölébe eresztett kezekkel nézte a választás közeledését azzal az egyhangu télenességgel mint a milyennel a mohamedan talalista nézi a világ folyásának tarka eseményeit. Mégma jelölt állítás kísérletéről is kész volt lemondani. Csak az én Varga Lajos barátom nem tudott ebbe lemondásba bele nyugodni. Azt mondta, ő ismer egy bator embert a kinek bátorsága lelki ereje nem ismer csüggedést kérjük fel őt s a jelöltséget el fogja vállalni és Varga Lajos nem csalódott. Hertelendy Béla a jelöltséget elfogadta és képviselővé választatott.

Uraim! Nagyon jól tudják önök, hogy nincs az a helyet na, hogy én Hertelendy dicőítésére mondjak kortes beszédet, hogy az ő fejére halmozak meg nem érdemelt dicsőretet, de nem tagadhajjuk el azt a tény, hogy a csüggedést nem ismerő bátorság a megtörhetetlen lelki erő, melyet valaki nehéz viszonyok közt tanusit fel lépésével éreztetni velünk imponáló hatását még ha az a valaki politikai ellenfelünk is, meg ha pártpolitikai elveit egyébként nem osztjuk is Hertelendy Béla választói adott szavát vissza adta választónak diadalalmának hílas terét átengedte a szabadelvűeknek. Én nem tudom felépésében csudáljam e bátorságot, vagy visszavonulásában tiszteljem nemességét, egyet tudok, hogy ez a talaj a melyen most állunk ez az eredmény a hova eddig jutottunk az ő férfias bátorságának és nagylelkű visszavonulásának köszönhető. Én tehát ma Wlassics Gyula mellett Hertelendy Bélát is ünnepelem, mert ő ép úgy miénk lesz a jövőben mint e hogy miénk volt a múltban mint a miként Wlassics Gyula miénk volt a múltban és miénk fog lenni a jövőben.

Isten éltesse választókerületünk egyik jeles férfit az önzetlen hazafi és őszinte jó barát egyik ritka példányképé, Isten éltesse Hertelendy Bélát.

Pihál Ferenc közjegyző férfin, érchanon mondta el toasziját, melynek alapezmeje volt, az a lény a ki e kerületnek a most ünnepelel nagy fiat adta, éltesse Wlassics Gyulának szeretett és szerető anyját.

Szűcs Miklós dr. virágos nyelvű beszéde hosszabbban tartotta bekötve a hallgatóknak figyelmét, mely beszéd Wlassics érdemeit sorolta fel.

Rapoeh Gyula szépen átgondolt toaszijának főbb mozzanatai következők voltak:

Rapoeh Gyula felköszöntőjében utalt arra, hogy szegény hazánkat a sok szenvedések és küzdelmek dacára csak a hazához hűragaszkodás, kitartás és egymáshoz simulás tartotta és mentette meg és fejlesztette annyira, hogy a nemzetek sorában ma egy tekintélyes számot alkot, úgy idők és úgy férfiak uttörő alkotásai ez a szabadelvű zászló kibontásának köszönhető, hogy itt állunk ma az alkotmányos élet legzsebb virágaival feldisziúve, olyan virágokkal melyekkel egy nemzet e nagy földön sem dicsekedhetik.

Azután a szabadelvű párt szerencsés jelölésére reflectálva őt egy kertészhez hasonlítják kire az alkotmányoknak sok szép és nemes virágai gondozására bizatnak és ismét egy viruló bimbóhoz, melyet saját szülőföldje úgy szeretett és bizalma virágzásra fakasztott.

A lelkesedés, melyet nagyságos Wlassics Gyula szeretett képviselőjelöltünk kijelölése teremtett e város és e kerület minden zugát elöltöztette, lesz ő volt a mi büszkeségünk a múltban és reményesülünk a jövőben. Ama határtalan örömmel és lelkesedéssel fogadott sürgönye szíve szép érzetének kiállította a valódi nemzeti oklevelet, — nagy tudománya, fényes tehetsége, szeretete méltósága és ritka modora nagy langgal égő tákiyaként világítja be jövő törekvéseit és mi mindenkor a legnagyobb örömmel és magasztos kérdéssel mutatunk kedves szülöttünk dicsőségeire.

Ily érzelmeiktől áthatva élteti őt és kívánja részére a sikert.

Néh Norbert ferencrendi házfőnök, nagy figyelemmel hallgatott beszédének alapezmeje a költő azon verse: „Ha a föld Isten kalapja, úgy hazánk a bokréta rajta” s ebből indulva ki, hatásos, gyujtó szónoklatban éltette az imádott hazát.

Poszovecz kis-kanizsai tanácsos, a kis-kanizsaiak nevében üdvözölte Wlassicsot.

Simon Gábor Wlassics szeretett nejeire mondott toasztot.

Éjjel 11 órakor a képviselő jelölt elhagyta a termet néhány barátjával, hogy az indóházhoz menjen mivel a 12 órai vonattal a fővárosba visszatért, azzal, hogy e hó 21., 22-én ismét körünkbe jó. A társaság többi tagja még együtt maradt s P. Csorba Ákos poharat emelt a párt derék elnökére Vargára, ki ismét a saját jelenlévő tagjait, P. Csorba Ákos, Bátorfi Lajost és Rosenfeld Lajost éltette, mit ezek ismét megköszönlek. A vig kedélyű társaság hajnalban oszlott szét.

A „Bpesti Hírlap” következő közleményben emlékszik meg, Wlassics Gyuláról és politikai első fellépéséről. „A nagy tehetségű fiatal tanárt, ki eddig a magyar igazságügyi szolgáltatásban mint főügyézi helyettes jogtudományi szakíró és kodifikátor, az akadémia tagja s a budapesti egyetemen a büntetőjog rendes tanára rendkívül munkásságot fejtett ki és az országos tekintélyek sorába küzdötte fel magát, méltán követi most közfigyelem a politikai pályájára ezért méltatjuk mi is első fellépését. Programjából adjuk a következő ismertetés:

Meleg szavakban köszönte meg szülővárosának bizalmát. Szabadelvű gondolkozást visz ez új pályára. Nem világpolgáris és doktrinár gondolkodás ez, hanem a magyar nemzeti történelem hagyományai által megszentelt szabadelvűség, melynek Zalában: Deák megyéjében volt ő neveltje. Ez a gondolkodás hatotta át apáinkat, s ezt kell tovább fejlesztenünk korszerű intézményekben nekünk is, mert ez a mi államfentartó erőnk.

A pártviszonyokról szólva, sajnálja, hogy a magyar országos pártokat a parlament aktuális napirendjén nem álló közjogi kérdések választják el egymástól. Az utolsó 25 év története megmutatta, hogy az ország a Deák nevéhez fűződő közjogi alkotás alapján 300 év óta nem ismert lendületet vett. Ily körülmények közt az államjogi kérdések bolygatása egyértelmű az intenzív politikai munkásság megakasztásával. Épp úgy helytelenül, hogy a szabadelvű párttal szemben olyan ellenségek működik, melyet

ettől elvi különbségek nem választanak el. Megvan győződve a magyar jog- és kultúrallam felépítésétől függ nemzeti jövőnk: e nagy feladatnak inkább egyenlő hatást kellene a pártokra gyakorolni mintsem hogy mesterséges különbségek felállítására vezessen. Szónok a szabadelvű párthoz is azért csatlakozik, mert ott a reformmunkásság feladataival való komoly foglalkozás jeleit látja. Reményli, hogy e munkásság a jövő országgyűlésen valóban parlamentaris módon fog érvényesülni a az obstrukció nem lesz rendszerré.

A közgazdasági és pénzügyi kérdésekről tüzetesen nyilatkozván, felűtést keltett a szónok célzása a déli vasút államosítására. Bőven szól a közigazgatási reformokról, különösen a városok rendezéséről s ezeknek a magyar nemzeti kultúra emeje s terjesztése dolgában nyilvánvaló nagy hivatásáról. Az igazságügyi reformok sorozatából a jövő országgyűlés tárgyai gyanánt az alaki jog szabályozását polgári és büntető perekben, a büntető törvény revízióját a börtönügyi reformot s az ügyvédi rendtartásról szóló novellát, az anyagi jog kodexéből pedig a családi és örökjog szabályozását jelölte meg.

A választások idejére.

A választások idejére Zalamegye törvényhatósági bizottsága következő 4 pontból álló intézkedéseket tett meg, illetve a következőket rendelte el:

1. Hogy a járási főszolgabírák, valamint Nagy-Kanizsa és Zala-Egerszeg rendezett tanácsu városok tanácsai a végből, hogy a képviselő választási mozgalmak alatt és a választások idején törvénybe ütköző és államellenes cselekmények, rendeltenségek és zavarok elő ne forduljan ki, illetőleg azok a törvények értelmében megtoroltassanak, hivatalos hatáskörükhben minden intézkedést megtenni s tett intézkedéseik pontos fogantatásait is eszközölni a legszigorubb felelőséggel járó kötelességüknek ismerjek.

2. Különösen felhívának a főszolgabírák, hogy a közvetlen teügyeietük alatt álló községi elöljáróságok által helyhatósági és közrendőrségi kötelmeiket legerősebben és legpontosabban teljesítsék, kellőképpen utasítván azokat a választási mozgalmak alatt a rendezavarások a vagyon és személy biztonság érdekait sértő cselekmények megállítására, a törvényellenes tetek elkövetőinek azonnali fejelentésére, és szigoruan örködvén a felett, hogy mindezek pontosan fogantatassanak, továbbá, hogy a hivatkozott törvény 62-64. §-ai által a választási eljárást illetőleg a községek kötelmeihez sorolt fentdők törvényszabta módon végrehajassanak; végre, hogy az e részben hanyag, vagy visszafelé és kötelelességgel terhelt községek ellen a törvény rendelte megtoró eljárás fogantatassanak, valamint az 1874. XXXIII. t. c. 104. §-ának tüzetes rendelkezései az igazságra leginkább okot szolgáltató pártfejtények, nyilvános pártgyűlések ez kormenetek rendezése körüli visszaélések tekintetében teljes szigorral végrehajassanak.

3. A választási törvény 67. §-ának értelmében a választásnál a rend fentartása és ezen célból teendő minden előleges intézkedés választási elnök tisztehez tartozván, e részben a főszolgabírák feladata leend az illető választási elnök rendelkezéseinek pontos fogantatásait eszközölni, s a mint a törvény 74. §-ában is kifejezve van, a választásnál jelen lenni, ott a választás leolýása alatt sem szünetelhető közigazgatási hatáskörükhnek teljes sulyával a rend fentartásában közreműködni és a törvény 103. §-a által megortias vegett hozzájuk vult választási visszaélések iránt azonnal intézkedni.

4. A választási székhelyekre a választás alkalmával a rend fentartása vegett szükséges rendőrség kirendelése iránt a megye alispánja fog intézkedni, ki egyszerűs mind azon nem remélt esekben, ha netán egyes választásoknál a rend erőszakos megzavarása indokoltan fellételezhető lenne, a mennyiben annak megállítására és a választás habortitál a szabadságának biztosítására az alkalmazható rendőri erő elégtelennek mutatkoznék, a szükséges katonai karbatalom kiessközése iránt kellő időben és az illető helyen a szükséges lépéseket megteendő.

Felelős szerkesztő: Cs. Patotai Ákos.

Szerkesztőség:

Magyar-utca 33. házszám.

Ide intézendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.Bérmontatlan levelek csak ismert kezek
ből fogadhatnák el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, a Bánkegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 5 frt — kr
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előzetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Képviselő jelöltünk beszéde.

Lapunk csütörtökön megjelent rendkívüli számában egész terjedelmében közöltük azon programbeszédet, melyet Wlassics Gyula a nagy-kanizsai kerület szabadfevű képviselőjelöltje a választók előtt elmondott, s melyet letette politikai hitvallását:

A kerület kimagasló tehetségű fiának, a gondolkodó s ismeretekben gazdag tanárnak a tudós jogásznak beszéde kivétel nélkül minden hallgatóra a legjobb benyomást tette nem csak; hanem még a fővárosi lapok is, a ezek között az ellenzéki sajtó is az elismerés közorujával adózik Wlassicsnak, elmondott beszédeért.

Midőn mi is foglalkozni akarnak e beszéddel, távol van tőlünk, hogy a felett kritikát akarnánk gyakorolni, hisz a kritikát már maga a választókerület gyakorolta akkor midőn Wlassicsnak elmondott beszéde minden egyes passzusára a helyeslépcsétjét rányomta, sokszoros éljenzésével és ha ennek dacára még is, foglalkozunk e beszéddel annak csak az az oka, hogy abban oly politikai nézetek, oly nemzeti jelleg tűnik elő, mely a mostanában megtartott programbeszédék közül alig egy kettőben található fel.

Wlassics Gyula határozottan: a szív embere nála minden nézetnek termő talaja a szív. Innét meríti ő azt a nemzeti politikát, melyet egyedül talál idvhozónak, az

ő szíve által annyira szeretett Magyarország lakóira és közvetve a nagy-kanizsai kerületre nézve; a szív adja ajkára a szót, hogy ki mondja azt a mit érez, a szív rezgeti a hurokat melynek hangja vízhangra talál a hallgatók szívébe; szívéből eredt szó, mindig megtalálja az utat oda, hová szánva volt; a szívhez.

Wlassics Gyula alapos tudománya, és szenvedélytől teljesen ment ítélő tehetsége tényesen nyilatkozott meg az ő programbeszédében. Nyugodt férfias nyíltsággal, a tisztelet hangján emlékezik meg a pártokról, s nem ragadja e a szenvedély akkor sem, midőn az ellenzéki elveket apróra szét szedve azokat saját értektelenségükre vezeti le.

A párt alakulások körül kifejtett nézetei, oly megkapóak, oly igazak, hogy azt mindenki érezte, mielőtt még Wlassics kimondta volna. — Érezte, de nem mondta ki senki, legalább oly taláiban, nem mondta ki senki Wlassicson kívül. S beszédének e részében is ismét megnyilatkozik az ő szíve, midőn a haza szeretet hangjától felgyuladva úgy kiált fel: „a nemzet éllete mindenek előtt”, és szívének melege tovább lelkesítvén kéri a nemzetet, hogy alkotmányához hű maradjon s eszedezik hogy: „Ne szentségtelenségek meg dicsőségünk templomát! Ne romboljuk össze alkotmányunk alapkövét!”

Mennyi érzés, mennyi szeretet nyilatkozik meg e rövid mondatokban!

Wlassics classicus beszédében a jövő törvényhozás teendőit fejtegetve, felüli az összes kormányzati ágakat és midőn ki mondja hogy az állami fejlődés követelte oly hasznos beruházásoktól a melyeket épen a legesélyesebb takarékoság követel visszaríadnunk nem szabad; államférfiúi kötelességnek adja fényes bizonyítékát, mert egy nemzetnek takarékosnak kell ugyan lennie, de ott hol áldozni kell, nem szabad visszaríadni az áldozatoktól.

Az önkormányzati rendszert mindenek felé helyezi, s nyíltan megmondja, hogy ő ugyan a kinevezés elvének híve, de hozzá teszi, hogy: „Élet erős önkormányzati élet nélkül én is veszedelmesnek tartanám a kinevezést.” Az a kiből oly erős a meggyőződés, csak az lehet valódi magyar politikus.

A mit a magyar földmivelési kérdésben fejtegetett oly igazság, melyhez akár hozzá tenni, akár abból csak egy szót is elvenni nem lehet, nem szabad. Sajnos ugyan, de teljesen igaz van Wlassicsnak abban hogy a magyar törvény hozásban oly sokan vannak kiváló földbirtokosaink közül és mégis oly könnyedén síklnak keresztül a földmivelési tárgca budget tárgyalásán; s igaz van, hogy állami életünk e nagy jelentőségű kérdésére több gond fordítandó.

A vallástügyi kérdésnél mondott szavainál, nem tudjuk, mit becsülünk többre Wlassicsban a vallás szabadság tiszteletét-e vagy a politikus fenékelt nézeteit?

A „ZALA” tárcája.

Gizella.

— Elbeszélés. —

Irtá: REINER ZSIGMOND.

(Folytatás.)

Károly öcsese, sem adott eddig magáról semmi életjelet. Mekkora volt tehát a bátya meglepetése midőn egy napon Béla topann be hozzá!

— Tan azt hiszed, én is haragszom? Nem, né nem helyesem anyánk nézetét. Ha szeretted őt hát jó!... de légy szives mutass be hitvesednek!

Károly öcsesét Gizella fogadótermébe vezette. Gizella éppen az ablaknál állott és csakis a zaj hallatára fordult vissza. Első pillanata Bélára esett... Hirtelen elhalványult.

Károly észrevette ezt és idegenkedve tekintett nejére.

— Ném, Gizella... öcsém Béla! — szolt chablonszerben, bemutatva őket.

— Örvendek a szerencsének, kedves sógorom, szolt Béla kezét nyújtva Gizellának, ez azonban habozott vajjon kezét fogjon-e vele?

Károly meglepetten nézett rájuk. Azután nejére egy kérdő pillantást vetett. Béla semmire sem ügyelt, élénken társalgott sógorójevel. Aztán nemsokára elhueszott az ifjú pártól és visszatért Agpdhalmára.

— Nekem valami nagyon is féltűnt, — szolt

Károly, midőn nejével egyedül volt. — Midőn Béla téged meglátott, meghökkenett. A te magaviselete is olyan furcsa volt... azt kell hinned, hogy már ismertétek egymást!

— Ugy van!

— Tehát öcsém a te ismerősöd? És te ezt még csak most mondd meg nekem? Még csak most?!

— Igen, — felelt Gizella szelid de komoly hangon. — Igen, mert csak most tudom, hogy Béla, ki tehozad nem is hasonlít, a te öcséd. Megvallom, magam is megjétem, midőn őt megláttam!

— Miért?

— Emlékeztem meg a nagy bácsi elbeszélésére? Azon fiatal ember, ki engem követett a te öcséd kivel itt véletlenül találkoztam.

— És hogy van az, hogy nevért sem tudod?

— O Ejjanyak hitva magát.

— Ellany? Az egy kis birtok, mit atyám neki adott. Most már értem, hogy nem ismerted őt mint öcsémet.

— Remélem, Béla befogja látni, hogy Gizella az ő bátyjának a neje — gondolkodott Károly — és hogy „Magyarország rózsája” oly kertben termelt, melynek kertésze érti a módját, hogy az megvédje és ápolja!

Gizella pedig így sóhajtott.

— Bár ne kerülne többé a szemeim elé mori látása borzadályival tölti be keblemet!

Gizella kívánsága, hogy Bélát többé ne is lássa nem teljesült. Meri Béla nemsokára ismét meglátogatta.

Károly nem akarta megmondani Bélának, hogy tudja a Gizellával való viszonyt és ez sem árulta azt el egyetlen vonással sem.

Ha a bátya jelen volt akkor Béla tartózkodó magaviseletet tanusított ha azonban tudta, hogy nincs a közelben, akkor olyan volt mintha szívében vad szenvedély lángolya mintha valami vágy gyötörné...

Egy nap Gizella egyedül volt a vadaskertben a hol szelid özeket és szarvasokat szokot etetni most is azt tevé.

Hirtelen léptek zaját halla. Azt hitte férje jön: eleje sietett. De, nem Károly volt az, hanem Béla.

Szemei vad tüzből fénylettek, úgy hogy Gizella szinte meghökkenést és elakart menni.

— Itt maradsz! — szolt Béla parancsoló hangon és elállotta útját.

— Nincs kedvem itt maradni és önnek semmi joga ahhoz, hogy engem itt marasztaljon.

— Tan mégis! Elég okom van most, hisz alig van alkalom, hogy egyedül találhatalak. Itt maradsz, kell hogy meghallgas!

— Nem tudom, mi mondani valója lehetne.

— Azért fudom én!

— Ha ily hangon beszél, alig hiszem, hogy meghallgatom azt, a mit mondani akar.

Gizella ismét távozni akart.

— Maradj itt! — parancsoló Béla. Gizella aggodni kezdett a vad tüzből égő szemek, Béla egész arckifejezése elárulta, mily lelkiállapota szenved a vulkán kráterja megtelt, kitöréssel fenyegetett.

(Végo köv.)

A vallás szabadságot oly mérvben, mint azt *Wlassics* körvonalozta, tudunkkal még senki sem mondotta ki, mert csak *Wlassics* ajakáról hallottuk e szavakat: „az I. a. m. pedig a legnagyobb erkölcsi kincs a vallás és lelkiismereti szabadság eszményi világába ne avatkozzék”. A ki e kimondott elv előtt meg nem hajlik, az nem bír sem vallási türelemmel, sem nem él szívében az embertársak iránti szeretet.

Hogy az ipar és kereskedelemről a hogy a jogi kérdésekről úgy szolt, mint a hogy szolt, ez senkit sem lephetett meg, hisz a magyar tudományos társaság tagjától, a magyar tudományos egyetem tudós tanárától, a törvények alkotásába befolyt kimagasló jogásztól, nem is várhattunk egyebet mint azt, hogy alaposan, kitógástalanul a elfogulatlanul fogja feltárni a hiányokat a meg fog ismertetni orvoslásukra irányuló nézetetivel.

A programbeszéd végszavai, mint annak bekezdése a hála, a szeretet megnyilatkozása azon szereteté, melyet a fiú szülő anyja iránt érez, azon hálaé, melyet a kertület nagy fia keblében táplál e kertület iránt, a mely ötlet szeretetével környezte mindenkör.

Ha tehát, a tudós férfi meggyőző szavai lelkesedést keltettek a választókban, szeretet és hála nyilvánítása még szorosabbá tették azon kapcsolatot, mely *Wlassics* Gyula és e kertület között fenn állott a múltban, meg ismerodva fenn áll ma is és törhetlen fenn fog maradni a jövőben is, akkor, midőn szeretett képviselő jelöltünk, a mi kertületünk diszere, ott fog ülni a törvényhozás termeiben, hová el fog hangzani mindig a mi azon kívánságunk:

„Eljen *Wlassics* Gyula országos képviselőnk.”

Palotai Csorba Ákos.

A közigazgatási reform.

Az egész ország visszhangzik a képviselő választási programbeszédektől. Az adott programokat uralja a közigazgatási reform kérdése ez képezi most a gyupontot, mely körül a választók érdeklődése összpontosul, ez képezi azon országos nagy kérdést, melyre minden jelölt a jövő országgyűlési feladatainak fejtegetésénél a főszót fekteti.

A közigazgatási reform ügye kilépve a törvényhozás talai közül, az össznemzet elé járul.

Most, midőn a nagy kérdés az országgyűlési pártok tagjai által a nemzet elé van vize, miután a választók közvetlenül is tájékozást nyertek arról, hogy voltaképen miben áll a lényege a reformnak, módjukban áll szabadon határozni fölötte.

Mi abban a véleményben vagyunk, hogy a reform elvi alapkérdései fölött az ország közszelleme és az azt képviselő törvényhozás határozott akkor, midőn az 1891. évi XXXII t. cikkben kimondotta, hogy a közigazgatás a vármegyében állami feladatot képez. A törvényhozó testület tulnyomó nagy többsége, de a törvényhatóságok többsége is fölrataiban elfogadta, magáévá tette ez elvi alapot. Nem hiszszük, nincs okunk féltenni, hogy az e tekintetben megnyilatkozott közvélemény rövid pár hónap alatt megváltozott volna, ennél fogva mi e szempontból vesszük fel a kérdést.

A választás elé lépő és számottevő politikai pártok közül a szabadelvű és a nemzeti párt feltétlenül a kinevezési rendszer alapján fogja nyerni mandátumát az országgyűlésre. Helyén valónak látunk röviden utalni a két párt ezen közös álláspontjára.

Közbevetőleg röviden meg kell emlékeznünk a függetlenségi pártok e kérdésben elfoglalt álláspontjáról, melyet itt akként összegezhetünk, hogy a közigazgatás reformálásán a párt is követeli és pedig szigorúan a választási elv fenntartásával. De, hogy koncepciójának a reformra

vonatkozó lényege miben áll, azt konkrét, a frázisokon tulemekedő, megfogható alakban eddig egyetlen egy vesző által sem láttuk ki fejteve s így nem is tudhatunk azmal foglalkozni.

A szabadelvű párt és nemzeti párt, mint fentebb érintettük, teljesen egy alapon áll, t. i. a kinevezési rendszer alapján. A kormány által készített törvényjavaslat a képviselőház közügybizottságában a nemzeti párt vezérégyenisegei részvételével és hozzájárulásával tárgyalatott le; a tárgyalás eredményeként a bizottság által módosított törvényjavaslat előtűnk az adott alap, melyen a kérdés ez idő szerint nyugszik.

A szabadelvű párt elfoglalt és kinyilatkoztatott álláspontját illetőleg újabb pártnyilatkozat nem történt. A nemzeti párt megjelent kiáltványában a reformra vonatkozólag a következőket találjuk.

„Reformálni kell a közigazgatást. Pártunknak régi programpontját képezi a jurisdikciónal ellátott megyei és járási tisztviselők kinevezése. Ezzel kapcsolatosan a tisztviselők anyagi javadalmazását munkakörükhöz és társadalmi állásunkhoz méltóvá kell tenni, a hivatali viszonyból folyó anyagi igényeiket bírói olalom alá helyezni, állásukat a szolgáló pragmatika és különösen a fegyelmi jog megfelelő szabályozása által biztosítani. Ezeket a biztosítékokat melyek épp annyira a közönség érdekében szükségesek, mint a tisztviselőkben, kiegyezíti a közigazgatási bíróság egyesek és tisztviselők közjogi jogosítványainak bírói védelme, a közigazgatás bármely fokán elordulható sérelmes intézkedésekkel szemben.

A közhatalomnak ilyen szervezése annyi biztosítékokot nyújt, a mennyit a szervezet, mint olyan, egyáltalán tartalmazhat, hogy csupán nemzeti céloknak tognak szolgálni. De, nem kevesebb súlyt tekteünk a nemzeti egésznek erőteljes élelyvilvanulásaira és azoknak helyes vezetésére mert a nélkül a legjobbnak kigondolt állami szervezet csak gépiesen működik és semmiféle feladatot helyesen megoldani nem képes. Ezen erőteljes nemzeti életnek tért kell nyitni magában az állami igazgatásban, a közigazgatási és megyei önkormányzat a lehető legtöbb jogkörrel való szervezése által; a községek es megyék helyi érdekű ügyeiben az autonóm testületek a lehetőség határáig önálló intézkedési joggal kell felruházni; a községi hivatalok betöltésénél a választási elvet fenntartani és a kinevezést csak a községnél nagyobb közigazgatási beosztásoknál érvényesíteni.”

Összehasonlítva ezen országos pártnyilatkozatot a szabadelvű párt ismert programjával: önként jó tollunkra azon kérdés, hogy minő kilátásokkal bír a közigazgatási reform kérdése a választásoknál? Konstálnunk kell a megnyugvást találnunk abban, hogy mi a szabadelvű és nemzeti párt között olyan elvi differenciákat nem találnunk, melyek a váruva várt reform keresztülvitelét lehetetlenítenék.

A szabadelvű párt, mely a nagy kérdésben az uttörés munkáját már elvégezte, bátran nézhet a választások elé s erős reményünk, hogy megint el fogja nyerni a nemzet bizalmát nagy céljai féle törekvésében.

Másrészt nagy megnyugvást szolgáltathat a választási eredmény azon aggodalmasokkal szemben is, a kik e mélyreható nap reform keresztülvitele előtt a nemzethez kívántak appellálni. A nemzet fel fogja fogni legfontosabb érdekeit s bizton hiszszük, hogy a választások eredménye nemcsak helyeselni fogja a szabadelvű párt által kijelölt irányt, hanem teljes sulyával kiemelendi azon követelését, hogy a törvényhozás a legnagyobb befűgyi kérdést mielőtt oldja meg.

M. K.

— Az országos képviselőválasztási idősők közlekedésével gombamódra keletkeznek Budapesten a zászlógyárak, melyek — mint a multak tapasztalataiból tudjuk — silány készítményeiket hangzatos címeik és látászolgá előnyös feltételek mellett ajánlgatják de az elszállított zászlók nem csak méretben nem felelnek meg a rendelkezésnek, hanem a szövetek színeit is kimossa a legelső eső, a megrendelő az ily rövid életű cégekől semmiféle kárpótást sem nyerhetnek. Miért is az országos képviselőválasztásokra felhívjuk a t. b. bizottságok és a képviselőjelölt urak figyelmét az 1842. év óta Budapesten tennálló Rumbolt B. zászlógyárra, melynek jó hírneve és szolid készítménye országos hírességet, honnan minden megrendelés a legjobbnak számláltatik.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A **Vassari Kolos** hercegprímás csak a jövő hó elején vonul be székhelyére s így ünnepeles felavatása is februárra maradt. A primást nagyon elkedvetlenítették azok a viszálységek, a melyeket mostanában az ellenzék párt kortesei tettek a nevével s ezért a választások lezajlása előtt nem akar Esztergomba utazni.

— A **pápa influenzájában**. Egy mai római távirat jelenti, hogy a pápa könnyebb természetű influenzájában szenved, de azért állapota egyelőre nem veszélyes. — Kölnből tavirojk: A Kölnische Volkszeitung szerint a pápa orvosa kijelentette, hogy a pápa könnyű jellegű influenzájában esett. Az éjet kissé nyugtalanul töltötte, de déiben nyugodtan aludt. — Eddigéig veszély nincs.

— **Értesítés**. A nagykanizsai főgymnasiumi hangversenyt rendező bizottság az sábi sorok közönsége kért föl bennünket, egyszerűsöd arra kérve a n. é. meghívott közönséget, hogy külön értesítés nélkül is sziveskedjék az utabbiakat tudomásul venni: — Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy az országgyűlési képviselő választások közbejötté miatt a nagykanizsai kath. főgymnasiumon f. hó 27-re tervezett hangversenyt február 3-án tartja meg. — A rendező bizottság következő tagokból áll: Hajdu Gyula elnök, Haasz Lajos titkár, Sebestyén Géza pénztárnok, Matosch Jenő ellenőr, Betteheim Aladar, Böhm Himér, Havas Hugó, Hirschel József, Landler Jenő, Sattler Ernő, Schwarz Karoly, Sietács Istakár, Tótolta Karoly, Wüchler Kálmán bizottsági tagok.

— **Táncvigalom**. A nagykanizsai katonai hadastya-egylet 1892. évi február hó 2-án kedden saját árva- és segély-alapja javára az Arany Korona színhoda étermében Sárközi János jeles zenekara közreműködése mellett zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté esti 8 órákor. Beleptidj személyenkint 60 kr. Családjegy (3 szeme.y) 1 frt 50 kr. Felülfizetések közönnettel fogadtatnak es hírlapilag nyugtaztatnak. Beleptijegyek a pénztárnál válthatók.

— **Diákok estélye**. A Csurgói ev. ref. főgymn. ifjusága f. 1892. évi február hó 1-én a „Daru” vendéglő nagytermében táncal egybekötött zártkörű dal- és zenestélyi rendez. A rendezőség tagjai: elnök dr. Hörváth József, Bátori Ferenc, Bekács Gyula, Berger Mor penzt. Bokor Jenő, Fodor Aladar. Goldschmid Hugo, Gueth Gyula alelnök, Halász Imre, Horvath Gyula, Horváth József, Kovács Mór, Lisko Dezső, Mészöly Kálmán, Mikovics Andor, Molnar Dezső ellenőr. Nagy Virgil, Partl Ódon, Prager Ernő, Schlesinger Zsigmond, Szedoglavics Béla, Szűcs Ernő. Törzsök Pál, penztáros, Vagner István, penzt. Veesseri László, Zemanek Aladar, Zsobrák Janos. Kezdeté este 8 órákor személyjegy 1 frt 50 kr. családjegy 2 frt 5) kr. A befolyó tiszta jövedelem az intézet keblében fennálló egyesületek javára fordítatik. Műsor: Eluoki mégnytó 25. *Paragraphus* (kétéves önkéntes) inuio, Marray Edeioi. Előadja a főgymn. zenekara. *Gyászos idők költője*. *Magyar Rhapsódia* Liszt Ferencöl. Zongorán előadja Verbay Iona kisaszonny. *Hidavatás*, Arany Jánosöl. Szavalja Gueth Gyula VIII. o. t. *Népdalok*, Huber Karolyöl. Előadja a főgymn. terti énekkara *A monolog ellen*. Abrányi Emítöl. Szavalja Horvath József VIII. o. t. *Rákocy induló*, Huber Karolyöl. Előadja a főgymn. zene és vegyes énekkara.

— **Edison legújabb találmánya**. Edison a kinek lángéleje eddig a békés haladásnak a szolgálatában állott s a kinek neve az emberi művelődés történetében egy új korszakot jelent, legújabban követi a legtöbb felalalót s új ödökölő eszközök felalalásán fáradozik. Mint New Yorkból táviratozák, Edison most olyan találmányon fáradozik, a melynek segítségével az erődben levő ellenfél képes lesz az ostromlót villamos vízzel tönkre tenni.

— **A differitiaz gyógyítása**. A budapesti orvos egyesület igazgató tanácsa elhatározta, hogy a jövő hónapokban külföldön ülése fogja a differitiaz gyógyítását megbeszélni. Az előadó dr. Bókai János kórházi igazgató lesz. E külön megbeszélés oka az, hogy a differitiaz járványyszerűen pusztít a hogy az utóbbi időben sok titkos szer jött forgalomba, a melyekről tudományos véleményét kell mondani, nehogy a közönséget továbbra is télrevezessék.

A Dunántúli Íráshau és képen.
A Dunántúli közművelődési egyesület javára díszes irodalmi vállalatot indított meg az egyesület titkára Porzolt Kálmán. A vállalat címe „Dunántúli Íráshau és képen.” Az egész munkát a Dunántúli írói és művészi álitották össze s ezeknek élén legelőször is Jókai Mór értékes dolgozata áll a „Tisztelendő és tiszteletet”; azután emlékmondatokat írtak a kötetbe Simon Gyula mosonyi főispán, Finck János soproni polgármester, Vadnay Andor ors. képviselő, Károlyi Antal vas megyei alispán és Gyógy Elek orsz. képviselő, Bécsei közlemények ezután Rákosi Jenőtől: „Kőrösi Csoma Sándor”, egy dal Endrődy Sándortól; „Téves nézetek a görög irodalom felől” Schwarcz Gyulától; „Kath. egyház és magyar nemzeti állam” Békies Guszt. tól; „Olivér”, elbeszélés Kozma Andor-tól; „A mogyoróvessző” elbeszélés Sziklai Jánostól; Dal Radó Antaltól; „Mint lettem én színésznővé” P. Markus Emilától; „A kedélyes nádorispán” Eötvös Károlytól P. Markus Emilia, Bartók Lajostól, Jászai Mari Ottvós Adolftól. Közleg vidéke Közlegi Józseftől stb. A hatvan remek illusztráció között fölemlítendő Feszty Árpád Tölgyessy Arthur és Vágó Pál Zala György Háy Gyula rajza Pannonhalmáról, Alesuth. Komárom és Közleg vidékének látképe, a pécsi székesegyház, Deák Ferencz kehidai lakóháza stb. Az arcképek Vasary Kolos herceprímás Széll Kálmán, Jókai Mór, Békies Gusztáv Dulánszky Nándor pécsi é; Hornig Károly stb. veszprémi püspökök, Pap Gábor református és Kársay Sándor evang. püspökök, dr. Kunz Adolt, csornai prépost, Wekerle Sándor, Szögyén-Marich László, Pallavicini Ede őrgóf. Fenyvessy Ferencz, Eötvös Károly, Hieronymi Károly, Gajári Odön, Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Szigeti József, P. Markus Emilia, Jászai Mari, Beöthy Zsolt, Endrődy Sándor, Kozma Sándor, Kozma Andor, Feszty Árpád, Tölgyessy Arthur, Vágó Pál, Zala György, Nádazady Ferencz, gróf, Bródy Zsigmond, Radó Antal, Berezedy Viktor, Szilvi József, Sziklay János, Sewarcz Gyula, Eszterházy Mihály gr., Kaiser József, Szarvassy Sándor. — A kötet ára 1 frt s megrendelhető a „Dunántúli közművelődési egyesület irodájában (József körút 5.)

CSARNOK

Farkus Károlyhoz.

(Válassz.)

Hogy mint mondám — verset írni
Már manapság semmi sem —
Önnél még nem bizonyítá
Fényesebben senki sem.
S hogy muzsának csókja sem kell,
Még is zendül a koboz, —
Ha megrugott pegazusát.
Ki megyül — az okos. —
Látja napnál fényesebben
Igazolja jó maga . . .
S öcsém uram-hozzám írott
Hat gyönyörű (?) versszaka.
S hogy poétát nem csak itten
A szép róna szül csupán;
De terem az „mint gomba”
Már a bércek hőmlökán:
Mint a csillag, oly sugárzó
Példa rá öcsém uram . . .
Csak nyargalja pegazusát,
S verje kobzát nyugodtan.
Tovább . . . tovább! . . . Hisz lant s költő
Aranyos két fogalom!
De hogy méltó-e kettőre
„On soh” sem lesz, fogadom! . . .
Az az lehet . . . hisz ma napság
A poeta-ugy terem,
Mint a lombos fűzta cserje.
A nedves mederen.
S hogy oly meder arra is van:
Jó öcsém a példa rá . . .
— S nincs kizárva — megnőhet még
— Itt kicsiny bár — ott naggyá . . .
Azonban már most előre
Vegye töleim jó neven
Egy tanácsot, jó tanácsot
Ajánlok én melegen . . .
A szalma se mind Csókje!
S nagyon könnyen megeshet:
Még húzálja más szalmáját:
Önnék hordják el szalmáját!
Mondják-e még egyebet?!

Herke Mihály.

Felelős szerkesztő: Cs. Palotai Ákos.

Nyilttér.*)

Citkós és kockás seiyemmnöveket, Le-nisza, Fouliard-Sürak-Taffeta-nemkölöben Merveilleus seiyemeket is méterenkint 45 krtól 3 frt 85 krig egyas öltöyökre, vagy egész végékben is postabér- és vámmentesen szállít Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) seiyemgyára Zárchben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcbba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* Az e rovath közlöttekért nem vállal magára felelőseget a szerk.

HIRDETÉSEK.

SARG-nak egészségügyi hatóságilag megvizsgált FOGTISZTÍTÓ szert

KALODONT

Kapható: a gyogytárakban
955 és illatszerezészeknél 1 drb 35 krcár.

Horgony-Pain-Expeller.

Esen rég jönak bizonyult bedőrszölet oszsz, köszvény, társzagatás stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a t. cz. közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr., és a legtöbb gyogy-szer-tárban kapható. 970 3-17

Csak horgonynyal valódi!

A NAGY-KANIZSAI

kereskedelmi és iparbank-részvénytársulat

XXIV. rendes közgyűlését

foljó évi február 21-én délelőtti 10 órakor saját helyiségében tartanlja, melyre a t. cz. részvényesek ísztelettel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

- 1.) Az 1891. üzletévi zármérleg előterjesztése s az erre vonatkozó igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések ugy az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése.
- 2.) Az osztalék meghatározása.
- 3.) A társaság hivatalos közlönyének-kijelölése.
- 4.) A sorrend szerint kilépő Eperjesy Sándor alelnök, Fesselhofer József, Strém Vilmos, Rosenfeld Adolt és Grünhut Fülöp igazgatósági tag urak helyett új alelnök és négy igazgatósági tagnak 3 évre, továbbá Lengyel Ignác, dr. Bentzik Ferencz és Halphen Mór felügyelő bizottsági tag urak helyett a háromtagu felügyelő bizottságnak egy évre leendő megválasztása.

Nagy-Kanizsán, 1892. január 19-én.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés.

- 1.) A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényesek felkérletnek, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a bank pénztáránál innen nyerendő térítvény mellett az alapszabályok 43. §-a értelmében f. é. február 13-áig letenni sziveskedjenek, mely térítvény egyuttal igazolványul szolgáland.
- 2.) Az alapszabályok 41. §-a értelmében csak azon nagykoru férfi-részvényes bir személyes szavazati joggal, ki-nek részvénye legalább is 14 nappal a közgyűlés előtt az ő nevére van beírva.
- 3.) A szavazó lapok a közgyűlést megelőző napon, délután 3-5 óráig a bank helyiségében átvehetők; ugyanezen időben mutatatandók be a felhatalmazványok is, melyek alapján az illetők (alapszabályok 43. §-a értelmében) mások megbízásából szavazni kívánnak, mivel későbbben benyújtott felhatalmazványok tekintetbe nem vétetnek. (2)

RUMBOLD B.

Vérsztábi készítmények és jelvények.

ezim- és ezimer-estészet, papírmásé művek, zászló és díszítési eszközök gyára.

Alapítvány 1842.

Calm- és ezimer-estészet tárgyak, családi ezimerek, kapharás táblák és családfrak, csészallitása és műfestése, papírpap-művek.

Menyegzet-díszítmenyek (rosellák és díszítés tárgyai), költés és eladási árban.

Díszítések ünnepélyekhez

GYÁR: KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 1792. Telefon: 907.

IRODA: IV. múzeum-körút 13. Telefon: 52-09.

Feltűnést keltő ujdonság nők részére!

Minden előképzettség nélkül lehet mértéket venni, mintáznai és szabni a cs. k kir. szabadalmazott 975

Excelsior szabászati készülék

segélyvel akár gyermekruhát akarunk készíteni, akár legfinomabb női ruhát. A pontosság és sikeresség mértékévéért és szabásért jótállunk. Ezer példát bizonyítja az

Excelsior szab. szabászati készülék

ezéyszerű voltát. Ennek egy háztartásból se szabadna hiányoznia.

A kezelés igen egyszerű, sőt fiatal leányok részére is.

Az egész készülék ára, magyarázatokkal együtt minden nyelven csak **3 forint** — Sztéküldés naponta kétszer utánvétel 3 forint 20 kr. előleges beküldése mellett a készülék bérmentve küldetik meg. — Kizárólagos ártáktár alulírott szabadalom tulajdonosoknál:

KELETY és ROTHMANN, Bécs II. Untere Donaustrasse 49.

Főraklár: Magyarhon részére Budapestén *Gottlieb Vilmosnál* Andrást-ut 49. szám alatt.

PSEPHOFER J.féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

„zum goldenen Reichsapfel.“ 961

Vértisztító labdacsook. -ezelőtt **Általános labdacsook** neve alatt - ez utóbb. nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsook csodás hatást mutatnak ezerszeresen be nem bizonyították volna. Evtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszertből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsook háziszertül ajánlottak és ajánlottak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértúlulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkórnaál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsook oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat sem okozzák, s ennek folytán még a leggyengébb egyének de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacsook fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszaszerésére folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csak néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888 okt. 22-én.

Tekintetes Úr!

Alulírt kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vértisztító labdacsoiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignác, orvos.

Hrasche, Pödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes Úr!

Isten akarta volt, hogy az Ön labdacsoi kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentették volna meg. Az Isten áldja meg ezt ezert ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsook engem is tökéletesen ki fogják gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszaszerésére segítségül szolgáltak.

Kuife Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

Mélyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynénem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórásban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondtam, midőn véletlen egy dobozt kapott Ön kitűnő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen gyógyult.

Legtöbb tisztelettel. Weinzeittel Jozsef.

Eichengraberamt, Göbl mellett, 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes Úr!

Alulírott ismételn kéri 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. E nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacsook értéke feltétlen azok, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszéséről haladására Önt ezennel felhatalmazom.

Tejes tisztelettel. Hahn Ignác.

Gotschdorf, Keitbach mellett, Szilázia 1886. okt. 8-án.

T. Úr!

Felkértem, miszerint az Ön vértisztító labdacsoiból 1 csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy egy gyomor, bajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsook nálam sohasem fognak kifogyul, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel.

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsook csakis a **Pserhofer J.féle**, az „**arany birodalmi almához**“ **ezimzett gyógyszertárban, Bécsben I. Singerstrasse 15. sz. a.** készítettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacsoot tartalmazó doboz ára 21 kr; Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 forint 05 krba kerül; bérmentetlen utánvétel küldésnél 1 forint 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldésse együtt: 1 csomag 1 forint 25 kr., 2 csomag 2 forint 30 kr., 3 csomag 3 forint 35 kr., 4 csomaga 4 forint 40 kr., 5 csomag 5 forint 20 kr. és 10 csomag 9 forint 10 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsook a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében köretik **csakis** Pserhofer J.féle vértisztító labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melynek használatai utasítása a Pserhofer J. névalírásnak fiktetó színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

BOR-KIVONAT.

Tökéletesen egészséges bornak pár perc aialti előállítására, a mely bor a természetes bortól miben sem különbözik ajánlom ezt a **jónak bizonyult** különlegességet.

Ara 2 kilónak (mely 100 liter bor előállítására elégséges) 5 forint 50 kr., a készítéshez szükséges vevény díjtalanul mellékeltek. A jó eredményért és egészséges gyártmányért kezeskedem.

Spiritus-meggazdálkodás

Éretik el az én utólérhetetlen **Erősítő-Essenzem** által a pálinkánál; ez kellemes és metsző ízű ad s csupán nálam kapható.

Ara 3 forint 50 kr. különkint (600—1000 literhez alkalmazva.) Használati utasítással ellátva.

Ezen különlegességeken kívül ajánlok még **esszenciákat Rum, Cognac és Likörök** stb. készítéséhez utólérhetlen minőségben. Utasító vények díjtalanul csomagolatkak a küldeményhez, *Arjegyzék díjtalanul.*

Pollák Károly Fülöpp

Esszenc-különlegességek gyára, Prágában.

Szolid képviselők kerestetnek.

Máriaczei Gyomorcsépek

nagyszámúban hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általános ismeretes házi és népszert.

A gyomorbetegségek tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, hűds lehetel felfújtás, savanyu leibőfőgés, hasmenés, gyomorgégés, felesleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörce, stb.

Hathatos gyógyszert bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben az a gyomortól származó, gyomortullerelésnél ételkkel és italokkal gúzták, májbajok és hámorhozásnál.

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépek** óvek 90 különöknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg a 70 kr.

Magyarországi ártáktár:

Török Jozsef gyógyszertára

Budapest, Király utca 12 sz.

A vedjegyét és aláírást tisztelesen tessék megtekinteni!! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) az ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom“

A **Máriaczei gyomorcsépek** va lodian kaphatók.

Kapható Nagy-Kanizsán: Práger Béla, Beina Lajos gyógyszertárában.

Baronson Kohut Lajos gyógyszertárában.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos szer minden köszvényes és csúszó bajok, u. m. gerincz agy-bántalom, tagszagatás ischias, migraine, ideges fogfájás, tőfájás, fűlszagatás stb. stb. ellen. 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Ezek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 forint.

Általános tapasz Steudel tanártól. Utés és szűrés által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, újjkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál miel kitűnő szer lén kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalszam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokras minden idült szer, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifüvedv, egy általános ismert kitűnő házi szer hurut rekedtség, görösös köhögés stb. ellen. 1 üvegcse ára 30 krajc. 2 üveg bérmentve 1 forint 50 krajczár.

Elet-esszencia (prágai csöppök); megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszert. 1 üvegcse 22 kr. 12 üveg 2 forint.

Általános tisztító só Bullrich A. W. től. Kitűnő háziszert a rossz emésztés minden következményei, u. m. fűfájás, szédülés gyomorgörce, gyomorhég, aranyer, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalszam, Egy üveg 50 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az általa képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Go yva-balszam, kitűnő szer golyva, ellen. Egy üveg 40 krajczár bérmentes küldéssel 65 kr.

Helső vagy egész ség-só kitűnő gyógszer. gyomorhurut, és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. Egy csomag 1 forint.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszeretnek. — Postai megrendések a leggyorsabban eszközöltetnek. ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendések utánvétel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 5 frt — kr
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak

Nyitlatter petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Szerkesztőség:

Magyar-utca 33. házában.

Idő intéendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A tizenkettedik órában.

Mire e sorok a sajtógép alól kikerülnek, már csak pár óra fog elválasztani attól a nagy naptól, a melyen a nagykanizsai kerület választó polgárai, a legszebb politikai jogukat gyakorolni fogják.

Nincs, mi legalább azt hisszük, hogy nem lehet e hazának s így a kerületnek egyetlen oly polgára sem, aki e politikai jogát kellő mérvben becsülni ne tudná s így nem hisszük, hogy volna egyetlen oly polgár is, aki e jogának gyakorlásával éppen most midőn arra alkalom nyílik, élni ne sietne, s így nem hihetjük, hogy a választási urnától csak egyetlen szavazó polgár is hiányozni fog pártunk részéről, mert minden egyes polgár tudja azt, hogy a jó katona hű a zászlóhoz, mely alá szögödtt s midőn az ki van bontva, sorakozni kell az alá mindenkinek.

A lobogó leng, reá írva a kerület szerzetett képviselő jelöltjének neve, a polgárság ajakán felhangzik az »Éljen« s rövid idő múlva ütni fog az elhatározó óra.

A kibontott lobogó alá sorakozunk párt hívek, egy testtel lélekkel iparkodjunk a zászlót diadalra juttatni, mert ezen a zászlón az a név ragyog „a melyben győznünk kell.“ A szabadelvű párt híveinek ismert választó polgárok mindenkör megmutatták

azt, hogy higgadtan, a párt szenvedélyektől menten, csupán belső meggyőződésüket követve gyakorolták a legszebb politikai jogot; vezesse e párt híveit most is a multban tanultott viselkedés. — higgadtan, párt szenvedélytől menten, belső meggyőződésüket követve járuljanak a választási urnához a ott mint önálló független polgárok érvényesítsék jogukat s a mely esetben pártunk győzelme biztos lesz: Wlassics Gyula lobogója diadalt fog aratni.

A tétovázás soha sem volt tulajdona a magyar embernek, a habózás soha sem jellemezte a szabadelvű pártot, ellenkezőleg, mindig szilárd volt az, mint a kőszál, elhatározásában, meggyőződésében s ez által vezetettve intéző ténykedését mindenkör: nincs kétségünk tehát abban, hogy most is az a szilárd elhatározás fogja vezetni pártunk híveit, a mely elhatározás vezette akkor, midőn szerzetett képviselő jelöltünknek felajánlottuk, a polgári erények s fáradhatatlan munkásság babérkoszoruját, kerületünk képviselői mandátumát; nincs kétségünk abban, hogy párthíveink keblében ama lelkesedés lángja most is lobog, amidőn a választás napja felvirrad, mint amint fennen lobogott az, akkor, midőn képviselő jelöltünk, mindannyinknak legteljesebb elismerésével találkozott s a saját politikai nézeteinket oly

remekül előadott beszédében, letette választói előtt politikai hitvallását; nincs kétségünk abban, hogy kerületünk minden egyes szabadelvű választó polgára, most is oly szeretettel viseltetik azon férfiú iránt, kinek nagy neve disziti kibontott zászlónkat, mint aminő szeretet sugallatát követve, kértük őt fel, engedné meg, hogy zászlónkra az ő, nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is annyira tisztelt nevét irhassuk fel.

És mivel így vagyunk meggyőződve nem is intézünk virágos, gyújtó szavakat pártunk híveihöz, nem találjuk szükségének a lángoló érzelmeket még lángolóbbakká szítani, elégségesnek tartjuk, hogy most, a midőn elérkezett a tizenkettedik óra felhívjuk pár híveinket, hogy sorakozva a zászló alá egy mindenikért és mindenki egyért, mintegy phalanx álljunk a magasán lobogó Wlassics zászló alatt s egyhangulag, meggyőződésünket követve adjuk le szavazatunkat kerületünk e kimagasló fiára, a kiben összpontosul a mi szeretetünk, bizalmunk, reményünk. Fel tehát polgártársak! Kövessük az előttünk lengő zászlót s szavazatunkkal kerüljük le arról ama felirást »Éljen Wlassics Gyula képviselőjelöltünk« hogy helyébe irhassuk ez utat:

»Éljen Wlassics Gyula a kerület képviselője.«

Palotai Csorba Ákos.

A „ZALA“ tárcája.

Fekete fátyol fedi . . .

Fekete fátyol fedi,
Az erdőt s mezőt már,
S a tájon át süttogva
Hűs esti szellő jár.

Csendes nyugalomba tér.
Most az egész világ:
Csak a kis patak folyik
— Medrében még tovább

Éz sem nyughatik soha:
Mint én nem nyughatom;
Mert nyugalmat adhat nekem:
Csupán a — sírhalom . . .

K. A.

Gizella.

— Elbeszélés. —

IRTA: REINER ZSIGMOND.

(Vége.)

— Béla, ne felejtsd el, hogy bátyjának neje előtt ál!

— Hahaha! Atkozott legyek, ha azt csak egy pillanatra is éleljestem. Nem kell eszembe juttatnod, hogy téged elrabolt tőlem! De szákmányát ismét el akarom tőle venni és ha ezt teszem, nem rablok, mert nekem több jogom van hozzád! Én látalak teged először! szerettelek és szeretlek még most is! Enyemnek kell lenned, ha a menny és a pokol esküszik is ellenem össze! Szívem meg kíván téged, magához vonz, mint mágnes a vasat!

— De Béla! Ne gyalázzon meg.
— Gyaláznai? Nem én teszem azt, hanem te! Ellőktel magadtól, lábbal tapostad boldogságomat és alnok nagybátyáid inkább pellengetére állított, mert csak másodszülettem voltam a gazdag Kornynak!

— Irtozatos!
— Igen, te gyaláztál meg, ellőktel magadtól, hogy bátyám karjaiba vend magadat, mert ő a majorosco, mert ő az ura Árpádhalmanak!

— Hallgasson el Béla az irtozatos ragalommal, vagy segítségért kiáltok.

— Egy árva bangot sem, ha akarod, hogy életben maradj! . . . Csak egy lővés és én vagyok Árpádhalman az ur!

Gizella megrázkodott. Szólani állott ottan.

— Látom, hogy engedelmeskedel, — szólótt Béla kaján mosolyival. — Jó! Még valamit akarok mondani. Hogy szeretlek, hogy imádlak, hogy enyém tész, bármiképpen ezt talán tudod. Néhány napi gondolkodási időt engedek, hogy megmondod, vajjon jókaratulag akarod-e kivánságomat teljesíteni, avagy nem; ha visszajövök, feleletet kérek tőled. Hogy ezen beszélgetés köztünk maradj, tán nem is kell említenem, mert ellenkező esetben romlást hozasz magadra és egész családunkra. Még egyszer: mély halgatás ezen óráról vagy . . .

Azután Béla ott hagyta a szép nőt és eltávozott.

A vadászatról hazatért Károly rögtön észrevette neje dult vonásaiból, hogy ennek valami rendkívüli baja történt. Gizella nem merete neki a valót elmondani, félt Béla fenyegetésétől és azt mondotta, hogy a vadaskertben megvadult állat okozta ijedését.

Több hét mult el és Béla még sem mutatkozott. Gizella remélte, hogy Béla nem is jön többé ide s lassan lassan a buskomorság terhes felhője elvonult szép homlokáról, ismét oly vig, kedélyes volt, mint annak előtte.

Egy őszi napon Károly ismét vadászatra ment. Gizella egyedül maradt otthon.

Délután a társalgóban ült, midőn lödöbögést hallott. Azt hitte, hogy valami hírnök jött és nem

A kerület képviselői választásához a szavazás jogosságát igazoló »Értesítést« a városi hatóság már kézbesítette a választóknak, felkérjük pártunk híveit, hogy politikai jogaikat gyakorlandók a választásnál megjelenni a szavazatukat leadni ne mulasszák el.

A választási ténykedés holnap, csütörtökön, a hó 28-án reggel 8 órakor veszi kezdetét, a választás helye a városháza, hol a választási küldöttség már 8 órakor ülését megnyitja.

A választó polgárok higgadságába bízunk s meg vagyunk győződve, hogy a választás, e ténykedéshez méltó higgadsággal a rendben fog lefolyni, mint az oly értelmes választó kerülettel, mint a nagykanizsai, másként nem is várható.

Az ellenzék.

Az ellenzék is megmozdult.

E hó 24-én a »Zöldia« vendéglő kertjében tartott értekezletén Hévízi János piarista tanárt léptette fel, a ki is Ugron-féle programmal a jelöltséget elfogadta.

Programbeszédében a tisztelnet valódi meleg érzetével emlékezett meg a szabadelvű párt jelöltje felől, ki előtt, mint tudományos tekintély előtt kalapot emel, s kívül szemben a bukást sem tartja megszégyenítőnek; szólott a honvédelmi miniszterrel s fejtegette az Ugron párt politikai álláspontját, különösen védelme alá véve a pártot azon támadásokkal szemben melyekkel a 48-as és függetlenségi párt illeti Ugront azért, hogy ő a delegációba be akar menni.

A beszédet, melyen nagyon meglátszott, hogy nem volt előre elkészítve, mintegy 40—50 választó polgár hallgatta meg, akik

mellett pár száz fiatal ember s nő állott s éljenzett.

Az ellenzék tehát felvette a harcot pártunkkal szemben, a már csak pár óra s meglátjuk, melyik zászló lesz diadalmas az elvi harcban!

A város választói csaknem kivétel nélkül *Wlassics* mellett tömörülnek, a kerületben pedig oly erősen áll a szabadelvű párt, hogy *Wlassics* megválasztása: a létező helyzet számba vételével: teljesen biztosra vehető.

Megyénk közegészség ügye.

Dr. Mangin Károly kir. tanácsos, Zalavármegyei főorvos, a vármegye területén december hónapban észlelt közegészségi állapotokról és egyéb a közegészségügyet érintőkről a következő havi jelentést terjesztette be a közgazdasági bizottság január havi üléséhez:

„Az időjárás szelid volt, amennyiben a hőmérséklet rendszeren a fagyponthoz közel állott. A hónap második felében erős északi szél lépett fel minek következtében a hőmérséklet rövid időre leszűnt ugyan azonban alig néhány nap múlva az időjárás ismét enyhévé változott. A légnyomás maximuma volt 763.1 mm, minimuma 738.1 mm, havi közép 751.9 mm. A hőmérséklet maximuma volt +11.6° C., minimuma —10.7° C., havi közép +1.4° C. A nedvesség havi közép értéke 89%. A csapadékok összege 27 mm. Szélnek irányát illetőleg leggyakrabban észleltetett D. és E.

A közegészségi állapot a megye különböző részein igen változó kepet mutatott. Míg ugyanis egyes vidékeken az eléggé kedvező, másutt nem volt kielégítő; a novai és csáktornyai jársokban egyáltalán kedvezőtlennek volt mondható. A megbetegedések száma majd mindenütt szaporodott; a betegek gyakran súlyos lefolyást vettek; ilyen helyeken a halálozási százalék is emelkedett. A felmerült különféle kórnek közt a légzőszerve bántalmak észleltek legnagyobb számban, köztük több tüdőlob; influenzának is több esete lett gyógykezelés tárgya ezen betegség azonban nálunk egyáltalán szeliden folyt le és járványos jellegét eddig sehol nem öltött. Hasi hagyományok habár nem sok, de említésre méltó számban fordult elő. Gyermekek közt pedig diphteritisznek és torokgyíknak egyes esetei, nem különben C-abrendeken bárányhimlőnek 3 esete.

Hivonyfertőző kórnek közül a törvény 9 községben uralgott járványosan. Megbetegült összesen 184 egyén, akik közül meggyógyult 80, meghalt 44 és a hónap végén 4 községben 10 beteg maradt gyógykezelés alatt.

A *roncsolt toroklób* Alsó Eörsön öltött járványos jellegét 8 közséssel; meggyógyult 4, meghalt 2 és további gyógykezelés alatt maradt 2. A beérkezett jelentés szerint a járvány továbbterjedésnek megakadályozása céljából a szabályszerű intézkedések megtétek.

Boncziszálat összesen 8 esetben teljesített; háromszor törvényszéki megbízatás folytán, ötször pedig rendőri tekintetből. A halál legközelebbi okai voltak a törvényszéki boncolatoknál: 1 agyhártályob, 1 hashártályob, 1 belső elvérzés; a rendőriknél: 3 hulladás 1 szív-széllhűdés és 1 végkimerülés.

Külső hullaszemle rendőri tekintetből volt. 8. Súlyos sértés bejelentett 4.

Öngyilkosságot 6 egyén követett el, kik közül 3 maga agyonlőtte, 1 phosporoldatot ivott, 2 pedig önfelakasztással vetettek véget életüknök.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 3 egyén esett áldozatává és pedig: 1 a Balatonba fulladott, 1 leforrázatott, 1 súlyos épületfa által fejszontöréssel következtében rögtön meghalt.

*Elmekór*nak két esete merült fel: mindkét beteg megfigyelés végett kórházba szállított.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hír** *Szasztics Bend* megyénk

szertett főispánja, e hó 25-én pár napi tartózkodásra a fővárosba utazott, a honnét azonban már 28-ára visszatér székhelyére Z. Egerszegre.

— **Egyéleti közgyűlés.** A nagykanizsai polgári egyesület 1892. évi február hó 2-án d. e. 10 órakor rendes közgyűlést tartja. Tárgyai: A választmány s számvizsgáló bizottság jelentése. Évi költségvetés, felvételi s tagdíj megállapítása. Kötvények kisorsolása. A függő adósságok convertálása céljából új kölcsön engedélyezése. Az alapszabályok 14. és 26. §-ának módosítása. Tisztikar, választmány és számvizsgáló-bizottság választása. Netáni indítványok.

— **Letört rózsabimbó.** Következő gyászjelentést vettünk: *Unger Ullman Elek* és neje született *Vágner Aranka* megtört szívvel jelentik hön szeretett drága leánykájuk *Arankának* f. évi január hó 23-án reggel 9 órakor életének 3-ik évében 2 heti kínos szenvedés után történt gyászszos elhunytát. Nagy-Kanizsa 1892. január 23-án. Áldás és béke lengjen a drága hamvak fölött.

is ügyelt rá. Ekkor azonban az előszobában léptek és a sarkantyú pengése hallatszott. Károly lért már vissza? Nem, az nem szokása, ő csak este tér haza. Ekkor egy durva férfibang ütötte meg tüleit. Gizella a hang hallatára megrázkódott.

— Béla! — Ez volt gondolata. Menekülni akar, de késő, egy férfi hevesen rántotta fel az ajtót: Béla volt. — Egész valója ingerültséget árukt el.

— Talán tudod, Gizella, miért jöttem. Elég gondolkodási időt engedtem. Nem napokat, hanem heteket. Szeretlek és enyém lész, akár akarod, akár nem! Gyorsan határozd el magadat, vajjon akarasz-e most követni, vagy hogy erőszakot használjak ellened?

— Béla, elfelejtette, hogy kivagyok?

— Nekem több jogom van hozzád, és jogaimat akarom most érvényesíteni. Tehát kövess!

— Soha!

— Még egyszer mondom: kövess!

— Soha!

— Utoljára!

— Sohasem!

Béla könnyörögni kezdett.

— És ha térdre borulok előtted, ugy könnyörök?

— Béla — szólott most Gizella szelidebb hangon — ha a becsületérés egy parányi szikrája van is önben, nem kívánhatja bátyja nejétől a leggyalázatosabb hitsegezt. Térjen magához tegyen ugy, mint minden nemes ember és én elfelejttem mindazt, a mi velünk történt.

Béla pozzói habotára fakadt.

— Tehát nem akarsz követni?

— Nem!

Béla egy pillanat alatt rárohant az áldozatra és az ajtó felé vonzolta őt Gizella segítségért kiáltott. Az aggodás a lélelem óriási erőt adott neki és azon volt hogy magát a borzasztó ember kezéből kiszabadítsa.

Ekkor valami váratlan történt.

Az ajtóban egy másik ember jelent meg, szintén oly vad vonásokkal, mint Béla.

— El innen! — ordított és Gizellához rohant. Alul a kastélyban óriási zivaj, majd egy lövés dördülése hallatszott.

— El innen! — szólott még egyszer az a másik ember. A vadászok váratlanul vissajöttek, veszve vagyunk!

A kastély udvarában a zaj mindinkább nagyobb és nagyobb lön. Gyors egymásután an két lövés dördült el.

— Károly, segítsé! — kiáltott Gizella.

Béla látta, hogy veszve van, menekülés nincs.

— Kiálthatsz a hogy akarsz, de ha enyém nem lehetsz, másé sem lész!

— És az óles vadászok, melyet övében hordott markolatig döfte Gizella keblébe... Gizella halva volt.

Béla mekkövéülve nézte. Bt egy pillanatig, de csakhamar magához térve lerohant a léposon.

A léposok ráján Károlylyal találkozott,

— Béla, mi történt?!

Béla, Károly látára még dühösebb lön. Egy iszonyu ordítással bátyja szívébe döfte a véres

vadászkést, és tovarohant . . . Károly összerogyott.

Az általános zür-zavarban senki sem gondolt arra, hogy Belát üldözöbe is kellene venni. Ez örökre eltűnt. Mindenki Károlyhoz sietett. Gizellát pedig szobájának küszöbén halva találtak.

A kornicai tragédia véget ért.

Károly sebe súlyos volt ugyan, de nem élet veszélyes. Hónapokig nyomta az agyat végre felüdült.

Kornicán maradt... gyászolva. Kerülte a társaságot.

A kertben egyszerű sarkövet állított fel és nejét oda temette. Ott töltött gyakran egész napokat is tompa merengésbe merülve.

Két évre rá — egész agg volt már Gizella sírján találtak... hősán.

Veis kihált a Kornya család utolsó ivadéka, mert Béla, mint később megtudták, nemsokára a véres tett után véget veteit életének.

Azóta Kornica lakatlan maradt.

A vidék lakosai azt állítják, hogy sok éjen egy nyulánk fehér alak surran át a kastély csarnokain, utána pedig egy fekete alak sompolyog nyögve jajgatva a nyulánk alak lábaitoz vöve magát.

A fehér alak Gizella, a fekete pedig Béla szelleme, ki sógornőjétől bocsánatot kér gaztetteért . . .

— Vaszary Károly bíbornok-hercegprímás. A mit előrejelztünk, csakugyan tényre vált. XIII. Leó pápa, nem várva be a tavaszra kitűzött új konzisztoriumot, melyen tíz főpapot fogtak a bíborral felidézíteni, Vaszary Károlyt soron kívül kinevezte a római egyház kardinálisává. A kinevezés ezen ritka formájában a pápa kiváló hajlandósága és jóakarata mellett értesítésünk szerint a király előterjesztése, illetőleg kívánsága nyert kifejezést. A mi kor Magyarországot három bíboros főpapja, Simor Haynald és Mihálovics gyors egymáutánban lehunyta szemét, illetékes körökben komoly aggodalmak támadtak az iránt, hogy ez esetleg aktuálissá válható pápaválasztással a magyar állam nem gyakorolhatja befolyását, mert nem lehetnek bíbornokai, a kiket a kánkoveba küldjék. Ez az aggodalom sietette az esztergomi és kálocai főpapi székek betöltését s megelégedte az illetékes köröknek azt az elhatározást is, hogy a főpapatnak bíbornokká való kinevezését is sürgősen fogják. S ez nem ütközhetett nehézségekbe, mert a király joga az, hogy a magyar bíbornok kinevezését követelhesse, a római kardinális, ha a konzisztorium által kinevezett magyar bíbornokok nem lennének. A magyar király óhajára, vagyis inkább postulatására kinevezett eme bíbornokokat „cardinalis coronae” néven ismeri az egyháztörténelem. Ilyen cardinalis coronae a most bíbornokká kinevezett hercegprímás és bizonyára egyben hasonló kitüntetés fogja érni a magyar főpapi kar még egy tagját is.

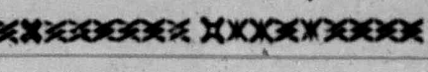
— A pápa egészsége. Rómából azt táviratozzák, hogy a pápa tegnap reggel mi-élt mondt. Téves azonban az a hír, hogy a misén több idegen család is jelen volt. Ma a pápa nem ad kihallgatást s elegendő az anti-chambreszolgálatot is mert a mai nap, Szent Pál megterésének a napja, régi szokás szerint szűn nap.

— Dr. Buzicska Kálmán Zala vármegye kir. tanfelügyelője e hó 19-én C-aktordyán volt, ahol a magyar nyelv tanításában kiváló sikert lemulató két tanítónak, u. m. Sinkovits Ferencnek 40 lrt és Molnár Mária övönöknek 30 ft jutalmat személyesen adta át, valamint a gyakorló iskolai szorgalmas tanulók között 4 frot osztott ki. — E hó 20-án meglátogatta az áll. tanítóképzede 3-száz évfolyamait és meghallgatta az előadásokat. Ugyanaznap előkölt a képezde igazgatótanácsának ülésén.

— Gazdasági egyesület. Somogy vármegyei gazdasági egyesület I. évi február hó 1-én délután 3 órakor igazgató választmányi, azután pedig nagy gyűlést tart Kaposvárott a megyeház kistermében, melyre az egyesület t. tagjai tiszteletteljesen meghívattak.

— Kereskedelmi ifjak jubileuma. A debreceni kereskedő ifjak önképző egyesülete következő felhívást intézte az összes magyarországi kereskedő ifjak egyesületeihez: „Egyesületünk jövő évi február hó 21-én fogja megünnepelni fennállásának 25-ik évfordulóját. Keletkezése azon időre esik, melyben jelenlegi alkotmányos életünk hajnalá derengett. 1867 február 20-án alakult meg egyesületünk itt a tisztja magyarság melropolisában s keletkezése pillanatától mind a mai napig öntudatosan egy cél felé törekedett, ugyanarra, mely jövőre is mindig szeme előtt fog lebegni: e cél a nemzetközi kereskedői erények ápolása mellett, a kereskedelem magyarosítása s a kereskedő ifjuság műveltségének nemzeti alapon való fejlesztése. Hogy egyesületünk eme eredetileg kitűzött cél elérésén valóban vaskövetkezetességgel s folyton fokozódó erélyvel munkálkodott, legjobban bizonyítja ama körülmény, hogy csakhamar nemcsak nélkülözhetetlen tényezővé vált, hanem az ország hasongetelei között az első közzé emelkedett. Midőn tehát kartársainkat szép multtal bíró egyesületünk ünnepéről értesítjük, egyúttal ama reményünknek adunk kifejezést, hogy bennünket becses látogatásukkal megörvendeztetni s jelenlétükkel ünnepélyünk fényét emelni szívesek lesznek. — Az ünnepély részletes sorrendjét 1892. január 20-ig beküldjük és kérjük a tisztelt társaságot, szíveskedjen velünk legkésőbb január hó 25-ig azon kartársak névjegyzékét közölni, kik jubileumi ünnepélyünkön résztvenni óhajtanak, hogy kellő fogadtatásról s elszállásoláslról idejekorán gondoskodhassunk. Debreczen, 1891. Deczember 28. Haza-fias kartársi üdvözléssel Debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete jubileum végrehajtó bizottságától.

— Az oroszországi zsidóüldözés. A Londonban megjelenő Darkest Rissia közli a következő adatokat az oroszországi zsidók állapotának jellemzéséhez. Rágoita élt Rigában egy Taupia Lazar nevű előkelő zsidó kereskedő, ki kereskedelmi dologban Petyerrára utazott. A mint az orosz fővárosba megérkezett, a rendőrök utlevelet kértek tőle s aztán a rendőrtisztviselő utasítására a toloncokhoz küldték s mint valami közönséges fegyencet toloncolták vissza Rigába. Hiába kérte az intelligens s vagyonos kereskedő, hogy engedjék meg neki, hogy saját költségén vasuton tehesse meg az utat Rigáig. Nem hallgattak kérésére. Mire a toloncokat roppan nélkülözések közt Rigába ért, Taupia megörült. A másik közlemény egy tíz esztendő tanulóról szól, a kit apja, politikai számbúzott magával vitt Irkutskba. Három év óta járt már a flu ott az iskolába s mindenki dícsérettel halmazta el, mint jó barátot, tehetséges tanulókat. Nem rég azután parancs érkezett a politikai számbúzóhoz, azzal a megmáshatatlann utasítással, hogy fűtől rögtön meg kell válnia kit vissaküldenek szülőbelyére. Már most mitévő legyen a szegény gyermek, szjától elszakítva oly helyen hol ismerősei nincsenek.

Előfizetési felhívás.

Az új év beköszöntött; a kiadóság tisztelettel kéri fel a tisztelt olvasó közönséget, hogy mint eddig, ezentúl is a lapot támogatni és ismerőseik körében terjeszteni és hogy a „ZALA” előfizetését-mielőbb megújítani sziveskedjék, nehogy a lap szétküldése körül akadály legyen; mit annál is inkább kerülni óhajtanánk, mert a választások ideje alatt lapunk hetenkint többször fog megjelenni és a szétküldésnél nem akarnánk zavart előidézni.

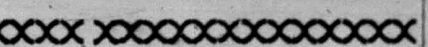
Felkérjük azon tisztelt olvasóinkat is, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, hogy a hátralékos díjakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A „ZALA” előfizetési ára, mit sem változik, s marad, mint volt eddig, és pedig:

- Egész évre . . . . . 3 frt.
- Fél évre . . . . . 2 „ 50 kr.
- Negyed évre . . . . . 1 „ 25 „

A jegyző és tanuló urak a lapot 3 forintért kapják, ha egész évre előre fizetnek.

A „ZALA” kiadósága.

— Az országos képviselőválasztási időszak közeledésével gombamódra keletkeznek Budapesten a zászlógyarak, melyek — mint a multak tapasztalataiból tudjuk — silány készítményeiket lángzatos címek és látszólag előnyös feltételek mellett ajánlatják de az elszállított zászlók nem csak méretlen nem felelnek meg a rendlésnek, hanem a szövetek színét is kimossa a legelső eső, s a megrendelő az ily rövid életű cégekől semmiféle kárpótiást sem nyerhetnek. Miért is az országos képviselőválasztásokra felhívjuk a t. bizottságok és a képviselőjelölt urak figyelmét az 1842. év óta Budapesten fennálló Rumbolt B. zászlógyárára, melynek jó hírneve és szolid kiszolgálása országszerte ismeretes, honnan minden megrendelés a legjobban szállíttatik.

— (Ezen kis szekrény 3 frt 25 krba kerülne?) Az itelenbeni arudában ezen országgyűléssel sokkal nagyobb szekrények kapok! Elhíszem válaszóla az eladó, azon szekrények utánasok, nálam pedig csak valódi Horgony-Kőepítőszekrényeket kap; csak fódadja el ezen szekrényt ha valami-el kisebb is, mert sokkal több örömet fog ezzel szerezni mint nagyobb utazással. A vevő végre elfogadja, de nem láttaott, hogy meg lett volna elégedve vele.

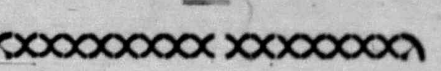
Ezen eset eszemben jutott, midőn az idén először mentem vására a karácsonyi ajándékok megtekintésére és mindenhol Horgony-Kőepítőszekrényeket kértek. Én felkerestem ennek előgva az esetleg előttem ismeretes vevőt is megkérdeztem, hogy hogyan van megelégedve a tavai vett kis szekrényvel. — „Nagyon jól, az ember nem gondolna, hogy mily nagy mulatság rejlik ezen kis szekrényben, az idén a megfelelő kiegészítő szekrényt veszem! A hányszor csak fámmal epitek, mindig örülök, hogy nem hagyta magamat az utazások nagyága által tévura vezetni, mert ismerősömél láttam egy utazást, de az semmi az én szekrényemhez képest. Néhány nap mulva hasonló kedves ötetet hallottam: a szülők és a gyermekek egészen elvannak ragadtatva a pompás épületek telett és örünek azon berendezésnek, hogy a kövek és fák készlete a kiegészítő szekrények hozzáváskálása által nagyobbítható. Én ennélögva ezen szép ajándékok minden szülőknek első sorban azon megjegyzéssel ajánlhatom, hogy a Richter-társ Horgony-Kőepítőszekrény gyár Bécsben kívánatra szívesen megküldi a képes árjegyzéket ingyen és bérmentesen.

— A Sarg-féle Kalodent, ez a kitűnő fogtisztító és üdissájszer, miután legmegiepőbb rövid idő alatt az Osztrák-Magyar birodalomban Nemetsországban és Franciaországban meghonosult, győzelmi útján az egész művelt világban elterjedt, a most Olaszországban és Angliában is használatba vétetett. Valóban öröm gerjesztő a nagyon megnyugtató a tudat hogy egy hűföldi találmány, oly rövid idő alatt nem csak a szak-tekintélyek, hanem a nagy közönség elismerését is ki tudja vívni magának. Már maga ez a körülmény előgve igazolja, hogy a Sarg-féle Kalodent, melynek elterjedtségével egyetlen más fogszer sem dicsekedhetik, mindazon kívánatoknak megfelel, mely egy kitűnő fogszerhez kötetik. E szernek hosszas kísérlet után megállapított előnye a fogak és foghúsnak tisztasága és epéje leltartásánál, a legkisebb ártalmas rész nélkül, valamint annak hasonlíthatatlan olcsósága, a Sarg Kalodent bevitte ugy a palotákba mint, mint az egyszerű polgári házakba. E szer — a meg sajnos nem eléggé méltányolt jötelemény is megismerete, — hogy a folytonos használat által a fogak tisztán tartása általános lett s nagyban gyakorlathá lett véve, mert a hol e szer, egytér a másoló szatlon vagy az utazó tárcában hejyt talalt, onnét nem fog az többé hiányzani soha s nem fogja más ilyféle készítménynek átengedni.

— Miért lett dr. Rosa életbalsama Fragner gyógyszerárban Prágában valódi és mindenütt ismert, házi szerre, a kiváló hatása gyorsmor és altesti bántalmak minden esetében eszközölni ezt. Naponként szaporodnak a balas-elismerő iratok. Dr. Rosa életbalsama kapható az összes gyógyszerárakban az osztrák-magyar monarchiában.

Felölös szerkesztő: Cs. Patotai Ákos.

HIRDETÉSEK.

A legalkerepőbb szer a vízi betegség minden neme ellen, valamint ennek utóbajai — ugymint: *Sárgaság, Hügyes és Hólyag hurut, Nehézlégzés, Májbajok* stb. ellen, a

HYDROPSIN

(orvosoktól ajánlva.)

kapható: Grobstein gyógytárban Gmundenben. Felölös-Ausztriában.

Ára: 1 üvegnek, használati utasítással 1 frt, csomagolással együtt 1 frt 20 kr.

Vasary Kólos bíbornok-hercegprímás. A mit előrejelztünk, csakugyan tényre vált. XIII. Leó pápa, nem várva be a tavaszra kitűzött új konzisztoriumot, melyen tíz főpapot fogtak a bíborral felidézíteni, Vasary Kólos aon kívül kinevezte a római egyház kardinálisává. A kinevezés ezen ritka formájában a pápa kiváló hajlandósága és jóakarata mellett értesítésünk szerint a király elterjesztése, illetőleg kívánsága nyert kifejezést. A mi kor Magyarországra három bíbornok főpapja, Simor Haynald és Mihályóvics gyors egymáutánban lehunyta szemét, illetékes körökben komoly aggodalmak támadtak az iránt, hogy ez esetleg aktuálissá válhat pápaválasztással a magyar állam nem gyakorolhatja befolyását, mert nem lehetnek bíbornokai, a kiket a kiánkoveba küldjék. Ez az aggodalom szellette az esztergomi és kácsi főpapi székek betöltését s megféle az illetékes köröknek azt az elhatározását is, hogy a főpapoknak bíbornokká való kinevezését is sürgősen fogják. S ez nem önközhett nehezségekbe, mert a király joga az, hogy a magyar bíbornok kinevezését követelhesse, a római kúriánál, ha a konzisztorium által kinevezett magyar bíbornokok nem lennének. A magyar király óhajtatására, vagyis inkább postulaálására kinevezett eme bíbornokokat „cardinalis coronae” néven ismeri az egyháztörténelem. Ilyen cardinalis coronae a most bíbornokká kinevezett hercegprímás és bizonyára egyben hasonló kitüntetés jogára a magyar főpapi kar még egy tagját is.

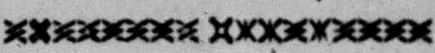
A pápa egészsége. Rómából azt táviratozzák, hogy a pápa tegnap reggel mielőtt mondt. Téves azonban az a hír, hogy a misén több idegen család is jelen volt. Ma a pápa nem ad kihallgatást s elégedte az anli-chambreszoigálatott is mert a mai nap, Szent Pál megtérésének a napja, régi szokás szerint szünnap.

Dr. Ruzicska Kálmán Zala vármegye kir. tanfelügyelője e hó 19-én Csaktordyán volt, ahol a magyar nyelv tanításában kiváló sikert felmutató két tanítónak, u. m. Sinkovits Ferencnek 40 lrt és Molnár Maria óvónőnek 30 frt jutalmat személyesen adta át, valamint a gyakorló iskolai szorgalmas tanulóik között 4 frot osztott ki. — E hó 20-án meglátogatta az áll. tanítóképző 5-szes évfolyamait és meghallgatta az előadásokat. Ugyanaznap elűkölt a képezde igazgatótanácsának ülésén.

Gazdasági egylet. Somogy vármegyei gazdasági egylet I. évi február hó 1-én délután 3 órakor igazgató választmányi, azután pedig nagy gyűlést tart Kaposvárott a megyéhez kistermében, melyre az egyletlet t. tagjai tiszteletteljesen meghívotnak.

Kereskedelmi ifjak jubileuma. A debreceni kereskedő ifjak önképző egyesülete következő felhívást intézte az összes magyarországi kereskedő ifjak egyesületekhez: „Egyesületünk jövő évi február hó 21-én fogja megünnepelni fennállásának 25-ik évfordulóját. Kelekezése azon időre esik, melyben jelenlegi alkotmányos életünk hajnala derengett. 1867 február 20-án alakult meg egyetünk itt a tisztá magyarság metropoliszában s kelekezése pillanatától mind a mai napig öntudatosan egy cél felé törekedett; ugyanarra, mely jövőre is mindig szemé előtt fog lebegni: e cél a nemzetközi kereskedői arányok apólása mellett, a kereskedelem magyarosítása s a kereskedő ifjuság műveltségének nemzeti alapon való fejlesztése. Hogy egyesületünk eme eredetileg kitűzött cél elérésén valóban vaskövetkezetességgel s folyton fokozódó eréllyel munkálkodott, legjobban bizonyítja ama körülmény, hogy csakhamar nemcsak nélkülözhetetlen tényezővé vált, hanem az ország hasonegyletei között az első közzé emelkedett. Midőn tehát kartársainkat szép multtal bíró egyesületünk ünneperől értesítjük, egyuttal ama reményünknek adunk kifejezést, hogy bennünket becses látogatásukkal megörvendeztetni s jelenlétükkel ünnepegyünk fényét emelni szivesek lesznek. — Az ünnepegy részletes sorrendjét 1892. január 20-ig beküldjük és kérjük a tisztelt társasagyletet, sziveskedjen velünk legkésőbb január hó 25-ig azon kartársak névjegyzékét közölni, kik jubileumi ünnepegyünkön résztvenni óhajtanak, hogy kellő fogadtatásról s elszállásolásról idejekorán gondoskodhassunk. Debreczen, 1891. Deczember 28. Haza-fias kartársi ödvözlettel Debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete jubileum végrehajtó bizottságától.

Az oroszországi zsidóüldözés. A Londonban megjelent Darkest Rissia közli a következő adatokat az oroszországi zsidók állápotának jellemzéséhez. Ragóta élt Rigában egy Taupia Lazar nevű előkelő zsidó kereskedő, ki kereskedelmi dolgokban Petyárra utazott. A mint az orosz fővárosba megérkezett, a rendőrök levelet kértek tőle s aztán a rendőrtisztviselő utasítására a toloncokhoz küldték s mint valami közönséges legyencet toloncoiták vissza Rigába. Hiába kérte az intelligens s vagyonos kereskedő, hogy engedjék meg neki, hogy saját költségén vasuton tehessen meg az utat Rigáig. Nem hallgattak kérésére. Mira a toloncospat roppant nélkülözések közt Rigába ért, Taupia megörült. A másik közöemény egy tiz estendő tanulórol szól, a kit apja, politikai száműzött magával vitt Irkutskba. Három év óta járt már a fu ott az iskolába s mindenki dicsőretil haimosta el, mint jóraváló, tehetséges tanuló. Nem rég azután parancs érkezett a politikai száműzöthöz, azszal a megújíthatatlan utasítással, hogy fiatal rögtön meg kell válnia krt vissaküldenek szülőhelyére. Már most mitévő legyen a szegény gyermek, szjától elszakítva oly helyen hol ismerősei nincsenek.

Előfizetési felhívás.

Az új év beköszöntött; a kiadóság tisztelettel kéri fel a tisztelt olvasó közönséget, hogy mint eddig, ezentul is a lapot támogatni és ismerőseik körében terjeszteni és hogy a „ZALA” előfizetését-mielőbb megújítani sziveskedjék, nehogy a lap szétküldése körül akadály legyen; mit annál is inkább kerülni óhajtanánk, mert a választások ideje alatt lapunk hetenkint többször fog megjelenni és a szétküldésnél nem akarnánk zavart előidézni.

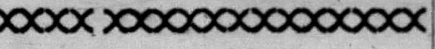
Felkérjük azon tisztelt olvasóinkat is, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, hogy a hátralékos díjakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A „ZALA” előfizetési ára, mit sem változik, s marad, mint volt eddig, és pedig:

- Egész évre . . . . . 3 lrt.
- Fél évre . . . . . 2 „ 50 kr.
- Negyed évre . . . . . 1 „ 25 „

A jegyző és tanuló urak a lapot 3 forintért kapják, ha egész évre előre fizetnek.

A „ZALA” kiadósága.

Az országos képviselőválasztási időszak közeledésével gombamódra keletkeznek Budapesiten a zászlógyárak, melyek — mint a multak tapasztalataiból tudjuk — silány készítményeiket hángzatos címek és látszólag előnyös felteletek mellett ajánljatják de az elszállított zászlók nem csak méretlen nem felelnek meg a rendelésnek, hanem a szövegek színét is kimossa a legelső eső, s a megrendelők az ily rövid életű cégektől semmiféle kárpótiást nem nyerhetnek. Miért is az országos képviselőválasztásokra felhívjuk a t. bizottságok és a képviselőjelölt urak figyelmét az 1842. év óta Budapesiten fennálló Rumbolt B. zászlógyárára, melynek jó hírneve és szolid kiszolgálása országszerte ismeretes, honnan minden megrendelés a legjobban szállítatik.

(Ezen kis szekrény 3 lrt 25 krba kerülne?) Az átellenbeni arudában ezen ökszegéri sokkal nagyobb szekrényt kapok! Eki szem válaszóla az eladó, azon szekrények utánasok, nálam pedig csak valódi Horgony-Köepítőszekrényeket kap; csak fódadja el ezen szekrényt ha valamivel kisebb is, mert sokkal több örömet fog ezzel szerezni mint nagyobb utánzással. A vevő végre elfogadja, de nem látszik, hogy meg lett volna elégedve vele.

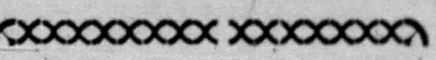
Ezen eset eszemben jutott, midőn az idén előszór meniem vására a karácsonyi ajándékok megtekintésére és mindenhol Horgony-Köepítőszekrényeket kértek. Én felkerestem ennek előfoga az esetleg előttem ismeretes vevő is megkérdeztem, hogy hogyan van megeledeve a tavai vett kis szekrényvel. — „Nagyon jól, az ember nem gondolna, hogy mily nagy mulatság rejlik ezen kis szekrényben, az idén a megfelelő kiegészítő szekrényt veszem! A hányszor csak fiammal epitek, mindig örülök, hogy nem hagyta magamat az utánzások nagyosága által tévutra vezetni, mert ismerősömmel láttam egy utánzást, de az semmi az én szekrényemhez képest. Néhány nap multx hasonló kedves ötletet hallottam: a szülők és a gyermekek egészen elválnak ragadtatva a pompás épületek telett és örülnek azon berendezésnek, hogy a kövek és füsttek készlete a kiegészítő szekrények hozzávásárlása által nagyobbítható. Én ennél fogva ezen szép ajándékok minden szülőknek első sorban azon megjegyzéssel ajánlhatom, hogy a Richter-féle Horgony-Köepítőszekrény-gyár Bécsben kívánatra szivesen megküldi a képes árjegyzéket ingyen és bérmentesen.

A Sarg-féle Kalodost, ez a kitűnő fogtisztító és üdítőszert, miután legmegelőbb rövid idő alatt az Osztrák-Magyar birodalomban Németországban és Franciaországban meghonosult, győzelmi útján az egész művelt világban elterjedt, s most Olaszországban és Angliában is használatba vétetett. Valóban öröm gerjesztő s nagyon megnyugtató a tudat hogy egy belöldi találmány, oly rövid idő alatt nem csak a szaktekintélyek, hanem a nagy közönség elismerését is ki tudja vinni magának. Már maga ez a körülmény eléggé igazolja, hogy a Sarg-féle Kalodost, melynek elterjedésével egyetlen más fogszert sem dicsekedhetik, mindazon kívánatoknak megfelel, mely egy kitűnő fogszerthez köttetik. E szernek hosszas kísérlet után megállapított előnye a fogak és foghúsok tisztasága és épsége lenyarássánál, a legkisebb ártalmas rész nélkül, valamint annak hasonlíthatatlan olcsósága, a Sarg Kalodost bevitte ugy a palotákba mint, mint az egyszerű polgári házakba. E szer — a még sajnos nem eieggé méltányított jótéteményt is megszerzette. — hogy a folytonos használat által a fogak tisztán tartása általános lett s nagyban gyakorlatba lett véve, mert a hol e szer, egyttér a masoló szaltalon vagy az utazó tárcában hajt talalt, onét nem fog az többé biányzani soha s nem fogja más ily féle készítménynek átengedni.

Miért lett dr. Rosa életbalzsama Fragner gyógyszerárában Prágában valódi s mindenütt ismert, házi szerre, a kiváló hatása s gyomor és altesti bantalmak minden esetében eszközölni ezt. Naponként szaporodnak a hálá- és elismerő iratok. Dr. Rosa életbalzsama kapható az összes gyógyszerárakban az osztrák-magyar monarchiában.

Felölös szerkesztő: Cs. Patotai Ákos.

HIRDETÉSEK.

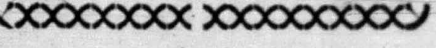
A legútkeresebb szer a vízi betegség minden neme ellen, valamint ennek utóbajai — ugymint: Sárság, Huggeső és Hólyag hurut, Nehézlégzés, Májbajok stb. ellen, a

HYDROPSIN

(orvosoktól ajánlva.)

kapható: Grobstein gyógytárában Gmundenben. Felöl-Ausztriában.

Ára: 1 üvegnek, használati utasítással 1 lrt, csomagolással együtt 1 lrt 20 kr.

Máriaczei Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nékülözhetetlen és álló-
lónosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorfájdalom, házi ismét, lefogyás, savanyú felbőgés, hasmenés, gyomor-
regés, felelőleges orvákiváltás, sárgaság, undor és hányás,
gyomorércs, kiütés.

Hatásos gyógyszernek bizonyult lejjáadás, a mennyiben
ez a gyomorral származott, gyomortulajdonosai étellekkel és
italokkal, gázokkal, májokkal és májgömbökkel.

Emeltet házi-külső **Máriaczei gyomor-cseppek**
évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz
időnyitvány tanúsít. Egy kis üveg ára
házi-külső utasításokkal együtt 40 kr., nagy
üveg 4 a 70 kr.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszerháza
Budapest, Király utca 12. sz.

A vedlővet és aláírást tüzetesen tessék
megtekinteni! Ezek oly cseppeket tessék
felismerni melyeknek burkolatára zöld szag-
anyag van rovasztva a készítő aláírásával (C.
Brodsky és egyen szavakkal: "Valódságot bi-
zonyítom")

Máriaczei gyomor-cseppek va-
lóságos kápi-átok

Kapható Nagy-Kanizsán: Práger Béla, Be-
lusz Lajos gyógyszerházaiban.
Bacsón Kohut Lajos gyógyszerházaiban.

Az első alföldi Cognac-gyár

Halász Ferencz és Társa Kecskeméten

ajánlja minden faja Cognac-gyártmányait, valamint ujdonságul

GYÖGY-COGNACJÁT

vérszegényeknek - palackokban.

Lerakat: **Lezáth Testvérek** és **Kikaker Kálmán** uraknál
SZOMBATHELY.

BOR-KIVONAT.

Tökéletesen egészséges bornak pár perc alatti
előállítására, a mely bor a természetesen bortől m-
ben sem különbözik ajánlom ezt a **jónak bi-
zonyult** különlegességet.

Ará 2 kilónak (mely 100 liter bor előállítására
elég) 5 ft 50 kr., a készítéshez szükséges
vevény díjtalanul mellékeltek. A jó eredményért
és egészséges gyártmányért kezeskedem.

Spiritus-meggazdálkodás

éretik el az én utólrhetetlen **Erősítő-Essen-
zem** által a pálinkánál; ez keilemes és metsző-
izt ad a csupán nálam kapható.

Ará 3 ft 50 kr., kilónként (600-1000 liter-
hez alkalmas.) Használati utasítással ellátva.

Ezen különlegességeken kívül ajánlok még
essentiákat Rum, Cognac és Likörök
stb. készítéséhez utólrhetetlen minőségben. Utasító
vények díjtalanul csomagoltnak a küldemény
hez, **Arjegyzék díjtalanul.** 984

Pollák Károly Fülöp
Essenc-különlegességek gyára, Prágában.
Szóli képviselők kerestetnek.

Czigarettázók!

A ki ésszerűen cigarettázik, tudja azt, hogy a cigarettá jószágánál nemcsak a dohány, hanem a papír
finomsága is mérvadó. Ezért, de még egészség érdekében is ügyeljen minden cigarettázó, hogy a használható
papír finomsága minden kételyt kizáró legyen. Teljes megnyugvással és bizalommal használható a

„Les dernieres Cartouches“

BRAUNSTEIN FRÉRES
PÁRISI GYÁRÁRÓL, 65. BOULEVARD EXELMANN

való cigarettapapír, melynek kitűnő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk
folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán finom, de mennyiségre nézve is mindig ugyasany papirt szál-
lítson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogyasztóközönség sok félrevezetésnek van kitéve a vannak oly gyártmá-
nyok is, melyekre gyártók cégük nevét kinyomni, a mit pedig a tisztességes gyáros mindig megtesz, nem merik.
Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírnak kezdetben teljes lapozámaát és annak minőségét is leszállítják és
kevesebb, silány papírt szállítanak. Ezekre utalván, bizvást hisszük, hogy minden értelmes cigarettázó a mi
„Les dernieres Cartouches“ jegyű árunkat fogja használni, mely évek óta bizonyult jobbnak, minden
más cigarettapapírnál. Egyttal ügyelmeztetünk mindenkit, hogy papírosunk címlapján cégünk neve áll.

793 23-25 **BRAUNSTEIN FRÉRES.**
Cigarettapapírunk és hüvelysink gyári raktára Bécsben, I., Schottenring 25. sz. alatt létezik.

Newyorki Germania

életbiztosító társaság
alapított 1860. évben,

Biztosítási állag 1889. végén M. 226.319,585
Tiszta vagyon 68.010,357
Európában elhelyezett tőkék 5.854,623

Kiváló előnyös díjtáblázatok és biztosítási módok

Magyarországi vezérképviselőség:
Budapest, VI. Gyarutca 13. sz.

RUMBOLD B.

960
ezim- és ezimer-festészeti, papírmásé művek, zászló
és díszítési cikkek gyára.

Alapított 1842.

Ezim- és ezimerfestészeti tárgyak,
családi ezimerek,
kamarasi táblák és csaiádfák
összeállítás és műfestése,
plasztikus
papírpép-művek.

Választási zászlók és jelvények.

Mennyezet-
díszítmények (roselták
és díszítési tárgyak), köl-
csön és eladási árban.

Díszítések ünnepélyekhez

GYÁR:
külső váczl-út 1722.
Telefon: 907.

IRODA:
IV., muzeum-körut 13.
Telefon: 52-09.

Goldschmid Sándor

GAZDASÁGI SZAK-IRODÁJA
ZALA-EGERSZEGEN, (Megyeház-tér 6.ik szám.)

Ajánlja magát a t. gazdaközönségnek birtokok vétele és eladá-
sának, bérleteknek közvetítésére és mindennemű gazdasági termények
és állatok eladására.

Gazdasági gépek és eszközök, zsákok és ponyvák, vetőmagvak,
mütrágya, olaj, petroleom, kenőcs, kőszén, kátrány, korpa és kékko
legelősből beszerzési forrása.

Elvállalja mindenféle gazdasági tervek elkészítését könyvek és
számadások felülvizsgálatát és gazdaságok vezetését.

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult bedör-
szölést oszsz, köszvény, tagzsag-
gató stb. ellen legjobban ajánlhatjuk
a t. ez közönség figyelmébe. Egy üveg
ára 40 és 70 kr., és a legtöbb gyógy-
szertárban kapható. 970 3-17

Csak horgonynyal valódi!

Szerkesztőség:

Hagyarsóca 22. házszám.

Idő leteendő a lap szállási díjára vonatkozó minden körülmény.

Bérmunkások levelek csak ismert kassza.

Mel fogadatok el.

Készítők vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai lakareképzőintézet, a Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Kiadóhivatalt:

Városháza-írtást Fuchs Pálly kényvkereskedés.

KLÓPIERTENI ÁRAK

Egyenlőre ..... 2 Ft — 10
Félre ..... 2 — 10
Nagylétre ..... 1 — 25

Hirdetők jutalomajánlatának

NYITLÉSI PÉNZTÁRA 10 KR.

Hirdetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fuchs Pálly kényvkereskedésbe tartoznak.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenként egyszer: vasárnap.

A választás után.

Lezajlott tehát a választás napja is, a melyre nagyobb reményekkel tekintettünk.

Hévízy János nem teljesített, **Hévízy János** neve legyőzte **Wlassics Gyulát**. Köznéptünkkel mindig az volt a baj, hogy a szép frázisok s a hangulatos jelzők elnémitották a politikai belátás és ésszerűség szózatát. Csakugyan kíváncsiak lehetünk, hogy hányan tudják megítélni azt a programot, a melyre szavazatukat adták, különösen a kiabáló asszonyok közül, a kik öklükkel fenygették a szabadelvű párt békés választóit s ha elég vigyázat nem lett volna, talán tetlegességekre is kerül a sor. **Ámde megtörtént.**

Hévízy János megválasztott képviselője a nagy-kanizsai-választó kerületnek. Ujónaknak tehát az Ugron párti választók örömlükben, elérték céljukat s megbuktatták dr. **Wlassics Gyulát**, a kitűnő jogi kapacitást.

De ezzel azután elégedjének meg az utcáknak felszaklatott asszonyai, menjenek vissza konyháikká, társadalmunk pedig térjen napirendre a dolog fölött, egy tapasztalattal gazdagabban.

Ha van város, a melynek szüksége van arra, hogy társadalmi a békés fejlődés útján járjon, belső erejét növesztse institúcióit fejlessze s szellemi és anyagi gyarapodásának eszközeit megszerezze; akkor bizonyára Kanizsa az.

Itt bármilyen néven nevezendő torzalkodás pártoskodás, vagy pártállásból folyó civódás és perpatvar végtelenül káros, a nem aléggé kárhatalandó bármilyen olyan törekvés, mely a fejlődést akár percekre is megakasztja.

A nagy-kanizsai választó kerületnek választási eredménye nem változtatott azon a dolgon semmit, hogy a közigazgatási reform, mely a nemekkára egybeillendő országgyűlés lényeges feladatát fogja képezni keresztülvitessék. Keresztül fog az vitetni, s a reformon belül a városoknak jelentősége nagyban fog emelkedni.

S emelkedik majdan Nagy-Kanizsa város jelentősége is.

E város már meg is tette az első lépést azon irány felé a reméljük, hogy azon célját, miszerint önálló törvényhatósággá legyen, el is fogja érni. S akkor nem fog függni a vidéktől, mely már oly gyakran a városról egészen elhanyagolt érdekekért vetette latba akarátát.

Mi rendületlen hívei vagyunk a szabadelvű pártnak.

Kifejezést adtunk ennek minden alkalomkor, mert nem tarjuk hasznára nézve esélővesztésnek, ha utópiákat kergetünk, ha elérhetetlen dolgok után törve, azalatt elszalasztjuk a szükségességeket. Mi a szabadelvű pártnak rendületlen hívei vagyunk, azon az alapon állunk, melyen a haza bölcsé: **Deák Ferencz** állott, kinek halála

évtorduló napjával éppen összeszórt a választás napja, mely nem egy vendégyűlést temetett el.

Az hiszem, hogy Zalavármegyén nem hű önmagához, mikor nagy fának **Deák Ferencz**nek örökét oly kevésbe veszi. Mert ha meggyőzött mag kellene csinálni a kiengesztelt, rosszabbul meg lehetne, de jobban bizonyára nem.

Örök alkotás ez, mely Magyarország biztos, alkotmányos, szabad fejlődését beláthatatlan időkre biztosítja, annak mielőtt alapját képezi. Ép azért szeretjük volna, ha **Wlassics Gyula** került volna ki az urnából.

Tiszteletük mi mindenkinek a meggyőződését, de a magunkat mégis csak jobban szeretjük, jobban szeretjük azért, mert semmi kifogásunk sem lehet oly kormány ellen, mely pénzügyeinket rendeste, kulturális, közgazdasági és közlekedési téren dícséretreméltó, hosszú időkre kibátó tevékenységet fejtett ki. Az alkotmányos szabadság pedig eléggé meg van őrizve. De hát másképp történt. A legközelebbi öt éven belül ezen már segíteni alig lehet.

De a társadalom békéjét ne sávarja meg semmi a városunk azon fejlődését, melyet minden józan haasfi őszintén óhajt, ne akadályozza meg senki sem!

Csupán azt akartuk elmondani a választás után és kérjük polgártársainkat, szíveleljék meg a mondottakat.

A „ZALA“ tárcája.

Levelem megirtam

Levelem megirtam,
— Kicsiny kis levelke —
De nehéz, mert könnyeimmel
Bűn' irtam beléje . . .

Had olvassa el még
Az a hűtlen, csalfa!
Had könnyezzen, had zokogjon
— Ha megérti — rajta . . .

Had zokogjon ő is,
Had hujlon a könnye!
Csalfa szíved, mint a szivem
Bűn'at törje össze . . .

Talán, hogy ha látom
Könnyed szeménél; —
S mint szivemnek, szenvedésed,
Csapodár szívének . . .

Ír lesz bánatomra
Az ő fátyol könnye . . .
Vagy talán a szivemet is,
— Az tőri majd össze! ?

Herke Mihály.

A tánciskola.

Írta: NÉVI ZOLTÁN.

Tánciskola! . . .
Mennyi öröm és mennyi élvezet öszessége folytatik ezen egy szóban. Mint jönnek sörömrépeső kabbellé a lányok, hogy itt a zene édes hangjainál lejtve körül a természet gyönyörködjenek s gyönyörködtessek a mamákat akik egy székre telepedve nézik serdülő lánykájuk művészetét. Mint jönnek kilógata az tolelthben ide az ifjak, — akik nagyobbraest a Gimnázium reménydus tagjai — hogy egy egy „annyi vesztély a kérdés“ közt átrendedelt nap után ideáljuk oldalá mellett feledjenek mindent ami csak az iskola körébe tartozik.

Feledik a Gimnázium szűk helyiségeit, kényelmetlen padjait, a mint itt a táncostermel sikos padlójával s a dagadó pamlagot meglátják, feledik a tanárok komor, szigorú arcát amidőn imádoztjaik anyagi bájos arcára tekintenek. S a francia négyest rendező táncművész szavai sokkál kellemesebben érintik léleiket, mint a sok Aoristus és Gerundium, amivel a görög és latin tanár vaxálja napi egy órában a már amugy is egyötört sziveiket.

De nézzünk csak végig egy tánciskolai előadást s mondhatom, hogy elég élvezetes és mulajató dolgot figyelhetünk meg, főképp szombat és vasárnap napon, a midőn a boldog diák is leteszti egy heti terhet, hogy másolónapi édes semmit-levésel egyenlítse ki a hét faradalmait. Már szombat délelőtt megakad minden komolyan lépdelő fogim-

nasiának a szemé egy hirdetésen melyen olvasható:

Ma szombaton közös táncgyakorlat.
melyre az ifjakat tisztelettel meghívja.
N. N. táncművész.

Főlölegesen találja ugyan ő a plakát-olvasást, de ezt az egyet mégis elolvassa, minthogy az első tekintetere szemébe tőnik az iskolai betűkkel nyomtatott szó, „közös táncgyakorlat.“ No már csak hiába nem olvassa el s amig odátr a gimnáziumhoz, utközben már el is batorozza, hogyha a kegyelmes Isten még a mai napon megmeneti a szekundától, úgy olyan mulatás lesz estére, hogy csak no! . . .

Szerencsésesen végigszerevedni az egész délelőtti is anélkül, hogy ez, a tanár zsekönyvében reá nézve veszedelmes nyomokat hagyott volna hátra.

No most már be kell valania a fogadást és siet is magát ellátni a tánciskolai „közös gyakorlat“-hoz szükséges kellékekkel.

Ez alatt a kellékek alatt pedig nem a pénz értem, hogy talán valamelyik szülősehoz fordul hogy segítse ki „pillanatnyi“ pénzzavarából, — amit ez az ott hagyott szülőre fejében kézzégszen megtesz — őh legkevésbé sem. Még a hónap elején vagyunk, még van pénz a fogimnáziumi ifjunak

És a alatt a kellékek alatt értem a nyakkendő és a virágcsokrot. Az előbbi a saját, az utóbbi

— **Királyi családunkat** azon örvende-
tes esemény érte, hogy *Mária Valéria* főhercegnő,
kis főhercegnővel ajándékozta meg *Serjet Salva-
tor Ferenc* főherceget. Úgy a lenyeges anya, mint
az újon született kis főhercegnő, teljesen jól-
érzik magukat.

— **Deák ünnepély.** A helybeli pol-
gári fiúiskola e hó 29-én tartotta meg a
Deák Ferenc halálának évfordulóján meg-
tartani szokott Deák ünnepélyét. A tanulók
fél 9 órakor gyűltek a rajzterembe s az
ünnepély azonnal kezdetét is vette a
»Hymnus« eléneklésével, melyet a tanuló-
ifjak Sauermann Mihály énektanár vezetése
alatt szabatosan elénekeltek. A »Hymnus«
után *Hochecker Ferenc* 5. oszt. tanuló
Tóth Kálmánnak: »Deák Ferenc emléke-
zete« című remek ódáját szavalta. Azután
Mátéffy Gábor 6. oszt. tanuló magyar da-
rabokat adott elő zongorán — mely után
Hoffmann Mór méltatta Deák Ferencnek
a hazát nagybölcsének elévülhetetlen érd-
meit, büszkítve az ifjuságot a történelem
nagy példáinak utánzására. Majd *Chényfeld*
Béla 5. oszt. tanuló szavalta Petőfinek: »A
csárda romjai« című költeményét. — A
»Hymnus« egy versszakának eléneklése
zárta be az egyszerű hazafis ünnepélyt.

— **A választások eredménye** megyénk-
ben. Képviselőkké lettek: a nagy-kanizsa kerü-
letben: *Hécsy János*; tapolciban: *Csigó Pál*,
lendváiban: *Mandel Pál*, csaktornyaiiban: *Ki-
rályi Pál*, kesztheiyeiben: *Nedeczky Jenő*, zala-
egerszegiben: *Pázmány Dónes*, Letenyen: *Re-
meté Géza*, szent-grotiban *Pály János*.

— **Tűzoltókat.** A nagy-kanizsai önk. tűz-
oltó-egylet VI. és VII. kerületi szakasza saját
órtanyájának felszerelésére folyó évi február hó
6-án a VII. Kerületi iskola helyiségében kis ka-
niszán zárkóról tanegylemet rendez. Belépődj
személyenként 40 kr., családjegy 1 frt; kezdete
este 8 órakor, felülvezetések köszönettel fogad-
tatnak és hirtaplag nyugtatotnak. Jó ételekről
és italokról gondoskodva van.

— **A rendőrség ügyimébe.** Több ol-
dalról kaptunk már értesítést az iránt, hogy
a városban egy bizonyos családleány, aki ma-
gát polgári ház kisasszonyának nevezi, s a ki
szolgálatában rendszeren egy legteljebb két he-
tet szokott eltölteni s kinek erkölcsi maga-
selete nem áll kifogástalanul. — jobb módú s
köziszáletű férfiakat szokot insultálni. Utca-
utfélén gyalogló szavakkal illeti a tisztessége-
embereket azokról meggyalázó híreket terjeszt
sőt nyílt ablaknál dobál a szobába. Nemcsak
a rendőrségnél hanem a járásbírósnál, sőt a
legutóbbi előfordult esetből kifolyólag a tör-
vényszéknél is jelentést tétetett az utcai bot-
ránnyt provokáló személy ellen, ki nem régiben
egy temetés alkalmával insultál: egy urt embert
sőt évtves-élys lenyegetést is hangoztatott
a boszujával kitzított tiszteletben álló egyén
iránt. Mindezen ténykedésének ludoka, — mint
minket értesítenek — semmi más, mint zsarolási
szándék. Míg az illetékes bíróság ezzel a köz-
véleményes válható-invidiummal leszámol ajánl-
juk öt a rendőrség figyelmébe, hogy — mint az
ily egyénekkal szemben szokásos, — a rendőri
felügyelet alá helyezzessék; nem halgathatjuk
el azt sem, hogy éppen ez a leány már toposai
büntenyért tetten éretett* s a házkutatásná
a lopót tárgyak nála megtaláltattak. A ma-
gár-l anyire megelégedezett leány neve: *Turek*
Parkovics Anna, a ki úgy látzik a saját rossz
jodulataiban még felbujtóra is talál egy másik
nőben a ki ily facér családokkal, már régibb
ido óta óta valóságos erkölcsi-elleni üzemeket
csinál. A szerb hitközség házában nem lesz
nagyon nehéz a rendőrségnek a felbujtó és
több apró cseprő dolgokban szellemi szerzőként
működő nőt felledeznit a rendőri felügyelet alá
helyezni. Övünk meg a polgárok s mely biz-
tonyságot s tiszteletet ily t-kélyezők, — mint
ahogy meg kell övnnük azoknak vagyoni biz-
tonságát is.

— **Hírek Zala-Met-Grótról.** A zala-szt-
gróti izraelita hitközség következőleg választotta
meg az előjáróságát. Elnök: *Morgenstern Ignác*,
alelnök: *Steiner D.*, pénztárnok: *Fleissman Ig-
nác*, jegyző: *Berkovits Albert*, lemp'om gondnok-
ok: *Policzer Mór* és *Neumann Lajos*, képviselő
testületi tagok: *Steiner Salamon*, ifj. *Morgenstern*
Henrik, *Kuzger Sámuel*, *Beck Zsigmond*, *Feiner*
Samuel, *Ungár Sámuel*. — A zala-szt-gróti iz-
raelita iskolások következőleg alakították meg.
Enök: *Kluger Sámuel*, alelnök: *Dr. Misner Ant-
al*, jegyző: *Berkovits Albert*, pénztárnok: *Korein*
József. Tagok: *Pollak Pincás*, *Fleissman Ignác*,
ifj. *Morgenstern Ignác*. — A zala-szt-gróti Casino
választmányá. Enök: *Dr. Misner Antal*, alelnök:
Kluger Sámuel, pénztáros: *Misner Dávid*, jegyző:
Berkovits Albert, könyvtáros: *Kublin János*, ház-
nagj: *Tóth Vendel*. Tagok: *Glázer Gyula*, *Varga*
Károly, *Scholtz Károly*, *Steiner Farkas*, *Mehr*
Mór, *Novák Jenő*. — A zsidóvallás egyenjósítá-
sára tárgyában a végrehajtó bizottság Z.Szt-
Grót izr. hitközségéhez is leiratot intézett, mely
folyók hó 24-én került tárgyalás alá. A jelen volt
anyaközség s fiók községek képviselőite egyhan-
zulag elhatározta, hogy a végrehajtó bizottsághoz
átvittető terviratot meneszi, — mely következőleg
hangzik: »A zala-szent-gróti izraelita anyaközség
s fiók községei a mai napon megtartott gyűlésen a
zsidó vallás egyenjósítására céljából, az ország szí-
vében »jobbaink által megindított mozgalomhoz lel-
kesül örömmel csatlakoznak; és az eszme győze-
delmét kívánják.«

— **Vasuti bejárás.** Folyó hó 27-én reg-
geli 9 órakor történt meg a szent-grót-úrjei
szarny vasúti műtanrendőri bejárása Lakatos
Aladar ministeri titkár vezetése alatt. A küldött-
séget a megye nevében a túrjei állomásan *Botka*
Ferenc zala-szt-gróti járási főszolgabíró üdvöz-
lőtte minek megtörténte után a vonal a forgal-
omnak hivatalosan átadott. A szent-gróti állomá-
somon szavakra menő sokaság hangos éjénekekkel
kiszépet s kendők lobogtatása mellett örömradi-
alal fogadta a berobogó első vonatot, mely az ün-
nepély meitőségához merien csinosan föl volt dí-
szítve. Ezzel tehát teljesedett városkánkban s vi-
dekének évtizedek óta táplált azon hó óhaja, hogy
vasuti összeköttetése legyen és ezzel a világforgal-
omba lépjen; mert bizony nagyon is érezhető
volt ama súlyos veszteség; mely az által kelet-
kezett, hogy vidékünk a vasutaktól távol, termé-
nyeit csak nehezen és tetemesen olcsóbban érté-
ke-ithette, mert a vételár annyival kevesebb volt
— amennyiben a tényleg való szállítás, mi tud-
valevőleg igen drága s a mellett nehékes is —
került. A vasuti állomás Szent-Grót közvetlen kö-
zelében, míg egy kilométernyire fekszik, az oda-
vezető ut alapjában ki fog építtetni úgy, hogy úgy
a gyalog, valamint a kocsis közlekedés tönakadás-
 nélkül eszközölhető lesz. Az állomás marhák be-
rakodására is berendezetett, mi tekintettel a vidék
marha tenyésztésére nézve nagy fontossággal és
előnyvel jár. Véül megemlítjük, hogy a szarny-
vasút é esítése nagyban *Bottly Peter* helybeli gyógy-
szeresnek az érdeme, ő volt az eszme meg-
pendítője s ő volt az, ki lankadás nem ismerő
huzó-ággal fáradozott a részvények gyűjtése az
engedély kieszközése s általában a vasut kiépíté-
se körül.

CSARNOK. Költői szerelem.

— Humoros előszó. —
Írta: *S. Eördögh Gyula*.

— Ma már a szerelem is eszesélye szerint igen
sokféle módon nyilvánul. — Mert higyük el, a
szerelemnek is van meg pedig számtalan alakban
nyilvánul eszesélye, különösen a nők részéről
azt az izlést hozza magával. Így nem a szere-
lem eszesélye e, midőn az egyiknek a szökék,
masának a barnák; egyiknek az alacsonyok,
masának a magasok tetszenek midőn valamely
tiszta-áldó lánykának csakis a deakok, avagy
jogászok borognak eszeben; midőn mások csakis
az egyenruhásai rajognak; midőn némelyek
csakis a sportmanokkal foglalkoznak, ismét
mások a hivatalnokokkal is így tovább De
akadnak olyan ábrándos kis leányok is, kiknek
költői szarnyításu képeime kiszemelt hódoló-
jukban egy-egy langyelű költőt lat, a ki csupán
őket maga-s a j, énekli meg a telenség, szerel-
més-költőt kezeli oriai-páhosával teletenes ver-
sibuszokban.
Épen egyik szerelmet költőies szerelemről aka-
runk egy kis történetet elbeszélni, melyben az

éppenséggel nem költői lelkűletű imádónak kel-
lett minden áron — legalább lárszólag költővé
lennie, mer csak az won nyerhette el szerel-
mese kezét.

Balog János jó módú iparos hírében állott
kis városában. Házi boldogságához semmi sem
hiányzott, meg volt mindene. Ő maga már felha-
gyott mesterségével s megakartított vagyonkájá-
ból eidegelt es adójával.

Boldogságuk betetőzése a kis *Jolánka* volt
kiért mindent áldoztak s kit egészen kisasszony
módra is nevelték. S a kis *Jolán* kisasszony
nem is foglatatoskodott egyebbel, mint olvasás-
sal, még pedig költői olvasmányokkal... Így
azután ábrándozásra nagyon is hajlékony lelke,
a képzelet röpké szárnyain emelkedve órákhoz-
szan eláldogott a képzelet szótte mesés világ
tündérkertjében. Ott lehetett őt mindig találni
kerjők árnyas kis lugosában vagy a közeli erdő
vadon sűrűjében, amint a csörgedező patak
mellet ábrándosan olvasgatja kedvelt könt.

Szülői habár hosszú kimaradozásai miatt több-
ször úgy kellett őt felkeresni hazahívni rejtett
magányából, ráhagyta mindent, nem akarta
legkevésbé sem zavarai vagy meggátolai kedv-
töltéseiben; — sőt búszkek voltak szereltt
egyetlen *Jolánkájuk* »magas szarnyalásu« költői
lelkűletére.

Így azután a szabad természet legszebb köl-
tőisege a 16—17 éves élénk képzelemre leánykát
csakhamar megtanította a szerelemre, melyről
oly sok szépet énekelnek az ő költői. Hisz lát-
hatta, mint enyeleg az ágon a kis madár pár-
jával, mint fürdik a szende kis virág lány, édes
sugosok közt a patak kristály vizében, mint
kergetőznek a tarka himes pillangók a rét, a
mező virágai közü, mint játszadozik a napsu-
gár a lomb levelei közt, mint süttog az esti szel-
ő titkos szavakat a csalit sűrűjében, mint üd-
vözli mosolyogva esténként a halvány hold
szerelemét, a földet... Igen! ők mind szerelem-
sek; oly hódolok!

S miért van csupán ő egyedül szerelem nél-
kül? ! miert ne élvezhetné ő is az ismeretlen,
de valami túlvilági boldogságot, mint a hogy ő
azt úgy elgondola magában...

Igen ő is epedett ily ábrándos szerelem után...
Képzletében már látta az igazán szép ifjat
ki majd őt szeretni fogja; a ki majd neki éne-
kel, a menyországot varázsolva elő, s énekében
a szerelemnek, a kimondhatatlan valaminek, örök
költőisege legnagyobb dalait fogja hallani, kinek
hangja bezenji az egész földet, a mindenséget!...
És e szerelemnek tárgya ő!... ő lesz középpontja
törése e költészetnek, ő kezti daira ifjat
s az — ő rola fog csupán énekelni.

Így álmოდok ábrándjaiban ringatózott *Jolán*
kisasszony.

De hát a végzet csak satirát, termelt a költé-
szetből. (Folytatjuk.)

— Az »Egytértés« Magyar Hirlap, Fővá-
rosi Lapok, Pesti Hirlap, Budapesti Hirlap
valamint az összes fővárosi lapok 1892. év ja-
nuár 1. illetőleg 3. és 17-én a napi újdonságok
rovatában az **Eszterházi Cognac**ról a kö-
vetkezőket írják: »Influenza betegének legcel-
szerűbb napközben gyakrabban jó cognacot adni
a mit nemcsak több tekintélyes orvos ajánl, de
a kórházak is gyakorolhatják. Alkalmoszerű most
megemlíteni, hogy a Magyar Szent Korona or-
szágaink »Vörös kereszt« egylete e napokban
pályázatra hívott fel több cocnaggyárost s a be-
erkezett pályázatok közü dacára annak, hogy árai
magasabbak versenyző társainak árainál mégis Esz-
terházy Géza gr. Angyalföldi Cognagyárát részesít-
tette előnyben, ezt bizván meg az Erzsébet
kórházakban szükséges cognac szállításával. Meg-
említésre méltó még, hogy a legutóbbi brünni
elelmezési kiállításra a jury az Eszterházy cog-
nac a francia cocnacet felülmúlónak találta.
Látható tehát mindezekből hogy a gróf Eszter-
házy-féle gyár cognacja, mint e gyártmányok
tegyobja ajánlható.«

Felelős szerkesztő: **Cs. Patotai Ákos.**

Nyilttér.*)

HÁLI selyemszöveteket méterenkint 55 krtól
9 frt 85 kraj (mintegy 300 különböző árnyalat és
színeben) szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy
végkéiben is postabár- és vámszentesen **Heineberg**
G. (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürich-
ben**. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcha cím-
zett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 998—3

* Dr. B. (1) ... ur házában

HIBDETÉNEK:

Sarg Glycerin különlegességei.
Feltalálása és Sarg F. A. által aruba honosítása óta használatban van O Földje a királynéval s a legfelsőbb uralkodó háx több tagjánál, valamint más külföldi fejedelmi tagoknál. Ajánlja van: báro Liebig tanár. Hebra tanár, Zeissl s Scherzer udvari tanácsos stb. által, továbbá Thomas bécsi udvari fogorvos és Meister gothai udvari fogorvos részéről s többektől.

Glycerin szappan kapható papírban, dobozban, deszkacsomagban, vagy darabosként.
Méz-Clycerin szappan dobozokban.
Folyékony-Clycerin szappan üvegekben.
Toillete-carból-clycerin szappan.
Encalyptus-glycerin szappan.
Clycoblazol (Lajnosvetést előmozdító szer.)
China-glycerin-kenőcs. - Glycerin krém. - Toilette glycerin stb. stb.

Kalodont egészségügyi hatóanyagilag megvizsgált Glycerin-fogkrém.
Sarg F. A. Ha és társas és kir. udv. szállítók Bécsben.
Külföld: Nagy-Kanizsa Schwarz és Tanber, Rosenfeld Adolf Stron és Klein, Marton és Huber és Prager Bela gyógyszerész úrnál. 957

Feltűnést keltő újdonság nők részére!
Minden-ékképzettség nélkül lehet méretelőket fenni, mintázuí és szabni a cs. k. kir. szabádmalmazott 975 4-12

Excelsior szabászati készülek
segélyével, akár gyermekruhát akarunk készíteni, akár legfinomabb női ruhát. A pontos és sikeres mérésért és szabásért járunk. Ezer meg ezer példa bizonyítja az

Excelsior szab. szabászati készülek
csé szecú voltát. Ennek egy háttartásból se szabódna hiányoznia.

A készítés igen egyszerű, sőt flatsi leányok részére is. Az egész készülek ára, magyarázatokkal együtt minden nyári hónapban csak 3 Ft 4 - Szept. kúddés naponta kétszer utánytel. 3 Ft 20 kr. előleges beküldése mellett a készülek bérmentve küldik meg. - Kizárólagos főraktár aúiroitt szabádmalom tulajdonosoknál:

KELETY és ROTHMANN, Bécs II. Utcára Donausgraben 49.
Főraktár: Magyarhon részére Budapestten Góttlieb Vilmosnál Andrássy-ut 49. szám alatt.

Aki szereti egészségét dohányozzék csak az én szabadalmazott Magyar nemzeti pipából, a mely toll könnyűségű s sodronyitalan tajtblol készült, belseje asbittal van bételeve, a mely az egész niktint magába szívja s a pipa nyakába legkissebb nedvesség sem gyúl össze: a dohány egész a fenéki száraz marad, s a pipát évekeu keresztül nem kell tisztogatni. Tajt helyett, kívánatra porcellán vagy faból készített ily pipakkal is szolgálhatok. Egy teljesen felszerelt Magyar nemzeti pipa ára 2 Ft. Ha egyszerre 3 pipa lesz megrendelve, ráadásul meg egy tartalék pipa (fejt is küldök. Egyes pipa fejek is kaphatók (50 krétt). Nílvan állásban levő megrendelőimnek utánvétei nélkül küldöm meg megrendeléseiket.

Kucera Ignác,
Bécs, II. Nestrovgasse 1. '6 6-1

RUMBOLD B. 960
ezim- és ezimer-festészeti, papírmásé művek, zászló és díszítési cikkek gyára.
Alapítatott 1842.
Czim- és ezimerfestészeti tárgyak, családi ozimarek, kamarási tablák és családfák összeállítása és műfestése, plasztikus papírpép-művek.

Választási zászlók és jelvények.
Neuvenet-díszítmények (rosétták és díszítési tárgyak, kölcsön és eladási árban.
Díszítések ünnepelekekhez

GYÁR: külső váczí-út 1722. Telefon: 907.
IRODA: IV., muzeum-körut 13. Telefon: 52-09.

Kneipp lelkésznek Eredeti tiszta lenből készült trikó-egészsegi fehérmeműi.

Téli-czikk
egyenlő meleget tartó, kellemes rubaviselet.

Első osztrák gépi trikó és fehérmemű gyára
Kápfér és társának Bécs, XVII. Ottakringertstrasse 20.
Főraktárak:

Nagy-Kanizsán: Iemler Józsefnél.	Kapronczán: F. Schwarz és fiainál.
Keszthelyen: Mérey Ignácznál.	Várasdón: Grünwald és Schwarznál.
Kaposvároitt: Löw Móricz és testvére.	Belováron: Plachte Edénél.
Sümegeu Epstein Vilmosnál.	Kreuzcon: Markó Breijer & Sohnnál.

Csak akkor eredeti, ha a felhérmemű a lelkész ur aláírásával van ellátva.

MEGHIVÓ.
A NAGY-KANIZSAI TAKAREKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1892. évi február 9-én délelőtt 10 órakor tartandja XLVH. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSEt
melyre a t. c. részvényeseket az intézet hivatalos helyiségébe tisztelettel meghívja
Azigazgatóság.

Tanácskozási tárgyak sorrendje: 5

1. Elnöki megnyitás. — A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentéseknek felolvasása.
3. A mérleg előterjesztése; az osztalék megállapítása, az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése felett határozathozatal.
4. A hivatalos közlöny kijelölése.
5. Az alapszabályok értelmében, a sorrend szerint kilépő 8 igazgatósági tag, ugy a három tagból álló felügyelő bizottság helyett újak, esetleg azoknak ismétli megválasztása és pedig sorrendben levő: Babóchay György Blau Pál, Blau Lajos, id. Fesselhofer József, Grünhut Henrik, Kürschner Ignác, Rosenfeld Adolf és Scherz Richárd igazgatósági tagok helyett 3 évre míg a 3 felügyelő bizottsági tag helyébe egy évi időtartamra.
6. Netáni indítványok.

JEGYZET: A t. c. részvényesek figyelmeztetelnek, miszerint szavazó-lapjaikat 1892. évi február hó 8-ik napján délelőtt 9-12, délután 3-5 óraig az intézet helyiségében átvethetik.
Megjegyzetetik, hogy az alap szabályok 11-ik §-a szerint szavazati jogot csak az gyakorolhat, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg négy héttel nevére átiratott.